

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA
NACIONALNI KURIKULUM NASTAVNOGA PREDMETA
LIKOVNA KULTURA I LIKOVNA UMJETNOST

Listopad 2018.

Sadržaj

A. OPIS NASTAVNOGA PREDMETA

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA NASTAVNOGA PREDMETA

C. DOMENE U ORGANIZACIJI KURIKULUMA NASTAVNOGA PREDMETA

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI PO DOMENAMA

E. POVEZANOST S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM PODRUČJIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA I OSTALIM PREDMETIMA

F. UČENJE I POUČAVANJE NASTAVNOGA PREDMETA

G. VREDNOVANJE ISHODA UČENJA U NASTAVNOM PREDMETU

NIJE LEKTORIRANO

A. OPIS NASTAVNOGA PREDMETA

Predmeti Likovna kultura i Likovna umjetnost pripadaju umjetničkomu i društveno-humanističkomu području odgoja i obrazovanja. Svrha je predmeta uvesti učenike u svijet likovnih umjetnosti kako bi njihovim sadržajima oplemenili i obogatili sliku o sebi i o svijetu u kojemu žive te razvili stvaralaštvo (kreativnost) kao način mišljenja i djelovanja. Uloga koju likovna kultura i umjetnost imaju u svakodnevnom životu učenika i u oblikovanju njegova identiteta polazište je organizacije te pristupa učenja i poučavanja predmeta. Upoznavanjem likovnoga/vizualnoga jezika, razvijanjem likovne/vizualne pismenosti, praktičnim upoznavanjem alata i medija, sveobuhvatnim uvidom u likovno stvaralaštvo te razumijevanjem umjetničkih strategija i koncepata učenici stječu kompetencije koje će im pomoći u razumijevanju složene vizualne okoline i osposobiti ih za aktivno sudjelovanje u njezinu oblikovanju, kritičkome prosuđivanju i vrednovanju. Predmetima učenici stječu znanja o vizualnoj kulturi, različitim područjima likovnih i vizualnih umjetnosti (crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, dizajn, arhitektura i urbanizam, fotografija, film, strip, primijenjene umjetnosti, suvremene umjetničke prakse) te o raznovrsnim načinima vizualne komunikacije. Sintezno povezivanje sadržaja nizom tematski povezanih cjelina, osmišljavanje projekata, interdisciplinarni pristup i međupredmetno povezivanje učenici omogućuje upoznavanje likovne/vizualne kulture i umjetnosti u njihovoj cjelovitosti i složenoj ulozi koju imaju u različitim aspektima života. Učenje i poučavanje predmeta angažira učenika i širi njegove interese te mu daje temelje za neprekidno nadograđivanje prethodnih ideja, znanja i iskustava. Povezivanjem s umjetničkim zajednicama i raznovrsnim kulturno-znanstvenim ustanovama, kao alternativnim prostorima učenja, učenici se likovno stvaralaštvo, umjetnička događanja i kulturna baština predstavljaju kao dio osobnoga identiteta i širega društvenog konteksta.

Djela likovne umjetnosti i vizualna okolina pokretač su aktivnosti učenja i poučavanja predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost. Ona su polazište za emocionalni, asocijativni i intelektualni doživljaj, za upoznavanje likovnoga jezika, oblikovanje kritičkoga mišljenja, postavljanje pitanja o temama koje su bliske učenicima te su poticaj za izražavanje i komunikaciju.

Važan je aspekt učenja i poučavanja predmeta Likovna kultura sustavno odgajanje opažaja i praktičan rad kojim učenici istražuju, oblikuju i izražavaju se te daju idejna i konkretna rješenja problema koje prepoznaju u svojoj okolini. Učenje i poučavanje uključuje metode i tehnike kojima se razvija stvaralaštvo (kreativnost), uči produkcija, razvoj i ostvarenje ideja. Učenici razvijaju maštu, uvježbavaju donošenje višestrukih rješenja te ih se potiče da u njima objedinjuju estetski, etički i tehnološki aspekt. Njeguju se individualne osobitosti učenika i potreba za izražavanjem, služe se tradicionalnim likovnim materijalima i postupcima te suvremenim vizualnim medijima i konceptima.

U sklopu predmeta Likovna umjetnost učenici istraživački pristupaju likovnomu stvaralaštvu različitih društava i kultura u širokome vremenskom trajanju od prapovijesti do suvremenoga doba. Učenici istražuju kako se društveno-povijesna zbilja odražava na likovnu umjetnost, no jednako tako i utjecaj likovnoga stvaralaštva na društvene mijene u prošlosti i sadašnjosti. Nastavljajući se na sustavno i metodičko odgajanje percepcije, potiče se svjesno i aktivno doživljavanje, kritičko promišljanje i analiziranje likovnih djela i različitih vizualnih pojava kako bi se razumio njihov utjecaj na suvremeni život te stekle kompetencije za izražavanje argumentiranih stavova o vizualnome stvaralaštvu i okolini.

Sadržajem i pristupom poučavanju predmeta potiče se razvoj kreativnih potencijala učenika i doprinosi sveobuhvatnijemu razumijevanju drugih odgojno-obrazovnih područja kurikulumu. Njegovanjem kulture dijaloga, tolerancijom i prihvaćanjem različitosti osnažuje se cjelovit razvoj učenika. Učenici mogu stečene kompetencije primijeniti u različitim područjima djelovanja te se kreativno i smisleno nositi sa složenim zahtjevima suvremenoga života.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA NASTAVNOGA PREDMETA

Učenik će:

1. usvojiti i razumjeti likovni jezik i razviti likovnu pismenost odgajanjem vizualnoga opažaja te njihovom primjenom kroz stvaralački (kreativni) i analitički proces.
2. izražavati stvaralačko (kreativno) mišljenje produkcijom ideja i rješavanjem problema; razvijati psihomotoričke i kognitivne vještine upoznavanjem i upotrebom različitih materijala, postupaka i medija.
3. razvijati kritičko mišljenje, stavove i vrijednosti uspostavljanjem aktivnoga i propitujućeg odnosa prema okolini i likovnomu stvaralaštvu
4. razumjeti kontekst likovnoga djela i ulogu likovnoga stvaralaštva u društvu istraživanjem umjetničkoga izraza i uspostavljanjem odnosa s društvenim, povijesnim, kulturnim i tehnološkim čimbenicima
5. sudjelovati u umjetničkim događanjima i aktivnostima kulturno-znanstvenih ustanova; razvijati odgovoran odnos prema suvremenoj kulturnoj okolini i umjetničkoj baštini.

C. DOMENE U ORGANIZACIJI KURIKULUMA NASTAVNOGA PREDMETA

Uvod u domene

Poučavanje putem likovne umjetnosti i o likovnoj umjetnosti uvelike doprinosi cjelovitom razvoju učenika i mlade osobe njegovanjem i poticanjem triju osnovnih područja ljudske osobnosti i aktivnosti – psihomotoričkoga (djelatnoga), afektivnoga (osjećajnoga) i kognitivnoga (spoznajnoga). Ta se integracija temeljnih odgojno-obrazovnih kategorija zrcali i u podjeli domena (ključnih koncepata) koje čine gradivnu strukturu predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost. Razvijanje senzornih, izražajnih, praktičnih, intelektualnih i psihofizičkih (percepcija, vizualno mišljenje i pamćenje) sposobnosti i vještina sadržajno je obuhvaćeno domenom **Stvaralaštvo i produktivnost**, posvećenoj različitim aspektima i mogućnostima likovnoga izražavanja učenika te istraživanju stvaralačkoga procesa i različitih likovnih problema. Domena uključuje istraživanje, razvijanje i izražavanje ideja uporabom različitih likovnih i vizualnih materijala i medija, koristeći problemski pristup radi poticanja kreativnoga mišljenja, inovativnosti i poduzetnosti kod učenika. Razvijanje analitičkoga i kritičkoga mišljenja kao nužnog predujeta za odgajanje budućega kompetentnog promatrača, koji je sposoban izraziti argumentirane stavove o likovnome stvaralaštvu i vizualnome okružju u sadržajnome je središtu domene **Doživljaj i kritički stav**. Učenike se potiče na aktivno promatranje i raspravljanje o likovnim djelima/stvaralaštvu i srodnim temama te na otvorenost prema različitim idejama, stavovima i umjetničkim pristupima. Razumijevanje likovne umjetnosti i stvaralaštva kao integralnoga i važnoga dijela života svih ljudskih zajednica i kultura kroz povijest, temelj je domene **Umjetnost u kontekstu**. Upoznajući se s likovnim djelima nastalima u širokome vremenskom rasponu, učenici interpretiraju njihova značenja unutar odgovarajućega konteksta povezujući ih s vlastitim stvaralačkim i/ili životnim iskustvom. Unatoč podjeli na tri domene, kojima je glavna svrha naglašavanje ključnih sadržajnih i odgojno-obrazovnih sastavnica predmeta, u odgojno-obrazovnome procesu domene se moraju preplitati i dopunjavati ovisno o potrebama sadržaja pojedinoga ishoda.

A) STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST

Stvaralački (kreativni) proces u središtu je promišljanja i istraživanja tijekom učenja i poučavanja predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost. Rekonstrukcijom stvaralačkoga procesa u umjetničkim djelima učenici se upoznaju s različitim pristupima i viđenjima stvarnosti, a vlastito im iskustvo stvaranja omogućuje izražavanje i učenje produkcije ideja. Praktično i teorijsko upoznavanje različitih likovnih materijala, tehnika, alata, medija, likovnoga/vizualnoga jezika i umjetničkih koncepata učenicima služi kao temelj za izražavanje ideja, misli, osjećaja, vrijednosti i stavova, za kritički osvrt tuđega stvaralaštva te poticaj za promišljanje o vlastitoj okolini. Učenici istražuju okolinu svim osjetilima i analitički promišljaju, razvijajući pritom niz psihomotoričkih i intelektualnih vještina. Učenici nude vlastita rješenja i osvrte likovno se izražavajući te rješavajući problemske i projektne zadatke. Time se doprinosi razumijevanju cjelovitoga stvaralačkog (od ideje do realizacije) i istraživačkoga postupka (od pripreme i

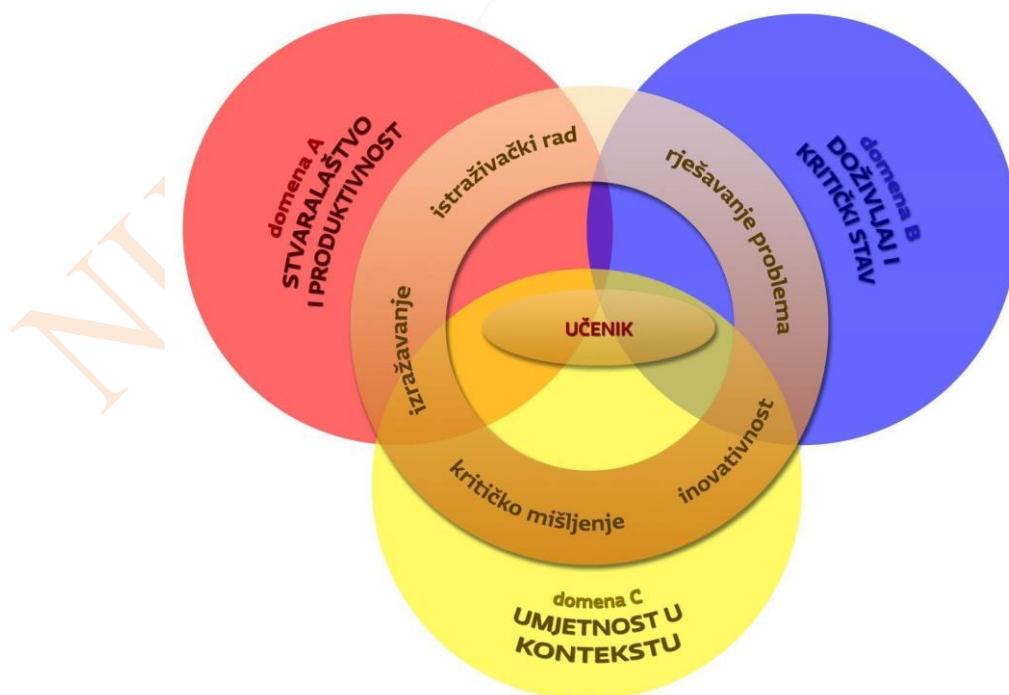
refleksije do kritičkoga stava) te se stvaraju preduvjeti za razumijevanje umjetnosti, njezinih procesa i složene okoline u kojoj učenici žive.

B) DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost temelji se na sustavnome i metodičnome odgajanju opažaja. Emocionalni, asocijativni, intelektualni i stvaralački pristup u poticanju svjesnoga i aktivnoga doživljaja likovnoga/vizualnoga djela i okoline doprinose razvoju percepcije, kreativnosti, komunikacijskih vještina te kritičkomu mišljenju kao trajnim vrijednostima. Učenici stječu kompetencije nužne za uspostavljanje kriterija za selektivan odnos prema velikoj količini vizualnih informacija koje primaju novomedijskom tehnologijom te osvještavaju ulogu popularne kulture u oblikovanju vlastitoga identiteta. Njeguje se otvorenost prema različitim pristupima rješavanja umjetničkoga problema i potiče doživljavanje umjetničkih djela kao medija kojim se promišlja, izražava i komunicira. Učenici istražuju interaktivne procese između publike, autora i djela čime se doprinosi razumijevanju uloge promatrača kao suoblikovatelja značenja likovnoga djela doživljajem i kritičkim stavom. Razvijaju argumentirani stav o likovnim djelima, vizualnoj okolini, likovnome stvaralaštvu i kulturnoj baštini, što je temelj oblikovanja vrijednosnih prosudbi. Potiče ih se na aktivno sudjelovanje u kulturnim i umjetničkim događajima.

C) UMJETNOST U KONTEKSTU

Razumijevanje likovnih djela, pojava i pravaca, stilskih mijena i suvremenoga okružja u učenju i poučavanju predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost temelji se na poznavanju društvenoga, kulturnoga i povijesnoga konteksta u kojemu se javljaju. Pritom se osvještava važnost likovne umjetnosti za društvo, između ostaloga istraživanjem uloge umjetnosti kao društvenoga komentara te razumijevanjem uloge umjetnika u jačanju svijesti o bitnim društvenim pitanjima. Likovna se umjetnost prepoznaje kao jedan od načina komunikacije s okolinom te kao sastavni dio života svakoga čovjeka. Učenici se potiču da vlastitim stvaralaštvom i istraživačkim radom propituju univerzalna i globalna pitanja, da uvažavaju kulturne raznolikosti te prepoznaju njihov utjecaj na likovne umjetnosti radi postizanja razumijevanja i odgovornosti te razvijanja kritičkoga stava prema okolini. Razvija se svijest o raznolikosti kulturnih baština i identiteta kao vrijednostima u suvremenim globalizacijskim procesima. Potiče se povezivanje s umjetničkim i kulturno-znanstvenim zajednicama i ustanovama organiziranjem različitih stvaralačkih odgojno-obrazovnih aktivnosti.

1. slika: Grafički prikaz domena unutar nastavnoga predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI PO DOMENAMA I RAZREDIMA NASTAVNOGA PREDMETA LIKOVNA KULTURA

Učenje i poučavanje organizira se kroz niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane teme. Za svaku godinu predložene su četiri obvezne i dvije izborne teme. Učitelj samostalno određuje likovni jezik, tehnike, sadržaje, motive i metode kojima će obraditi odabranu temu. Odabirući temu, učitelj odabire okvir unutar kojeg se učenik bavi određenim problemima, istražuje ih i interpretira likovnim i vizualnim uradcima. Temama se povezuju sadržaji ishoda LK s ostalim predmetima, međupredmetnim temama i iskustvima iz svakodnevnog života.

Tematske cjeline osmišljavaju se kao projekti ili kao nekoliko nastavnih sati povezanih zajedničkim kontekstom. Učitelji sami odlučuju o dužini trajanja cjelina, o broju izvedenih likovnih ili vizualnih uradaka te načinu na koji se izvodi zaključni dio cjeline.

Organizacija učenja i poučavanja u projektnim ili kontekstnim cjelinama omogućuje istovremeno ostvarivanje svih ishoda koji se međusobno nadopunjuju.

LIKOVNA KULTURA: 1. RAZRED			
Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 1.godini učenja organizira se kroz niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.			
Obvezne teme:	Opis tema:	Izborne teme:	Opis tema:
Slika, igra, priča	Učenik istražuje različite odnose između slike i priče proizašle iz osobnih doživljaja. Kao poticaj koristi igru, umjetnička djela, literarne i glazbene predloške (ispričati priču kombinacijama boja, kontrasta, ritma itd.)	Zajedno smo različiti	Učenik istražuje pripadnost grupi, vršnjacima, obitelji i zajednici te važnost prihvatanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.
Vidljivo-nevidljivo	Učenik koristi likovnu ili vizualnu umjetnost kao mogućnost da interpretira vidljivo (svijet koji ga okružuje) i izrazi nevidljivo (unutarnji svijet osjećaja, misli i stavova).	Umjetnost i zajednica	Učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).
Priroda i oblik	Učenik istražuje prirodu različitim osjetilima (vizualni opažaj, taktilni i prostorni doživljaj: uočavanje detalja, boja, površina, odnosa veličina i oblika, ritma, građe oblika itd.).		

Prostor u kojem boravim	Učenik istražuje povezanost oblikovanja prostora u kojem svakodnevno boravi s kvalitetom vlastitog života (namjena, veličina, boja, oblik, granice prostora itd.).				
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 1. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
1. A 1 UČENIK PREPOZNAJE UMJETNOST KAO NAČIN KOMUNIKACIJE I ODGOVARA NA RAZLIČITE POTICAJE LIKOVNIM IZRAŽAVANJEM.	RAZRADA ISHODA Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja. Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi: - likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - iskustvo usmjerenog opažanja - kreativnu igru - prožimanje različitih umjetničkih formi (glazba, ples/pokret, priča, predstava, likovna i vizualna umjetnost); - doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama Upoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu ili vizualnu umjetnost i kulturu.	ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja: -osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti); -sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja; -sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije);</p> <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi: - likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju - izražavanje pokretom, zvukom, glumom koje povezuje s likovnim izražavanjem (kroz kreativnu igru)</p> <p>Učenik upoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu i vizualnu umjetnosti i kulturu.</p>					

<p>Obvezni likovni pojmovi: Točka, crta, mrlja. Dugine boje, osnovne i sekundarne boje, miješanje boja Razlika između lika i tijela. Ploha, lik, geometrijski i slobodni likovi. Hrapava i glatka površina. Masa i prostor: puno, prazno, geometrijska i slobodna tijela, obla i uglata tijela; građenje, dodavanje i oduzimanje oblika. Ritam: ponavljanje i izmjena oblika na plohi i u prostoru. Odnosi: veće, manje, jednako na plohi i u prostoru; dodavanje i oduzimanje oblika. Smještaj: okomito, vodoravno, koso, iznad, ispod, gore, dolje, između, unutar, izvan; na plohi i u prostoru.</p> <p>Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ako učitelj smatra da mu mogu pomoći u realizaciji ideje u određenome zadatku.</p>					
<p>1. A 2 UČENIK DEMONSTRIRA POZNAVANJE OSOBITOSTI RAZLIČITIH LIKOVNIH MATERIJALA I POSTUPAKA PRI LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.</p>	<p>Učenik primjećuje osobitosti likovnih materijala i postupaka te ih primjenjuje pri likovnom izražavanju.</p>	<p>Uz posredovanje učitelja, učenik upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.</p>	<p>Učenik uz povremeno posredovanje učitelja upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.</p>	<p>Učenik samostalno upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada</p>	<p>Učenik samostalno upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada, uz povremeno istraživanje postupaka i mogućnosti tehnika.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>U prve dvije godine učenja naglasak je na upoznavanju tehnika i postupaka kojima se razvijaju fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti). Učitelj potiče učenika na korištenje što većeg broja tehnika i postupaka te na istraživanje njihovih mogućnosti. Vrednuje se učenikov osobni napredak pri korištenju određene tehnike i razvoju finih motoričkih vještina. Razine usvojenosti odnose se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p> <p>Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika: Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš i drvce, tuš i kist. Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, kolaž papir, kolaž iz časopisa Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal)</p>					
<p>DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV</p>					
<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD</p>					<p>RAZINA USVOJENOSTI</p>

NAKON 1. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	ZADOVOLJAVAJ UČA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
1. B 1 UČENIK OPISUJE LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA	Učenik - opaža i istražuje materijale, postupke, likovne elemente, kompozicijska načela i tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije) - povezuje djelo s vlastitim iskustvom i opisuje osobni doživljaj djela	Uz pomoć učitelja učenik prepoznaje osnovne tematske sadržaje stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.	Uz pomoć učitelja učenik prepoznaje osnovne tematske, likovne i/ili vizualne sadržaje (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.	Uz pomoć učitelja učenik opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovnih i/ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.	Učenik samostalno opisuje neke detalje i karakteristike tematskih i likovnih i/ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Učenik može upoznavati i istraživati umjetnička djela kroz stvaralačke zadatke i/ili kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa. Učenik upoznaje različite oblike likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, vizualne komunikacije i dizajn, arhitektura i urbanizam, animirani film, ilustracija, lutkarstvo. Tijekom prve dvije godine učenja, učenik u stvarnom prostoru upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnom prostoru i elementi grada/sela (arhitektura i urbanizam) Preporučeni oblici rada: - izvanučionička nastava - projektna nastava/ projektni zadatci (organizirana u vanjskom prostoru škole ili mjesta u kojem se škola nalazi) - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije</p>					

<p>1 B 2 UČENIK OPISUJE I USPOREĐUJE SVOJ LIKOVNI ILI VIZUALNI RAD TE RADOVE DRUGIH UČENIKA I OPISUJE VLASTITI DOŽIVLJAJ STVARANJA.</p>	<p>- učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: osobnog doživljaja, likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza teme ili motiva te originalnosti i uloženog truda</p> <p>- učenik prepoznaje poticaj i način na koji je izražen u likovnom ili vizualnom radu</p> <p>- učenik prepoznaje osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu</p>	<p>Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnih pojmova, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Uz podršku učitelja i, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnih pojmova, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Uz podršku učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika uspoređujući upotrebu likovnih pojmova, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika uspoređujući upotrebu likovnih pojmova, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>
---	---	---	---	---	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Aktivnosti opisivanja mogu se događati tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka.

- učenika se potiče da opisuje osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu: u rasponu od zadovoljstva zbog sudjelovanja preko trenutnog zadovoljstva aktivnošću do potpunog uživanja u aktivnost

UMJETNOST U KONTEKSTU

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 1. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA</p>	<p>RAZRADA ISHODA</p>	<p>RAZINA USVOJENOSTI</p>			
		<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p>	<p>DOBRA</p>	<p>VRLO DOBRA</p>	<p>IZNIMNA</p>
<p>1. C 1 UČENIK PREPOZNAJE I U LIKOVNOM RADU INTERPRETIRA POVEZANOST OBLIKOVANJA VIZUALNE OKOLINE S</p>	<p>Kroz kreativne igre u prostoru te likovno i vizualno izražavanje učenik: - prepoznaje i interpretira karakteristike prostora i uporabnih predmeta u neposrednoj okolini (odnose veličina, karakteristike oblika i njihovu namjenu). - prepoznaje i opisuje jednostavne vizualne znakove i poruke u svojoj okolini i oblikuje jednostavnu vizualnu poruku</p>	<p>Uz posredovanje učitelja učenik razlikuje osobine i namjenu prostora, uporabnih predmeta i vizualnih znakova u svojoj okolini; uočeno</p>	<p>Učenik uz povremeno posredovanje učitelja razlikuje osobine i namjenu prostora, uporabnih predmeta i vizualnih znakova u</p>	<p>Učenik samostalno razlikuje osobine i namjenu prostora, uporabnih predmeta i vizualnih znakova u svojoj okolini;</p>	<p>Učenik samostalno povezuje osobine i namjenu prostora, uporabnih predmeta i</p>

<p>AKTIVNOSTIMA, SADRŽAJIMA I NAMJENAMA KOJI SE U NJOJ ODVIJAJU.</p>		<p>interpretira u vlastitom likovnom ili vizualnom uratku.</p>	<p>svojoj okolini; uočeno interpretira u vlastitom likovnom ili vizualnom uratku.</p>	<p>uočeno interpretira u vlastitom likovnom ili vizualnom uratku</p>	<p>vizualnih znakova u svojoj okolini; uočeno interpretira u vlastitom likovnom ili vizualnom uratku.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Ishod se ostvaruje i vrednuje zajedno s ishodom 1. A 1.</p> <p>Kroz likovno izražavanje i kreativnu igru učenik istražuje prostor u kojem se kreće i boravi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razlikuje otvoreni/zatvoreni i unutrašnji/vanjski, mali/veliki prostor te prepoznaje granice određenog prostora te interpretira svoj doživljaj prostora i aktivnosti koje se u njemu odvijaju - interpretira povezanost oblika i funkcija prostora sa učenikovim aktivnostima i potrebama (potreba za sigurnošću, kretanjem, odmorom, učenjem i igrom i drugim) - uočava i opisuje jednostavne vizualne znakove i poruke u svojoj okolini (reklama, plakat, zaštitni znak, prometni znak, piktogram) te oblikuje jednostavnu vizualnu poruku kao pomoć u komunikaciji ili orijentaciji u prostoru. 					
<p>1. C 2 UČENIK POVEZUJE NEKI ASPEKT UMJETNIČKOG DJELA S ISKUSTVIMA IZ SVAKODNEVNOG ŽIVOTA TE DRUŠTVENIM KONTEKSTOM.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik povezuje neki od aspekata umjetničkog djela (likovni, vizualni i tematski sadržaj) s iskustvom iz svakodnevnog života i svoje okoline - učenik prepoznaje njemu bliske sadržaje kao produkt likovnog/vizualnog izražavanja (crtež, slika, kip, spomenik, animirani i igrani film, fotografija, kazališna/lutkarska predstava, slikovnica/ilustracija) - učenik na konkretnim primjerima iz svakodnevnog života i svoje okoline prepoznaje i imenuje neke vrste zanimanja (slikar, kipar, fotograf), institucija i spomenika iz svog kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti te kulturno umjetničkih događanja (izložba, kazališna predstava itd.) 	<p>Učenik povezuje vizualni i likovni te tematski sadržaj umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života; razlikuje područja umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika koje poznaje iz vlastitog iskustva.</p>			
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.</p> <p>Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ovaj ishod može se realizirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama. Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju. Tijekom prve dvije godine učenja učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj vanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama.</p>					

Preporučeni oblici rada:

- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije
- uključivanje učenika u aktivnosti organizirane od kulturno umjetničkih institucija (različite vrste radionica)
- posjet umjetničkom ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl.
- osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima

LIKOVNA KULTURA: 2. RAZRED

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 1.godini učenja organizira se kroz niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.

Obvezne teme:	Opis tema:	Izborne teme:	Opis tema:
Slika, igra, priča	Učenik istražuje različite odnose između slike i priče proizašle iz osobnih doživljaja. Kao poticaj koristi igru, umjetnička djela, literarne i glazbene predloške (ispričati priču kombinacijama boja, kontrasta, ritma itd.)	Zajedno smo različiti	Učenik istražuje pripadnost grupi, vršnjacima, obitelji i zajednici te važnost prihvatanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.
Osjeti i osjećaji	Učenik istražuje ulogu osjetila u doživljaju vizualnog i nevizualnog svijeta te različite načine izražavanja osjećaja (izražavanje emocija i osjeta kroz likovni izraz; istraživanje međuodnosa osjeta i emocija kroz likovno i vizualno izražavanje).	Umjetnost i zajednica	Učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).
Priroda i čovjek	Učenik istražuje međuodnos čovjeka i prirode (uočavanje promjena u prirodi i uplitanja čovjeka u prirodu te briga o prirodi i okolišu).		
Komunikacija	Učenik istražuje povezanost vizualne komunikacije i sporazumijevanja među ljudima (obicima, bojama, veličinama, položajima, smjerovima itd.)		

STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 2. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
2. A 1 UČENIK LIKOVNIM I VIZUALNIM IZRAŽAVANJEM INTERPRETIRA RAZLIČITE SADRŽAJE.	<p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja.</p> <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - iskustvo usmjerenog opažanja - kreativnu igru - prožimanje različitih umjetničkih formi (glazba, ples/pokret, priča, predstava, likovna i vizualna umjetnost); - doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama - slobodne asocijacije na temelju poticaja - upoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu ili vizualnu umjetnost i kulturu 	Uz pomoć učitelja, učenik se izražava slijedeći pravila kreativne igre; likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje i sadržaje koristeći likovni jezik.	Uz posredovanje učitelja, učenik se izražava slijedeći pravila kreativne igre; likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje i sadržaje koristeći likovni jezik i slobodne asocijacije.	Učenik povremeno varira početna pravila kreativne igre u stvaranju; likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje i sadržaje samostalno koristeći likovni jezik i slobodne asocijacije.	Učenik varira početna pravila kreativne igre u stvaranju; likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje i sadržaje originalno koristeći likovni jezik i slobodne asocijacije.

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:

- osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, vrijednosti i stavovi);
- sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja;
- sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije);

Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi:

- likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju

Obvezni likovni pojmovi:

Osnovne i izvedene boje. Tonovi boja.

Kontrast svijetlih i tamnih boja, toplih i hladnih boja.

Kontrast oblika i veličina ploha i tijela.

Ritam: ritam mrlja, ploha, boja i tijela

Odnosi veličina likova i masa: veće, manje, jednako.

- izražavanje pokretom, zvukom, glumom koje povezuje s likovnim izražavanjem (kroz kreativnu igru)

Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ako učitelj smatra da mu mogu pomoći u realizaciji ideje u određenome zadatku.

2. A 2

UČENIK DEMONSTRIRA
POZNAVANJE
OSOBITOSTI
RAZLIČITIH LIKOVNIH
MATERIJALA I
POSTUPAKA PRI
LIKOVNOM
IZRAŽAVANJU.

Učenik primjećuje osobitosti likovnih materijala i postupaka te ih primjenjuje pri likovnom izražavanju.

Učenik uz pomoć učitelja upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.

Učenik samostalno upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.

Učenik samostalno upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada uz povremeno istraživanje postupaka i mogućnosti tehnika.

Učenik samostalno upotrebljava likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada istražujući postupke i mogućnosti tehnika.

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

U prve dvije godine učenja naglasak je na upoznavanju tehnika i postupaka kojima se razvijaju fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti). Učitelj potiče učenika na korištenje što većeg broja tehnika i postupaka te na istraživanje njihovih mogućnosti. Vrednuje se učenikov osobni napredak pri korištenju određene tehnike i razvoju finih motoričkih vještina.

Razine usvojenosti odnose se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.

<p>Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika: Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš. Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa. Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), alu folija Grafički: monotipija</p>					
DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 2. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
2. B 1 UČENIK OPISUJE LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA.	- učenik opaža i istražuje materijale, postupke, likovne elemente, kompozicijska načela i tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije) - učenik povezuje djelo s vlastitim iskustvom i opisuje osobni doživljaj djela	Uz pomoć učitelja učenik prepoznaje osnovne tematske i likovne ili vizualne sadržaje (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) povremeno stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.	Uz povremenu pomoć učitelja učenik opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovno/vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.	Uz posredovanje učitelja, učenik opisuje tematske sadržaje povezujući ih s karakteristikama likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) te s osobnim doživljajem.	Učenik samostalno opisuje tematske sadržaje povezujući ih s karakteristikama likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) te s osobnim doživljajem.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Učenik može upoznavati i istraživati umjetnička djela kroz stvaralačke i istraživačke zadatke i/ili kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa. Učenik upoznaje i istražuje djela iz različitih područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, ilustracija, scenografija, kostimografija, lutkarstvo. Tijekom prve dvije godine učenja, učenik u stvarnom prostoru upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnom prostoru i elementi grada/sela (arhitektura i urbanizam). Preporučeni oblici rada: - izvanučionička nastava - projektna nastava/ projektni zadatci (organizirana u vanjskom prostoru škole ili mjesta u kojem se škola nalazi) - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije - projektna nastava/ projektni zadatci (organizirana u vanjskom prostoru škole ili mjesta u kojem se škola nalazi)</p>					

- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije					
2. B 2 UČENIK OPISUJE I USPOREĐUJE SVOJ LIKOVNI ILI VIZUALNI RAD TE RADOVE DRUGIH UČENIKA TE OPISUJE VLASTITI DOŽIVLJAJ STVARANJA.	- učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza teme ili motiva te originalnosti i uloženog truda - učenik prepoznaje poticaj i način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu - učenik prepoznaje osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu	Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnih pojmova, likovnih materijala i prikaza trmr ili motiva.	Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnih pojmova, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva.	Uz podršku učitelja i i sudjelovanje drugih učenika, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika uspoređujući upotrebu likovnih pojmova, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva.	Učenik samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja (uključujući i osobno zadovoljstvo), opisuje i uspoređuje svoj likovni/vizualni rad i radove drugih učenika i uspoređujući upotrebe likovnih pojmova, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Aktivnosti opisivanja mogu se događati tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka. - učenika se potiče da opisuje osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu: u rasponu od zadovoljstva zbog sudjelovanja preko trenutnog zadovoljstva aktivnošću do potpunog uživanja u aktivnost					
UMJETNOST U KONTEKSTU					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 2. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
2. C 1 UČENIK PREPOZNAJE I U LIKOVNOM ILI VIZUALNOM URATKU INTERPRETIRA	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: - prepoznaje različite namjene urbanog prostora - kroz crtež ili maketu interpretira doživljaj njemu bliske urbanističke cjeline (ulica, naselje, gradska četvrt...) - razlikuje i interpretira karakteristike različitih pisama - uspoređuje odnose slike i teksta u njemu bliskim medijima	Učenik uz posredovanje učitelja opisuje i u svom radu interpretira neke značajke urbanističkog	Učenik uz posredovanje učitelja uspoređuje te u svom radu interpretira različite značajke	Učenik uz posredovanje učitelja opisuje te u svom radu interpretira povezanost	Učenik samostalno opisuje i u svom radu interpretira povezanost urbanističkog prostora s

<p>POVEZANOST OBLIKOVANJA VIZUALNE OKOLINE S AKTIVNOSTIMA I NAMJENAMA KOJE SE U NJOJ ODVIJAJU.</p>	<p>- koristi različite odnose slike i teksta u izražavanju vlastitih ideja</p>	<p>prostora i pisma; u svom radu kombinira sliku i tekst koristeći zadane elemente.</p>	<p>urbanističkog prostora i pisma; u svom radu kombinira sliku i tekst.</p>	<p>urbanističkog prostora s njegovom namjenom; u svom radu samostalno interpretira značajke pisma te kombinira različite odnose slike i teksta.</p>	<p>njegovom namjenom; u svom radu samostalno interpretira specifične značajke pisma te na originalan način kombinira različite odnose slike i teksta.</p>
--	--	---	---	---	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 3. A 1 te sa na taj način i vrednuje.

Likovnim izražavanjem i kreativnom igrom učenik istražuje:

- na koji su način prostor i građevine njemu bliskog dijela sela ili grada povezani sa sadržajima koji se u njemu odvijaju
- prepoznaje i opisuje vizualne i funkcionalne karakteristike ulice i trga (otvoreno, zatvoreno, okupljanje, boravak/događanje, kretanje, povezanost..)
- predlaže idejno oblikovanje određenog javnog prostora kojime odgovara na neku, njemu bitnu potrebu (npr. igra, sigurnost...)
- karakteristike pisma: veličina, debljina i oblik slova te pisma oblikovanih različitim alatima
- uspoređuje odnose slike i teksta u njemu bliskim tiskovinama (strip, slikovnice, udžbenici, dječji časopisi)
- koristi različite odnose slike i teksta u izražavanju vlastitih ideja

<p>2. C 2</p> <p>UČENIK POVEZUJE UMJETNIČKO DJELO S ISKUSTVIMA IZ SVAKODNEVNOG ŽIVOTA TE DRUŠTVENIM KONTEKSTOM</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik povezuje vizualni ili likovni i tematski sadržaj određenog umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života - učenik prepoznaje i imenuje različite sadržaje iz svoje okoline kao produkt likovnog/vizualnog izražavanja (umjetničko djelo; spomenik); - učenik navodi i opisuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkog izražavanja (igrani film, kazališna predstava), vrsta zanimanja (umjetnik (likovni/vizualni), fotograf, arhitekt, dizajner), kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika iz svog kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti koje je posjetio i /ili upoznao (učitelj odabire od preporučenih sadržaja one koji su dostupni učenicima: muzej, galerija, izložba, radionica, kazalište) 	<p>Učenik povezuje vizualni i likovni te tematski sadržaj umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života; razlikuje područja umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika koje poznaje iz vlastitog iskustva.</p>	
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ostvarenje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.</p> <p>Tijekom prve dvije godine učenja učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj vanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama. preporučeni oblici rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije - uključivanje učenika u aktivnosti organizirane od kulturno umjetničkih institucija (različite vrste radionica) - posjet umjetničkom ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl. - osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima <p>Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ovaj ishod može se realizirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama.</p>			
<p>LIKOVNA KULTURA: 3. RAZRED</p>			
<p>Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 3.godini učenja organizira se kroz niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.</p>			
<p>Obvezne teme:</p>	<p>Opis tema:</p>	<p>Izborne teme:</p>	<p>Opis tema:</p>

Slika, pokret, zvuk i riječ	Učenik istražuje različite odnose između slike i priče proizašle iz osobnih doživljaja. Kao poticaj koristi igru, umjetnička djela, literarne i glazbene predloške (ispričati priču kombinacijama boja, kontrasta, ritma itd.)	Zajedno smo različiti	Učenik istražuje pripadnost grupi, vršnjacima, obitelji i zajednici te važnost prihvaćanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.
Svijet u meni	Učenik kroz likovno izražavanje istražuje i izražava svoj svijet osjećaja, misli i stavova.	Umjetnost i zajednica	Učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).
Svijet oko mene	Učenik kroz likovno izražavanje istražuje i komentira svijet koji ga okružuje (zavičaj; bliži i dalji okoliš; društvena pitanja)		
Prostor u kojem boravim	Učenik istražuje povezanost oblikovanja prostora u kojem svakodnevno boravi s kvalitetom vlastitog života (povezanost namjene i oblikovanja prostora te životni prostori u različitim društvenim i kulturnim okruženjima).		

STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 3. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA

<p>3. A 1</p> <p>UČENIK LIKOVNIM I VIZUALNIM IZRAŽAVANJEM INTERPRETIRA RAZLIČITE SADRŽAJE</p>	<p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi:</p> <ul style="list-style-type: none"> -likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) -iskustvo usmjerenog opažanja - doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama - slobodne asocijacije na temelju poticaja <p>Prepoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu/vizualnu umjetnost i kulturu</p>	<p>Uz pomoć učitelja, učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje i sadržaje koristeći likovni jezik i slobodne asocijacije.</p>	<p>Uz posredovanje učitelja, učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje i sadržaje koristeći likovni jezik i udaljene slobodne asocijacije.</p>	<p>Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem povremeno samostalno interpretira različite doživljaje i sadržaje koristeći likovni jezik i udaljene slobodne asocijacije.</p>	<p>Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem samostalno interpretira različite doživljaje i sadržaje koristeći likovni jezik i udaljene slobodne asocijacije.</p>
---	---	---	---	--	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:

- osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti);
- sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja;
- sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije);
- likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju

Obvezni likovni pojmovi:

Značenje crta: odnos obrisa i građe.

Boja: Tonsko stupnjevanje. Tonsko i kolorističko izražavanje.

Ploha: otisak, matrica. pozitiv – negativ; različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).

Masa i prostor: različiti odnosi mase i prostora; reljef;

Omjer veličina likova i masa; ravnoteža (simetrija i asimetrija).

Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ukoliko učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku.

- izražavanje pokretom, zvukom, glumom koje povezuje s likovnim izražavanjem (kroz kreativnu igru)

Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ako učitelj smatra da mu mogu pomoći u realizaciji ideje u određenome zadatku.

<p>3. A 2</p> <p>UČENIK DEMONSTRIRA FINE MOTORIČKE VJEŠTINE UPOTREBOM RAZLIČITIH LIKOVNIH MATERIJALA I POSTUPAKA U VLASTITOM LIKOVNOM IZRAŽAVANJU</p>	<p>Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka. Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi. Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).</p>	<p>Učenik uz pomoć učitelja uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog rada. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog rada. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s manjim brojem detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>
---	---	---	--	--	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učitelj potiče učenika na korištenje većeg broja tehnika i postupaka te na istraživanje njihovih mogućnosti. Vrednuje se učenikov osobni napredak pri korištenju određene tehnike i razvoju finih motoričkih vještina.

Razine usvojenosti odnose se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.

Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke.

Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:

Crtički: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš.

Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa.

Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), alu folija, kaširani papir (papir mășé).

Grafički: monotipija, kartonski tisak.

<p>3. A 3</p> <p>UČENIK U VLASTITOME RADU KORISTI TEHNIČKE I IZRAŽAJNE MOGUĆNOSTI NOVOMEDIJSKIH TEHNOLOGIJA</p>	<p>Učenik digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoapararat, pametni telefon) bilježi sadržaje iz okoline koristeći znanje o kadru, planu i likovnom jeziku</p>	<p>Uz pomoć učitelja, učenik primjenjuje osnovne izražajne mogućnosti likovnog jezika pri bilježenju sadržaja iz vlastite okoline digitalnom kamerom.</p>	<p>Uz posredovanje učitelja, učenik primjenjuje osnovne izražajne mogućnosti likovnog jezika pri bilježenju sadržaja iz vlastite okoline digitalnom kamerom.</p>	<p>Uz posredovanje učitelja, učenik odabire i digitalnom kamerom bilježi sadržaje iz vlastite okoline koristeći izražajne mogućnosti likovnog jezika.</p>	<p>Učenik samostalno odabire i digitalnom kamerom bilježi sadržaje iz vlastite okoline koristeći izražajne mogućnosti likovnog jezika.</p>
---	---	---	--	---	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 1. A 1 te sa na taj način i vrednuje. Ostvaruje se u skladu u tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.

DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 3. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA</p>	<p>RAZRADA ISHODA</p>	<p>RAZINA USVOJENOSTI</p>			
		<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p>	<p>DOBRA</p>	<p>VRLO DOBRA</p>	<p>IZNIMNA</p>
<p>3. B 1.</p> <p>UČENIK OPISUJE LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA.</p>	<p>- učenik opisuje materijale, postupke, likovne elemente, kompozicijska načela i tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije) - opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim iskustvom, mislima i osjećajima</p>	<p>Uz pomoć učitelja učenik prepoznaje osnovne tematske i likovne ili vizualne sadržaje (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) povremeno stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.</p>	<p>Uz povremenu pomoć učitelja učenik opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovno/vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline)</p>	<p>Uz posredovanje učitelja, učenik opisuje tematske sadržaje povezujući ih s karakteristikama likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline)</p>	<p>Učenik samostalno opisuje tematske sadržaje povezujući ih s karakteristikama likovnih ili vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri)</p>

			stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.	te s osobnim doživljajem.	iz okoline) te s osobnim doživljajem.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
<p>Učenik može upoznavati i istraživati umjetnička djela kroz stvaralačke zadatke i/ili kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa. Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafičkim, produkt), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo. Tijekom treće i četvrte godine učenja, u neposrednome susretu, u stvarnome prostoru učenik upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi grada i sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.</p> <p>Preporučeni oblici rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvanučionička nastava - projektna nastava/ projektni zadatci (organizirani u vanjskom prostoru škole ili mjesta u kojem se škola nalazi) - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije. 					
3. B 2	<p>- učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza motiva te originalnosti i uloženog truda</p> <p>- učenik prepoznaje poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu</p> <p>- učenik prepoznaje da je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina</p> <p>- učenik prepoznaje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu</p>	<p>Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva.</p>	<p>Uz podršku učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva.</p>	<p>Učenik povremeno samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva; prepoznaje različite mogućnosti rješavanja istog likovnog/vizualnog problema.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva; prepoznaje različite mogućnosti rješavanja istog likovnog/vizualnog problema.</p>
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
<p>- učenika se potiče da prepoznaje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu: u rasponu od zadovoljstva zbog sudjelovanja preko trenutačnog zadovoljstva aktivnošću do potpunog uživanja u aktivnost</p> <p>- aktivnosti opisivanja mogu se događati tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka.</p>					

UMJETNOST U KONTEKSTU

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 3. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
3. C 1 UČENIK OPISUJE I U LIKOVNOM I VIZUALNOM URATKU INTERPRETIRA KAKO JE OBLIKOVANJE VIZUALNE OKOLINE POVEZANO S AKTIVNOSTIMA I NAMJENAMA KOJE SE U NJOJ ODVIJAJU.	<p>Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uočava na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama te izrađuje plan i maketu mjesta - opisuje i u crtežu ili maketi varira oblik uporabnog predmeta vezanog uz njegove svakodnevne aktivnosti - razlikuje različite tipove vizualnih znakova u okolini (zaštitni znak, piktogram) te oblikuje piktograme vezane uz svakodnevne aktivnosti 	Učenik uz posredovanje učitelja izrađuje plan i/ili maketu mjesta koristeći zadane elemente; uočava i u vlastitome radu interpretira neke osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova koristeći zadane elemente.	Učenik uz posredovanje učitelja izrađuje plan i/ili maketu mjesta s manjim brojem detalja; uočava i u vlastitome radu interpretira različite osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova.	Učenik uz posredovanje učitelja izrađuje precizan plan i/ili maketu mjesta s većim brojem detalja; u vlastitome radu varira različite osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova te uočava povezanost njihovog oblika i namjene.	Učenik uz posredovanje učitelja izrađuje precizan plan i/ili maketu mjesta s velikim brojem detalja; u vlastitome radu na neuobičajen način varira različite osobine uporabnih predmeta i vizualnih znakova te opisuje povezanost njihovog oblika i namjene.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 3. A 1 te sa na taj način i vrednuje. -učenik istražuje primjere arhitekture i urbanizma te ih uspoređuje s njemu dostupnim primjerima i iskustvima iz svakodnevnog života</p>					
3. C 2 UČENIK POVEZUJE UMJETNIČKO DJELO S ISKUSTVIMA IZ SVAKODNEVNOG ŽIVOTA TE	<ul style="list-style-type: none"> - učenik povezuje vizualni/likovni i tematski sadržaj određenog umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života - učenik prepoznaje i imenuje različite sadržaje iz svoje okoline kao produkt likovnog/vizualnog izražavanja (umjetničko djelo; spomenik); 	Učenik povezuje vizualni i likovni te tematski sadržaj umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom; opisuje djela kulturne baštine iz različitih krajeva i kultura.			

DRUŠTVENIM KONTEKSTOM.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje djela kulturne i tradicijske baštine svog kraja te nalazi poveznice s društvenim kontekstom u kojem su nastala (način života, običaji) - učenik navodi i opisuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika iz svog kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti koje je posjetio i /ili upoznao (učitelj odabire od preporučenih sadržaja one koji su dostupni učenicima: muzej, galerija, izložba, radionica, kazalište) 		
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.</p> <p>Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ovaj ishod može se realizirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama.</p> <p>Tijekom treće i četvrte godine učenja preporučeno je da učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj izvanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama, ustanovama i umjetnicima.</p> <p>Preporučeni oblici rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije - uključivanje učenika u aktivnosti organizirane od kulturno umjetničkih institucija (različite vrste radionica) - posjet umjetničkom ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl. - osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima 			
LIKOVNA KULTURA: 4. RAZRED			
Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 4.godini učenja organizira se kroz niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.			
Obvezne teme:	Opis tema:	Izborne teme:	Opis tema:
Slika, pokret, zvuk i riječ	Učenik istražuje različite odnose između slike i priče proizašle iz osobnih doživljaja. Kao poticaj koristi igru, umjetnička djela, literarne i glazbene predloške (ispričati priču kombinacijama boja, kontrasta, ritma itd.)	Zajedno smo različiti	Učenik istražuje pripadnost grupi, vršnjacima, obitelji, zajednici i kulturnom okruženju te važnost prihvaćanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.

Nevidljivi svijet	Učenik istražuje mogućnosti likovnog i vizualnog prikazivanja nevizualnih pojavnosti (npr. ljetnja; hladnoća; brzina itd.) te to povezuje sa sadržajima ostalih predmeta.	Umjetnost i zajednica	Učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).		
Svijet oko mene, svijet za mene	Učenik istražuje čovjekov odnos prema prirodi i izgrađenom okolišu te mogućnostima njegovog (pre)oblikovanja.				
Baština i društveno okruženje	Učenik istražuje posljedice različitih prirodnih i društvenih čimbenika na djela kulturne baštine i tradicijskog oblikovanja te odnos ljudi prema očuvanju baštine (istražuje načela oblikovanja i njihovu povezanost s načinom života)				
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 4. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
4. A 1 UČENIK LIKOVNIM I VIZUALNIM IZRAŽAVANJEM INTERPRETIRA RAZLIČITE SADRŽAJE.	Učenik u stvaralačkom procesu i izražavanju: -koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) -koristi iskustvo usmjerenog opažanja -koristi doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama - koristi slobodne asocijacije te razlikuje doslovne (stereotipi i šablone) i udaljene slobodne asocijacije (originalna rješenja i ideje) -upoznaje pojmove te forme izražavanja i oblikovanja vezane uz likovnu/vizualnu umjetnost i kulturu	Uz pomoć učitelja, učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje i sadržaje koristeći likovni jezik te razlikujući stereotipe i šablone od originalnih rješenja.	Uz posredovanje učitelja, učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite doživljaje i sadržaje koristeći likovni jezik te razlikujući stereotipe i šablone od	Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem povremeno samostalno interpretira različite doživljaje i sadržaje koristeći likovni jezik te razlikujući stereotipe i šablone od originalnih rješenja.	Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem samostalno interpretira različite doživljaje i sadržaje koristeći likovni jezik te razlikujući stereotipe i šablone od originalnih rješenja.

			originalnih rješenja.		
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti); -sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja; -sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije); <p>Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju.</p> <p>Obvezni likovni pojmovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Različiti načini grupiranja točaka i crta (rasteri, slobodan raspored) Čistoća boje; valeri boja; simbolika i asocijativnost boja. Različite vrste površina (umjetnička djela i okolina). Različiti odnosi mase i prostora. Kromatsko – akromatsko. Jedinstvo. Kompozicija i rekompozicija na plohi i u prostoru. <p>Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ako učitelj smatra da mu mogu pomoći u realizaciji ideje u određenome zadatku.</p> <p>Učenik se u stvaralačkom procesu potiče da samostalno odabire likovne elemente i načela kojima će se izraziti.</p>					

<p>4. A 2</p> <p>UČENIK DEMONSTRIRA FINE MOTORIČKE VJEŠTINE UPOTREBOM RAZLIČITIH LIKOVNIH MATERIJALA I POSTUPAKA U VLASTITOM LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.</p>	<p>Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka. Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi. Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).</p>	<p>Učenik samostalno upotrebljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno upotrebljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno upotrebljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>	<p>Učenik samostalno upotrebljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učitelj potiče učenika na korištenje većeg broja tehnika i postupaka te na istraživanje njihovih mogućnosti. Vrednuje se učenikov osobni napredak pri korištenju određenih likovnih materijala i tehnika te razvoju finih motoričkih vještina. Razine usvojenosti odnose se na konkretnu demonstraciju na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p> <p>Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke.</p> <p>Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:</p> <p><i>Crtački:</i> olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš. <i>Slikarski:</i> akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa. <i>Prostorno-plastički:</i> glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), alu folija, kaširani papir (papir mășé), žica. <i>Grafički:</i> Monotipija, kartonski tisak.</p>					

<p>4. A 3</p> <p>UČENIK U VLASTITOME RADU KORISTI TEHNIČKE I IZRAŽAJNE MOGUĆNOSTI NOVOMEDIJSKIH TEHNOLOGIJA</p>	<p>Učenik: - digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoaparat, pametni telefon) bilježi sadržaje iz okoline koristeći znanje o kadru, planu, kompoziciji i likovnim elementima</p>	<p>Uz pomoć učitelja, učenik primjenjuje osnovne izražajne mogućnosti likovnog jezika i bilježi sadržaje iz vlastite okoline digitalnom kamerom.</p>	<p>Uz posredovanje učitelja, učitelj primjenjuje osnovne izražajne mogućnosti likovnog jezika pri bilježenju sadržaja iz vlastite okoline digitalnom kamerom.</p>	<p>Učenik samostalno odabire i digitalnom kamerom bilježi sadržaje iz vlastite okoline koristeći izražajne mogućnosti likovnog jezika.</p>	<p>Učenik samostalno odabire i digitalnom kamerom bilježi sadržaje iz vlastite okoline na koristeći izražajne mogućnosti likovnog jezika u odmaku od uobičajenih rješenja.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 4. A 1 te sa na taj način i vrednuje. Ostvaruje se u skladu u tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.</p>					
<p>DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV</p>					
<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 4. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA</p>	<p>RAZRADA ISHODA</p>	<p>RAZINA USVOJENOSTI</p>			
<p>4. B 1</p> <p>UČENIK OPISUJE LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA.</p>	<p>- učenik opisuje materijale, postupke, likovne elemente, kompozicijska načela i tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije)</p> <p>-opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom i mislima</p>	<p>Uz pomoć učitelja učenik opisuje osnovne tematske i likovne ili vizualne sadržaje (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) povremeno stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.</p>	<p>Uz povremenu pomoć učitelja učenik opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovno/vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.</p>	<p>Uz posredovanje učitelja, učenik prepoznaje suodnos tematskog i likovno/vizualnog sadržaja povezujući ih s vlastitim doživljajem.</p>	<p>Učenik samostalno prepoznaje suodnos tematskog i likovno/vizualnog sadržaja povezujući ih s vlastitim doživljajem.</p>

<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenik može upoznavati i istraživati umjetnička djela kroz stvaralačke zadatke i/ili kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa.</p> <p>Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip.</p> <p>Tijekom treće i četvrte godine učenja u neposrednome susretu, u stvarnome prostoru učenik upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi grada i sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.</p> <p>Preporučeni oblici rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvanučionička nastava - projektna nastava/ projektni zadatci (organizirani u vanjskom prostoru škole ili mjesta u kojem se škola nalazi) - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije. 					
<p>4. B 2</p> <p>UČENIK OPISUJE I USPOREĐUJE SVOJ LIKOVNI ILI VIZUALNI RAD I RADOVE DRUGIH UČENIKA I OPISUJE VLASTITI DOŽIVLJAJ STVARANJA</p>	<p>- učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza tema i motiva te originalnosti i uloženog truda</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik prepoznaje poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu - učenik prepoznaje i opisuje kako je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina - učenik prepoznaje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu 	<p>Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva.</p>	<p>Uz podršku učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prema upotrebi likovnog jezika, materijala, prikaza teme ili motiva; prepoznaje različite mogućnosti rješavanja istog likovnog ili vizualnog problema.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prema maštovitosti upotrebe likovnog jezika, materijala, prikaza teme ili motiva; prepoznaje različite mogućnosti rješavanja istog</p>	<p>Učenik samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prema maštovitosti upotrebe likovnog jezika, materijala, prikaza teme ili motiva; opisuje različite mogućnosti rješavanja istog likovnog ili vizualnog problema.</p>

				likovnog ili vizualnog problema.	
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: - učenika se potiče da prepoznaje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu: u rasponu od zadovoljstva zbog sudjelovanja preko trenutačnog zadovoljstva aktivnošću do potpunog uživljanja u aktivnost Aktivnosti usmenog opisivanja mogu se događati tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka</p>					
UMJETNOST U KONTEKSTU					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NAKON 4. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>4. C 1</p> <p>UČENIK OBJAŠNJAVA I U LIKOVNOM I VIZUALNOM URATKU INTERPRETIRA KAKO JE OBLIKOVANJE VIZUALNE OKOLINE POVEZANO S AKTIVNOSTIMA I NAMJENAMA KOJE SE U NJOJ ODVIJAJU.</p>	<p>Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama (izrada planova, tlocrta, maketa i fotografija, kompozicija namještaja u prostoru itd.) - uspoređuje različite odnose slike i teksta te načine na koji taj odnos oblikuje poruku (reklame, časopisi, knjige) - u vlastitom radu koristi različite odnose slike i teksta u cilju postizanja jasnoće poruke i preglednosti sadržaja 	<p>Učenik uz posredovanje učitelja opisuje i interpretira arhitektonske ili urbanističke cjeline; prepoznaje različite odnose slike i teksta te ih prema zadanoj strukturi koristi u vlastitom radu djelomično postižući jasnoću poruke i preglednost sadržaja.</p>	<p>Učenik uz posredovanje učitelja uspoređuje i interpretira arhitektonske ili urbanističke cjeline; uspoređuje različite odnose slike i teksta te ih koristi u vlastitom radu djelomično postižući jasnoću poruke i preglednost sadržaja</p>	<p>Učenik opisuje i u vlastitom radu interpretira povezanost oblikovanja životnog prostora, prirodnog okruženja i čovjekovih potreba; opisuje i u vlastitom radu koristi različite odnose slike i teksta postižući jasnoću poruke i preglednost sadržaja.</p>	<p>Učenik objašnjava i u vlastitom radu interpretira povezanost oblikovanja životnog prostora, prirodnog okruženja i čovjekovih potreba; opisuje i u vlastitom radu inventivno koristi različite odnose slike i teksta postižući jasnoću poruke i</p>

					preglednost sadržaja.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 4. A 1 te sa na taj način i vrednuje. -učenik istražuje primjere arhitekture i urbanizma te ih uspoređuje s njemu dostupnim primjerima i iskustvima iz svakodnevnog života</p>					
<p>4. C 2 UČENIK POVEZUJE UMJETNIČKO DJELO S ISKUSTVIMA IZ SVAKODNEVNOG ŽIVOTA TE DRUŠTVENIM KONTEKSTOM</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje i uspoređuje umjetnička djela povezujući ih sa znanjima stečenim na drugim nastavnim predmetima te iskustvima iz svakodnevnog života (uzimajući u obzir različite društvene čimbenike) - učenik opisuje djela kulturne i tradicijske baštine različitih krajeva i kultura te nalazi poveznice s društvenim kontekstom u kojem su nastala (način života, običaji) - učenik navodi i opisuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika iz svog kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti koje je posjetio i /ili upoznao (učitelj odabire od preporučenih sadržaja one koji su dostupni učenicima: muzej, galerija, izložba, radionica, kazalište) 	<p>Učenik povezuje vizualni i likovni te tematski sadržaj umjetničkog djela s iskustvom iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom; opisuje djela kulturne baštine iz različitih krajeva i kultura.</p>			
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.</p> <p>Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ovaj ishod može se realizirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama.</p> <p>Tijekom treće i četvrte godine učenja preporučeno je da učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj izvanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama, ustanovama i umjetnicima.</p> <p>Preporučeni oblici rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije - uključivanje učenika u aktivnosti koje organiziraju kulturno-umjetničke ustanove (različite vrste radionica) - posjet umjetničkomu ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl. - osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima. 					

LIKOVNA KULTURA: 5. RAZRED

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 5.godini učenja organizira se kroz niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.

Obvezne teme:	Opis tema:	Izborne teme:	Opis tema:
Slika, pokret, zvuk i riječ	Učenik istražuje likovnu i vizualnu umjetnost te suodnos umjetničkih područja (likovno/vizualno, pokret/ples, glazba, književnost, film).	Zajedno smo različiti	Učenik istražuje pripadnost grupi, vršnjacima, obitelji, zajednici i kulturnom okruženju te važnost prihvaćanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.
Čovjek iznutra i izvana	Učenik istražuje temu čovjeka – od njegove fizičke pojavnosti do svega što čini osobnost pojedinca (povezanost doživljaja, osjećaja, misli i stavova te načina odgovaranja na podražaje iz vanjskog svijeta).	Umjetnost i zajednica	Učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).
Gradim svijet	Učenik istražuje građu i organizaciju oblika u prirodi i umjetnosti te način kojim čovjek oblikuje i prilagođava životni prostor te vizualnu okolinu prirodnomu okružju i svojim potrebama (konstrukcije u prirodi i arhitekturi, materijali kojima gradimo, oblikovanje životnog prostora itd.).		
Osobno i društveno	Učenik istražuje teme koje ga zaokupljaju kao pojedinca te teme koje prepoznaje u društvenom okruženju (vršnjački odnosi, zaštita okoliša, sigurnost na internetu i sl.).		

STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
NAKON 5. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA					
5. A 1 UČENIK ISTRAŽUJE I INTERPRETIRA RAZLIČITE SADRŽAJE OBLIKUJUĆI IDEJE KOJE IZRAŽAVA SLUŽEĆI SE LIKOVNIM I VIZUALNIM JEZIKOM	<p>Učenik u stvaralačkome procesu i izražavanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - koristi slobodne asocijacije te razlikuje doslovne (stereotipi i šablone) i udaljene slobodne asocijacije (originalna rješenja i ideje). -producira više ideja te odabire najbolju ideju (osnovna misao rada, poruka) i prenosi je u likovni i vizualni izraz -predviđa određene aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja - primjenjuje refleksiju kao sastavni dio stvaranja (promišlja učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake) - služi se iskustvom usmjerenoga opažanja <p>Upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne i vizualne umjetnosti te kulture.</p>	Učenik uz pomoć učitelja stvara ideju koju prenosi u likovni ili vizualni rad.	Učenik uz učiteljevo posredovanje stvara više ideja i odabire jednu koju prenosi u likovni ili vizualni rad; prepoznaje određene aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja.	Učenik povremeno samostalno stvara više ideja i odabire najbolju koju prenosi u likovni ili vizualni rad; predviđa određene aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja.	Učenik samostalno stvara više originalnih ideja i odabire najbolju koju na inventivan način prenosi u likovni ili vizualni rad; predviđa određene aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> -osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) -sadržaji likovne i vizualne umjetnosti te sadržaji/izrazi drugih umjetničkih područja -sadržaji iz svakodnevnoga života i bliže okoline (informacije). <p>Učenik se u procesu stvaranja i izražavanja služi likovnim jezikom polazeći od opažanja cjeline prema detalju te različitih odnosa i rasporeda dijelova unutar cjeline.</p> <p>Obvezni likovni pojmovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - crte prema toku, karakteru i značenju - dimenzije boje; miješanje boja: krug boja (osnovne, sekundarne i tercijarne boje); kontrasti boja (boja prema boji, svjetlo - tamno, toplo-hladni, komplementarni kontrast) - različiti odnosi mase/volumena i prostora skulptura (statua, reljef, mobil), arhitektura - ritam na plohi i u prostoru - omjeri veličina likova i tijela 					

<p>Učenik se upoznaje i služi nekima od izražajnih mogućnosti predloženih umjetničkih praksi ili koncepata: performance, happening, konceptualna umjetnost, umjetnička instalacija, digitalna umjetnost, novi mediji.</p> <p>Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ako učitelj smatra da mu mogu pomoći u realizaciji ideje u određenome zadatku.</p> <p>Učenik se u stvaralačkom procesu potiče da samostalno odabire likovne elemente i načela kojima će se izraziti.</p>					
<p>5. A 2</p> <p>UČENIK DEMONSTRIRA FINE MOTORIČKE VJEŠTINE UPORABOM I VARIRANJEM RAZLIČITIH LIKOVNIH MATERIJALA I POSTUPAKA U VLASTITOME LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.</p>	<p>Učenik istražuje i varira likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka.</p> <p>Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi.</p> <p>Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).</p>	<p>Učenik samostalno koristi likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada.</p> <p>Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno koristi likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući mogućnosti tehnika. Pokazuje nizak stupanj preciznosti, djelomične kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno koristi likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>	<p>Učenik samostalno koristi likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke.</p> <p>Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš - slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž-papir, kolaž iz časopisa - prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé), žica - grafički: monotipija, kartonski tisak, kolagrafija. 					
<p>5 A 3</p> <p>UČENIK U VLASTITOME RADU KORISTI TEHNIČKE I IZRAŽAJNE MOGUĆNOSTI NOVOMEDIJSKIH TEHNOLOGIJA</p>	<p>Učenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoaparati, pametni telefon i sl.) bilježi različite sadržaje služeći se znanjem o kadru, planu, kompoziciji i ostalim likovnim pojmovima - primjenjuje znanja o kompoziciji služeći se osnovnim funkcijama programa za obradu fotografije (format, pohranjivanje fotografija) 	<p>Učenik uz pomoć učitelja pri snimanju fotografija i /ili njihovoj obradi koristi osnovna znanja o likovnom jeziku i tehničkim mogućnostima</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje pri snimanju fotografija i /ili njihovoj obradi, koristi osnovne izražajne mogućnosti</p>	<p>Učenik pri snimanju fotografija i /ili njihovoj obradi služi osnovnim mogućnostima likovnog jezika te tehničkim i</p>	<p>Učenik se pri snimanju fotografija i /ili njihovoj obradi koristi izražajnim mogućnostima likovnog jezika u odmaku od uobičajenih rješenja te tehničkim i</p>

		novomedijskih tehnologija.	likovnoga jezika i tehničke mogućnosti novomedijskih tehnologija	izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija.	izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se ostvaruje u skladu u tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.					
DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
NAKON 5. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
5. B 1 UČENIK OPISUJE LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA U CJELINU.	- učenik opisuje umjetničko djelo kao cjelinu: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika, odnosa forme i sadržaja (prikaz motiva, teme, poruke, asocijacije te načina kako su izražene) - učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom, mislima i stavovima	Učenik opisuje osnovne tematske i likovne ili vizualne sadržaje (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) povremeno stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.	Učenik opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovno/vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.	Uz posredovanje učitelja, učenik opisuje suodnos tematskog i likovno/vizualnog sadržaja povezujući ih s vlastitim doživljajem.	Učenik samostalno opisuje suodnos tematskog i likovno/vizualnog sadržaja povezujući ih s vlastitim doživljajem.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					

Učenik upoznaje i istražuje djela iz različitih područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički), arhitektura, fotografija, film (igrani i animirani), strip.

Tijekom pete i šeste godine učenja u neposrednome susretu, u stvarnome prostoru učenik upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi grada i sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.

Preporučeni oblici rada:

- izvanučionička nastava
- projektna nastava/ projektni zadatci (organizirani u vanjskom prostoru škole ili mjesta u kojem se škola nalazi)
- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije.
- učenike se potiče da u neposrednome susretu s djelima i spomenicima prikuplja i bilježi podatke (pisane i vizualne bilješke) koji se odnose na istraživani sadržaj te se njima kasnije služi u vlastitome radu

<p>5 B 2</p> <p>UČENIK OPISUJE I USPOREĐUJE SVOJ LIKOVNI ILI VIZUALNI RAD I RADOVE DRUGIH UČENIKA TE UKAZUJE NA ZANIMLJIVA RJEŠENJA ILI MOGUĆA POBOLJŠANJA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje i uspoređuje likovne i vizualne radove kao cjelinu: odnos likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikazane teme ili motiva, izražene ideje i originalnosti, uloženog truda i dovršenosti rada; ukazuje na moguće nedostatke ili zanimljiva rješenja - opisuje određene aktivnosti koje je poduzeo da bi došao do rješenja - prosuđuje suradnju u zajedničkome stvaralačkom procesu (grupni rad ili rad u paru) - uspoređuje svoju početnu namjeru i ishod stvaralačkog procesa; prepoznaje moguće nedostatke ili zanimljiva rješenja - učenik prepoznaje razinu osobnoga zadovoljstva u stvaralačkome procesu te zadovoljstvo rezultatom. 	<p>Uz pomoć učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući upotrebu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva.</p>	<p>Uz podršku učitelja, učenik opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prema upotrebi likovnog jezika, materijala, prikaza teme ili motiva; prepoznaje moguće nedostatke ili zanimljiva rješenja.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prema maštovitosti upotrebe likovnog jezika, materijala, prikaza teme ili motiva; ukazuje na moguće nedostatke ili zanimljiva rješenja.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, precizno opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prema maštovitosti upotrebe likovnog jezika, materijala, prikaza teme ili motiva; ukazuje na moguće nedostatke ili zanimljiva rješenja</p>
---	---	--	--	---	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
- učenika se potiče da prepozna je razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu: u rasponu od zadovoljstva zbog sudjelovanja preko trenutnog zadovoljstva aktivnošću do potpunog uživanja u aktivnost Aktivnosti usmenog opisivanja mogu se događati tijekom stvaranja i po dovršetku likovnog ili vizualnog uratka					
UMJETNOST U KONTEKSTU					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
NAKON 5. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA					
5. C 1 UČENIK OBJAŠNJAVA I U LIKOVNOM ILI VIZUALNOM URATKU INTERPRETIRA KAKO JE OBLIKOVANJE VIZUALNE OKOLINE POVEZANO S AKTIVNOSTIMA I NAMJENAMA KOJE SE U NJOJ ODVIJAJU.	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: - uočava kako prirodni okoliš određuje materijale i oblike gradnje - uspoređuje ulogu materijala i konstrukcije u oblikovanju arhitektonskoga prostora (izrađuje prostorne modele, makete i konstrukcije u kojima predlaže različita konstruktivna rješenja te objašnjava kako svako od njih određuje aktivnosti i namjene koji se u tome prostoru odvijaju) - na primjeru plakata uspoređuje različite odnose slike i teksta u cilju postizanja jasnoće poruke i preglednosti sadržaja - u vlastitom radu koristi različite odnose slike i teksta u cilju postizanja jasnoće poruke i preglednosti sadržaja	Učenik uz učiteljevo posredovanje interpretira načine kojima čovjek uporabom različitih materijala, konstrukcija i oblika prilagođava životni prostor svojim potrebama i prirodnomu okolišu, oblikuje konstrukcije; prepoznaje različite odnose slike i teksta te ih prema zadanoj strukturi koristi u vlastitom radu djelomično postižući jasnoću poruke i preglednost sadržaja.	Učenik uz učiteljevo posredovanje uočava i interpretira načine kojima čovjek uporabom različitih materijala, konstrukcija i oblika prilagođava životni prostor svojim potrebama i prirodnomu okolišu, pri oblikovanju u prostoru, uz posredovanje učitelja, rješava konstrukcijske probleme; uspoređuje različite	Učenik samostalno istražuje i interpretira načine kojima čovjek uporabom različitih materijala, konstrukcija i oblika prilagođava životni prostor svojim potrebama i prirodnomu okolišu, pri oblikovanju u prostoru samostalno rješava konstrukcijske probleme;	Učenik objašnjava i u vlastitome radu interpretira kako čovjek uporabom različitih materijala, konstrukcija i oblika prilagođava životni prostor svojim potrebama i prirodnomu okolišu; pri oblikovanju u prostoru na originalan način rješava konstrukcijske probleme; opisuje i u vlastitom radu inventivno koristi različite odnose slike i teksta postižući jasnoću poruke i preglednost sadržaja.

			odnose slike i teksta te ih koristi u vlastitom radu djelomično postižući jasnoću poruke i preglednost sadržaja.	opisuje i u vlastitom radu koristi različite odnose slike i teksta postižući jasnoću poruke i preglednost sadržaja.	
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 5. A 1 te sa na taj način i vrednuje. -učenik upoznaje i istražuje primjere hrvatske tradicijske arhitekture -učenik istražuje primjere arhitekture te ih uspoređuje s njemu dostupnim primjerima i iskustvima iz svakodnevnog života -učenici istražuju primjere plakata (obrazovnih, kazališnih, filmskih itd.)</p>					
5 C 2 UČENIK RASPRAVLJA O DRUŠTVENOME KONTEKSTU UMJETNIČKOGA DJELA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik uspoređuje umjetnička djela povezujući ih sa znanjima stečenim na drugim nastavnim predmetima te iskustvima iz svakodnevnog života (uzimajući u obzir različite društvene čimbenike) - učenik uspoređuje i interpretira djela kulturne i tradicijske baštine različitih krajeva i kultura te nalazi poveznice s društvenim kontekstom u kojem su nastala (način života, običaji) - učenik navodi i opisuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkoga izražavanja, vrsta zanimanja (likovni/vizualni umjetnik, fotograf, arhitekt, dizajner) i spomenika iz svoje okoline koje je posjetio i /ili upoznao 	Učenik uz učiteljevo posredovanje opisuje umjetnička djela i djela tradicijske baštine povezujući ih s nekim čimbenicima, koji su utjecali na njihov nastanak i s društvenim kontekstom te prepoznaje neke primjere umjetničkog izražavanja i spomenika iz svoje okoline.	Učenik uz učiteljevu podršku opisuje umjetnička djela i djela tradicijske baštine povezujući ih s različitim čimbenicima koji su utjecali na njihov nastanak i s društvenim kontekstom te navodi neke primjere umjetničkog izražavanja i spomenika iz svoje okoline.	Učenik opisuje i uspoređuje umjetnička djela s djelima tradicijske baštine povezujući ih različitim čimbenicima koji su utjecali na njihov nastanak i s društvenim kontekstom te opisuje neke primjere umjetničkog izražavanja i spomenika iz svoje okoline.	Učenik opisuje i uspoređuje umjetnička djela s djelima tradicijske baštine raspravljajući o čimbenicima koji su utjecali na njihov nastanak te s društvenim kontekstom te opisuje neke primjere umjetničkog izražavanja i spomenika iz svoje okoline.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ostvaruje se zajedno s ishodima 5. A 1 i 5. B 1 te se na taj način i vrednuje. Može se realizirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama.</p> <p>Tijekom pete i šeste godine učenja preporučeno je da učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj izvanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama, ustanovama i umjetnicima.</p>					

Preporučeni oblici rada:

- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije
- uključivanje učenika u aktivnosti koje organiziraju kulturno-umjetničke ustanove (različite vrste radionica)
- posjet umjetničkomu ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl.
- osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima.

LIKOVNA KULTURA: 6. RAZRED

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 6.godini učenja organizira se kroz niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.

Obvezne teme:	Opis tema:	Izborne teme:	Opis tema:
Slika, pokret, zvuk i riječ	Učenik istražuje likovnu i vizualnu umjetnost te suodnos umjetničkih područja (likovno/vizualno, pokret/ples, glazba, drama, književnost, film). Izražava se povezujući različite umjetnosti.	Zajedno smo različiti	Učenik istražuje pripadnost grupi, vršnjacima, obitelji, zajednici i kulturnom okruženju te važnost prihvaćanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.
Osjeti i osjećaji	Učenik istražuje ulogu osjetila u doživljaju vizualnog i nevizualnog svijeta te različite načine izražavanja osjećaja (izražavanje emocija i osjeta kroz likovni izraz; istraživanje međuodnosa osjeta i emocija kroz likovno i vizualno izražavanje).	Umjetnost i zajednica	Učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).

Oblik i funkcija	Učenik istražuje suodnose oblika i funkcije u vlastitom i širem životnom kontekstu (arhitektura, industrijski dizajn, modni dizajn itd.).		
Mijenjam se	Učenik propituje i izražava svoje stavove, ideje, osjećaje i doživlja kroz likovno i vizualno izražavanje.		
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST			
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD NAKON 6. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI	
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA

<p>6. A 1 UČENIK ISTRAŽUJE I INTERPRETIRA RAZLIČITE SADRŽAJE OBLIKUJUĆI IDEJE KOJE IZRAŽAVA KORISTEĆI SE LIKOVNIM I VIZUALNIM JEZIKOM.</p>	<p>Učenik u stvaralačkome procesu i izražavanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - koristi asocijacije, metafore, analogije i simbole (koncepte za razvoj kreativnosti) pri oblikovanju i izražavanju ideja - producira više ideja te odabire najbolju ideju (osnovna misao rada, poruka) i prenosi je u likovni i vizualni izraz - služi se iskustvom usmjerenoga opažanja - predviđa redoslijed određenih aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja - primjenjuje refleksiju kao sastavni dio stvaranja (promišlja učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake) - upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne i vizualne umjetnosti te kulture 	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje prepoznaje, opisuje i primjenjuje asocijacije, metafore, analogije i simbole u oblikovanju ideja koje izražava likovnim i vizualnim jezikom; povremeno prepoznaje određene aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja.</p>	<p>Učenik prepoznaje, primjenjuje i interpretira asocijacije, metafore, analogije i simbole u oblikovanju ideja likovnim i vizualnim jezikom; prepoznaje određene aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja.</p>	<p>Učenik prepoznaje, primjenjuje i interpretira asocijacije, metafore, analogije i simbole u oblikovanju ideja koje izražava likovnim i vizualnim jezikom; predviđa određene aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja.</p>	<p>Učenik samostalno prepoznaje primjenjuje i interpretira asocijacije, metafore, analogije i simbole u oblikovanju ideja koje izražava likovnim i vizualnim jezikom; predviđa određene aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobne sadržaje (osjećaji misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) - sadržaje likovne i vizualne umjetnosti te sadržaje i izraze drugih umjetničkih područja, npr. cjelovito oblikovanje kazališnog prostora (rekviziti, kostimografija, scenografija; svjetlost, boja, materijali/površina) - sadržaje iz svakodnevnoga života i bliže okoline (informacije). <p>Učenik se u procesu stvaranja i izražavanja služi likovnim jezikom polazeći od opažanja cjeline prema detalju te različitih odnosa i rasporeda dijelova unutar cjeline.</p> <p>Učenik se u procesu stvaranja i izražavanja služi likovnim jezikom polazeći od simboličke i asocijativne vrijednosti: crte, boje, mase i prostora te kompozicijskih načela (ritam, kontrast, omjer...):</p> <ul style="list-style-type: none"> -izrađuje i razlikuje skicu i studiju. <p>Obvezni likovni pojmovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izražajnost crta 					

- boja: gradacija (ton, vrsta boje, čistoća), kontrasti boja (boje prema boji, svjetlo-tamni, toplo-hladni, komplementarni), asocijativna i simbolička vrijednost boja
- ploha: pozitiv i negativ
- površina: crtačke, slikarske i kiparske (plastičke) teksture
- masa i prostor: različiti odnosi mase i prostora (skulptura i arhitektura)
- različiti ritmovi na plohi, u prostoru i u vremenu
- omjeri veličina na plohi i u prostoru
- dominacija (isticanje i naglašavanje bojom, oblikom, veličinom, smjerom...)
- kompozicija (kružna, vodoravna, okomita, dijagonalna, piramidalna), rekompozicija.

Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ako učitelj smatra da mu mogu pomoći u realizaciji ideje u određenome zadatku.

Učenik se upoznaje i služi nekima od izražajnih mogućnosti predloženih umjetničkih praksi ili koncepata: performance, happening, konceptualna umjetnost, umjetnička instalacija, digitalna umjetnost, novi mediji.

Učenik se u stvaralačkom procesu potiče da samostalno odabire likovne elemente i načela kojima će se izraziti.

<p>6 A 2 UČENIK DEMONSTRIRA FINE MOTORIČKE VJEŠTINE UPORABOM I VARIRANJEM RAZLIČITIH LIKOVNIH MATERIJALA I POSTUPAKA U VLASTITOME LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.</p>	<p>Učenik istražuje i varira likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka. Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi. Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe s minimumom detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe detalja.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>	<p>Učenik samostalno uporabljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada inventivno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.</p>
---	--	--	--	--	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke.

Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:

- crtačke: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš
- slikarske: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž-papir, kolaž iz časopisa
- prostorno-plastičke: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé), žica
- grafičke: monotipija, kartonski tisak, kolagrafija.

<p>6. A 3</p> <p>UČENIK U VLASTITOME IZRAŽAVANJU KORISTI TEHNIČKE I IZRAŽAJNE MOGUĆNOSTI NOVOMEDIJSKIH TEHNOLOGIJA.</p>	<p>- digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoapararat, pametni telefon, tablet) bilježi različite sadržaje služeći se znanjem o kadru, planu, kompoziciji, boji, kontrastu i ostalim likovnim pojmovima</p> <p>- primjenjuje znanja o kompoziciji služeći se osnovnim funkcijama programa za obradu fotografije (promjena kontrasta, boje, formata)</p> <p>-koristi računalne programe za izradu prezentacije (povezano s ishodom 6. c 1)</p> <p>-izrađuje kraću animiranu formu tehnikom stop animacije primjenjujući znanja o kadru, planu i kompoziciji</p>	<p>Učenik se uz učiteljevu pomoć služi osnovnim izražajnim mogućnostima likovnog jezika, tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i njihovoj obradi.</p>	<p>Uz posredovanje učitelja učenik se služi izražajnim mogućnostima likovnog jezika, tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i njihovoj obradi.</p>	<p>Učenik samostalno usklađuje izražajne mogućnosti likovnog jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i njihovoj obradi; uz posredovanje učitelja izrađuje kraću animiranu formu.</p>	<p>Učenik u odmak od uobičajnih rješnja usklađuje uporabu izražajnih mogućnosti likovnog jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija, njihovoj obradi i uporabi u izradi kraće animirane forme.</p>
---	---	--	--	--	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje u skladu s tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.

DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
NAKON 6. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA

<p>6. B 1</p> <p>UČENIK OPISUJE LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA U CJELINU.</p>	<p>- učenik opisuje umjetničko djelo kao cjelinu: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika, odnosa forme i sadržaja (tema, motiv, poruka, asocijacije)</p> <p>- učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim iskustvom, osjećajima, mislima i stavovima</p>	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć opisuje suodnos tematskoga i likovnoga ili vizualnoga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje detaljno opisuje suodnos tematskoga i likovnoga ili vizualnoga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje precizno opisuje umjetničko djelo kao cjelinu povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje i tematskoga te likovnoga ili vizualnoga sadržaja djela.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje i iznosi promišljanja o umjetničkome djelu kao cjelini povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje i tematskog te likovnoga ili vizualnoga sadržaja djela.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt), arhitektura, fotografija, film (igrani, dokumentarni i animirani), strip, scenografija, kostimografija, lutkarstvo.</p> <p>Tijekom pete i šeste godine učenja u neposrednome susretu, u stvarnome prostoru učenik upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi grada i sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.</p> <p>Preporučeni oblici rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvanučionička nastava - projektna nastava/ projektni zadatci (organizirani u vanjskom prostoru škole ili mjesta u kojem se škola nalazi) - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije. <p>Učenike se potiče da u neposrednome susretu s djelima i spomenicima prikuplja i bilježi podatke (pisane i vizualne bilješke) koji se odnose na istraživani sadržaj te se njima kasnije služi u vlastitome radu</p>					

<p>6. B 2</p> <p>UČENIK OPISUJE STVARALAČKI PROCES, OPISUJE I USPOREĐUJE SVOJ LIKOVNI ILI VIZUALNI RAD I RADOVE DRUGIH UČENIKA TE UKAZUJE NA ZANIMLJIVA RJEŠENJA ILI MOGUĆA POBOLJŠANJA.</p>	<p>- učenik opisuje i uspoređuje likovne i vizualne radove kao cjelinu: odnos likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikazane teme ili motiva, izražene ideje i originalnosti, uloženog truda i dovršenosti rada; ukazuje na moguće nedostatke i originalnija rješenja</p> <p>- opisuje redoslijed postupaka koje je poduzimao kako bi došao do rješenja</p> <p>- prosuđuje suradnju u zajedničkome stvaralačkom procesu (grupni rad ili rad u paru)</p> <p>- učenik prepoznaje razinu osobnoga zadovoljstva u stvaralačkome procesu</p>	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć povremeno prepoznaje određene aktivnosti koje je poduzeo da bi došao do rješenja te opisuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik uz učiteljevu podršku prepoznaje određene aktivnosti koje je poduzeo da bi došao do rješenja te analizira svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući i uspoređujući uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme, motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik, s povremenim greškama, prepoznaje određene aktivnosti koje je poduzeo da bi došao do rješenja te analizira i kritički propituje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika raspravljajući o maštovitosti uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme, motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno prepoznaje određene aktivnosti koje je poduzeo da bi došao do rješenja, analizira i kritički propituje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika procjenjujući uspješnost i maštovitost uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme, motiva i izražene ideje.</p>
<p>UMJETNOST U KONTEKSTU</p>					
<p>ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD</p> <p>NAKON 6. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA</p>	<p>RAZRADA ISHODA</p>	<p>RAZINA USVOJENOSTI</p>			
		<p>ZADOVOLJAVAJUĆA</p>	<p>DOBRA</p>	<p>VRLO DOBRA</p>	<p>IZNIMNA</p>
<p>6. C 1</p>	<p>Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik:</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje</p>	<p>Učenik uz učiteljevo</p>	<p>Učenik samostalno</p>	<p>Učenik samostalno</p>

<p>UČENIK ANALIZIRA I U LIKOVNOM I VIZUALNOM URATKU ISPITUJE UTJECAJ VIZUALNIH KOMUNIKACIJA I PROSTORNOGA OBLIKOVANJA OKOLINE NA VLASTITI ŽIVOT.</p>	<p>- analizira utjecaj uporabe i interpretacije svjetlosti, boje i materijala/površina u arhitekturi na taktilni i vizualni doživljaj prostora - istražuje i analizira što sve utječe na funkcionalnost određenoga uporabnog predmeta, u studiji razrađuje izvediv prijedlog oblikovanja određenoga uporabnog predmeta kojim rješava neku od svojih svakodnevnih potreba te realizira svoju ideju u obliku prototipa ili makete (produkt dizajn, modni dizajn..) - prezentira određeni sadržaj u jednostavnim računalnim programima za prezentacije i/ili u formi plakata, rabeći različite odnose slike i teksta radi postizanja vizualne preglednosti, čitljivosti i jasnoće</p>	<p>uočava utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici; predlaže likovna i vizualna rješenja prezentacija bez jasne poruke i preglednosti sadržaja.</p>	<p>posredovanje analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina (pre)oblikovanja; predlaže i razrađuje likovna i vizualna rješenja prezentacija.</p>	<p>analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina (pre)oblikovanja; predlaže i razrađuje likovna i vizualna rješenja prezentacija.</p>	<p>analizira i propituje utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, samostalno uočava potrebe i pronalazi razne mogućnosti njezina (pre)oblikovanja; predlaže i detaljno razrađuje originalna likovna i vizualna rješenja prezentacija, na neuobičajen način rabeći različite odnose slike i teksta.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 6. A 1 te sa na taj način i vrednuje.</p> <p>Učenik u prostoru, za koji je povezan svakodnevnim aktivnostima i boravkom, prepoznaje mogućnost ili potrebu njegova (pre)oblikovanja.</p> <p>Učenik uspoređuje čitljivost teksta i jasnoću poruke uporabom različitih veličina i tipova pisma te različitih odnosa slike i teksta, istražujući odabrane i njemu sadržajno bliske primjere tiskovina, plakata i digitalnih medija.</p>					
6. c 2	- učenik uspoređuje umjetnička djela povezujući ih sa znanjima stečenim na drugim nastavnim predmetima te	Učenik uz učiteljevo posredovanje	Učenik uz učiteljevo	Učenik samostalno	Učenik samostalno i

<p>UČENIK RASPRAVLJA O DRUŠTVENOME KONTEKSTU UMJETNIČKOGA DJELA.</p>	<p>iskustvima iz svakodnevnog života (uzimajući u obzir različite društvene čimbenike) - učenik povezuje djela kulturne baštine s određenim društvenim čimbenicima koji su na njih utjecali te raspravlja na koji način ona oplemenjuju kulturne sadržaje zajednice - učenik navodi i opisuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkoga izražavanja, vrsta zanimanja (likovni/vizualni umjetnik, fotograf, arhitekt i dizajner) i spomenika iz svoje okoline koje je posjetio i /ili upoznao</p>	<p>opisuje umjetnička djela i djela tradicijske baštine povezujući ih s društvenim kontekstom te navodi različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.</p>	<p>posredovanje opisuje umjetnička djela i djela tradicijske baštine povezujući ih s društvenim kontekstom te opisuje različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.</p>	<p>opisuje i uspoređuje različita umjetnička djela i djela tradicijske baštine povezujući ih s društvenim kontekstom i stečenim znanjima iz drugih predmeta te opisuje ulogu umjetničkoga djelovanja u zajednici.</p>	<p>precizno opisuje i uspoređuje različita umjetnička djela i djela tradicijske baštine, povezujući ih s društvenim kontekstom te opisuje različite uloge umjetničkoga djelovanja u zajednici.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te tijekom izvanučioničke nastave. Ostvaruje se zajedno s ishodima 6. A 1 i 6. B 1 te sa na taj način i vrednuje. Može se realizirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama. Tijekom pete i šeste godine učenja učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj izvanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i ustanovama Preporučeni oblici rada: - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije - uključivanje učenika u aktivnosti koje organiziraju kulturno-umjetničke ustanove (različite vrste radionica) - posjet umjetničkomu ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl. - osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima.</p>					

LIKOVNA KULTURA: 7. RAZRED

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 7.godini učenja organizira se kroz niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.

Obvezne teme:	Opis tema:	Izborne teme:	Opis tema:
Oblik i mjera	Učenik istražuje cjelinu kroz zajedničku mjeru i međusobne odnose dijelova (perspektive, mjera, sklad, proporcije...).	Svijet za mene	Učenik istražuje čovjekov odnos prema prirodi i izgrađenom okolišu te mogućnostima njegovog (pre)oblikovanja (preispituje vlastiti odnos prema okolišu i prostoru u kojem živi: likovnim i vizualnim izražavanjem ukazuje na važnost suživota svih živih bića i ekološke svijesti za kvalitetu života; istražuje odnos oblika i namjene u arhitekturi, urbanizmu i dizajnu).
Prožimanje umjetnosti	Učenik istražuje suodnos različitih umjetničkih područja u cjelovitome umjetničkom djelu (instalacija, scenska umjetnost) te se izražava u zajedničkim projektima s drugim učenicima.	Umjetnost i zajednica	Učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).
Komunikacija i životno okruženje	Učenik istražuje različite oblike komunikacije u životnom okruženju (vizualno izražavanje poruke: znak, pikotogram, plakat, web, društvene mreže, sms itd.)		

Zajedno smo različiti	Učenik istražuje pripadnost grupi, vršnjacima, obitelji, zajednici i kulturnom okruženju te važnost prihvatanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.				
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD NAKON 7. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
7. A 1 UČENIK ISTRAŽUJE I INTERPRETIRA RAZLIČITE SADRŽAJE OBLIKUJUĆI IDEJE KOJE IZRAŽAVA SLUŽEĆI SE LIKOVNIM I VIZUALNIM JEZIKOM.	Učenik u stvaralačkome procesu i izražavanju: - koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - izražava poruku likovnim ili vizualnim radom - koristi asocijacije, metafore, analogije i simbole (koncepte za poticanje kreativnosti) - oblikuje više ideja te bira najbolju koju prenosi u određenu formu, materijal i medij -planira aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja - primjenjuje refleksiju kao sastavni dio stvaranja: promišlja učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake - služi se iskustvom usmjerenoga opažanja	Učenik uz učiteljevo posredovanje ideje kao povremeno prepoznatljive poruke kojima komunicira s okolinom služeći se likovnim i vizualnim jezikom te medijem.	Učenik uz učiteljevo posredovanje stvara više ideja i bira najbolju kao prepoznatljivu poruku kojom komunicira s okolinom služeći se likovnim i vizualnim jezikom te medijem.	Učenik samostalno stvara više ideja i bira najbolju kao prepoznatljivu poruku kojom komunicira s okolinom služeći se likovnim i vizualnim jezikom te medijem.	Učenik samostalno stvara više originalnih ideja i bira najbolju kao prepoznatljivu poruku kojom komunicira s okolinom služeći se likovnim i vizualnim jezikom te medijem.

	- upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne i vizualne umjetnosti te kulture				
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
<p>Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje: -osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) -sadržaji likovne i vizualne umjetnosti te sadržaji/izrazi drugih umjetničkih područja -sadržaji iz svakodnevnoga života i bliže okoline (informacije) . Učenik se u procesu stvaranja i izražavanja služi likovnim jezikom polazeći od oblikovanja cjeline pomoću jedinstva likovnih elemenata i načela.</p> <p>Obvezni likovni pojmovi: - tonsko i kolorističko izražavanje - grafička modelacija - tonsko i kolorističko izražavanje, boje i neboje (kromatske i akromatske) boje - prividi prostora na plohi: očište (nedogled, izbježišna točka), horizont, prostorni planovi, geometrijska perspektiva (s jednim ili više očišta), koloristička perspektiva (prostorno djelovanje boje) - omjer i razmjer, proporcija, kanon - simetrična i asimetrična kompozicija, statično-dinamično, ravnoteža - ritam na plohi, u prostoru i u vremenu.</p> <p>Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ako učitelj smatra da mu mogu pomoći u realizaciji ideje u određenome zadatku. Učenik se upoznaje i služi nekima od izražajnih mogućnosti predloženih umjetničkih praksi ili koncepata: performance, happening, konceptualna umjetnost, umjetnička instalacija, digitalna umjetnost, novi mediji. Učenik se u stvaralačkom procesu potiče da samostalno odabire likovne elemente i načela kojima će se izraziti.</p>					
7. A 2	Učenik eksperimentira i varira likovne materijale i postupke te istražuje osobni rukopis kako bi izradio svoj likovni rad. Uočava i izražava obilježja likovnih materijala i postupaka pri njihovoj uporabi. Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).	Učenik samostalno koristi likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe detalja.	Učenik samostalno koristi likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe detalja. Prepoznaje	Učenik samostalno koristi likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.	Učenik samostalno koristi likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe.
UČENIK DEMONSTRIRA FINE MOTORIČKE VJEŠTINE EKSPERIMENTIRAJUĆI I VARIRAJUĆI RAZLIČITE LIKOVNE MATERIJALE I POSTUPKE U VLASTITOME LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.					

			različite rukopise i načine njihove izvedbe.	Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe.	Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe te nalazi vlastita rješenja.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Mogućnosti kontrole likovnih materijala uključuju pritisak, nagib, spajanje, i druge postupke.</p> <p>Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - crtačke: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš - slikarske: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž-papir, kolaž iz časopisa - prostorno-plastičke: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé), žica - grafičke: monotipija, kartonski tisak, kolagrafija, linorez. 					
<p>7. A 3</p> <p>UČENIK U VLASTITOME IZRAŽAVANJU KORISTI TEHNIČKE I IZRAŽAJNE MOGUĆNOSTI NOVOMEDIJSKIH TEHNOLOGIJA</p>	<p>- učenik digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoaparat, pametni telefon i sl.) bilježi različite sadržaje služeći se znanjem o kadru, planu, likovnim elementima (kromatske i akromatske boje, plohe), kompoziciji (načini gradnje kompozicije: kontrast, ritam, dominacija, ravnoteža) i ostalim likovnim pojmovima</p> <p>- učenik digitalnom kamerom (digitalni fotoaparat, pametni telefon, tablet) snima kratke video materijale služeći se znanjem o kadru, planu, kutu snimanja i kompoziciji.</p>	<p>Učenik se uz učiteljevu pomoć služi osnovnim izražajnim mogućnostima likovnoga jezika te osnovnim tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju videozapisa.</p>	<p>Učenik se uz posredovanje učitelja služi izražajnim mogućnostima likovnoga jezika te tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju videozapisa i njihovoj obradi.</p>	<p>Učenik samostalno usklađuje izražajne mogućnosti likovnoga jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju videozapisa; uz posredovanje učitelja obrađuje video zapis.</p>	<p>Učenik originalnim rješenjima usklađuje uporabu izražajnih mogućnosti likovnoga jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju videozapisa i njihovoj obradi; odabire tehničke metode kojima</p>

					najbolje može izraziti ideju.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se ostvaruje u skladu u tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.					
DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
NAKON 7. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA 7. B 1 UČENIK RASPRAVLJA O LIKOVNOM I VIZUALNOM UMJETNIČKOM DJELU POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA U CJELINU.	- učenik raspravlja o umjetničkom djelu kao cjelini: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika, odnosa forme i sadržaja (tema, motiv, poruka, ideja) - učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom, mislima i stavovima	Učenik uz učiteljevu pomoć detaljno opisuje suodnos tematskoga i likovnoga/vizualnoga a sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.	Učenik uz učiteljevo posredovanje detaljno opisuje i interpretira suodnos tematskoga i likovnoga/vizualnoga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.	Učenik uz učiteljevo posredovanje argumentirano obrazlaže stavove o umjetničkom djelu, koji se temelje na promišljanju djela kao cjeline povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje i tematskim te likovnim/vizualnim sadržajem djela.	Učenik samostalno argumentirano obrazlaže stavove o umjetničkom djelu, koji se temelje na promišljanju djela kao cjeline povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje i tematskim te likovnim/vizualnim sadržajem djela.

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
<p>Interpretacija djela može biti opisna (semantička analiza) i likovna (formalna analiza).</p> <p>Učenika se potiče da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostalno prikuplja informacije o umjetniku i djelu - interpretira djelo povezujući sve prikupljene podatke i vlastiti doživljaj koji se odnose na istraživani sadržaj te se njima kasnije služi u vlastitome radu <p>Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, produkt, web), arhitektura i urbanizam, film (igrani i animirani, dokumentarni i eksperimentalni), strip.</p> <p>Tijekom sedme i osme godine učenja u neposrednome susretu, u stvarnome prostoru učenik upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi grada i sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.</p> <p>Preporučeni oblici rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvanučionička nastava - projektna nastava/ projektni zadatci (organizirani u vanjskom prostoru škole ili mjesta u kojem se škola nalazi) - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije. <p>Učenike se potiče da u neposrednome susretu s djelima i spomenicima prikuplja i bilježi podatke (pisane i vizualne bilješke) koji se odnose na istraživani sadržaj te se njima kasnije služi u vlastitome radu</p>					
7. B 2	<p>- učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove kao cjelinu: odnos likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikazane teme ili motiva, izražene ideje i originalnosti, uloženog truda i dovršenosti rada.</p> <p>- učenik promišlja o mogućim promjenama prvobitnih rješenja te predlaže nova rješenja</p> <p>-učenik uspoređuje postupke kojima je došao do određenog rješenja s postupcima i rješenjima drugih učenika</p>	Učenik uz učiteljevu pomoć analizira postupke kojima je došao do određenog rješenja a te analizira svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući	Učenik uz učiteljevu pomoć analizira postupke kojima je došao do određenog rješenja te analizira i prosuđuje svoj likovni ili vizualni rad i radove	Učenik samostalno analizira različite postupke kojima je došao do određenog rješenja te analizira i prosuđuje svoj likovni ili vizualni rad i radove	Učenik samostalno analizira postupke kojima je došao do određenog rješenja te analizira i prosuđuje svoj likovni ili vizualni rad i radove
UČENIK OPISUJE I USPOREĐUJE SVOJ LIKOVNI ILI VIZUALNI RAD I RADOVE DRUGIH UČENIKA, PROMIŠLJA STVARALAČKI PROCES TE UKAZUJE NA MOGUĆE PROMJENE					

PRVOBITNIH RJEŠENJA.	Učenik prepoznaje razinu osobnoga zadovoljstva u stvaralačkome procesu te odnosa početne namjere s rezultatom.	uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme, motiva i izražene ideje.	drugih učenika prepoznajući i uspoređujući uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme, motiva i izražene ideje.	drugih učenika raspravljajući o uspješnosti i maštovitosti uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme, motiva i izražene ideje.	rad i radove drugih učenika procjenjujući uspješnost i maštovitost uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme, motiva i izražene ideje.
UMJETNOST U KONTEKSTU					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
NAKON 7. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
7. C 1 UČENIK ANALIZIRA I U LIKOVNOM I VIZUALNOM URATKU ISPITUJE UTJECAJ VIZUALNIH KOMUNIKACIJA I PROSTORNOGA OBLIKOVANJA OKOLINE NA VLASTITI ŽIVOT.	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: - analizira različita oblikovna obilježja prostora (proporcijski odnosi, odnosi mase i prostora, prostorna organizacija/tlocrt) - uspoređuje različita oblikovna obilježja prostora (proporcijski odnosi, odnosi mase i prostora, prostorna organizacija/tlocrt, boja i svjetlost) te način na koji utječu na doživljaj, aktivnosti i sadržaje koji se u njemu odvijaju - predlaže mogućnosti preoblikovanja okoline i razrađuje izvediva rješenja -uspoređuje jasnoću i preglednost različitih grafičkih prikaza određenoga sadržaja (graf, dijagram) te s pomoću shematskoga grafičkog prikaza interpretira različite sadržaje.	Učenik uz učiteljevo posredovanje uočava utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe njezina (pre)oblikovanja te predlaže moguće rješenje; služi se	Učenik uz učiteljevo posredovanje analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti	Učenik samostalno analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina	Učenik samostalno analizira i propituje utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava potrebe i pronalazi razne mogućnosti njezina

	-povezuje ulogu zaštitnog znaka (logotipa) s prepoznatljivošću određenog sadržaja ili ideje.	shematskim grafičkim prikazima.	njezina (pre)oblikovanja te predlaže moguće rješenje; služi se shematskim grafičkim prikazima.	(pre)oblikovanja te predlaže i razrađuje izvediva rješenja; shematskim grafičkim prikazima jasno interpretira različite sadržaje.	(pre)oblikovanja te predlaže i detaljno razrađuje neuobičajena i izvediva rješenja; shematskim grafičkim prikazima pregledno i originalno interpretira različite sadržaje.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:					
Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 7. A 1 te sa na taj način i vrednuje.					
Učenik uspoređuje odabrane primjere arhitektonskih cjelina s primjerima dostupnim njegovu svakodnevnom iskustvu.					
7. C 2 UČENIK RASPRAVLJA O DRUŠTVENOME KONTEKSTU UMJETNIČKOGA DJELA.	- učenik opisuje i uspoređuje umjetnička djela s obzirom na različite društvene čimbenike te ih povezuje sa stečenim znanjima iz drugih predmeta i iskustvima iz svakodnevnoga života (društveni kontekst umjetničkog djela) - učenik povezuje djela lokalne kulturne baštine s određenim društvenim čimbenicima koji su na njih utjecali te prepoznaje probleme proizašle iz neodgovornog i neprimjerenog odnosa prema njima - učenik raspravlja o različitim ulogama koje umjetničko djelovanje može imati u životu zajednice	Učenik uz učiteljevo posredovanje povezuje umjetničko djelo s određenim umjetničkim kontekstom i navodi različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.	Učenik uz učiteljevo posredovanje opisuje društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući različite vrste poveznica, opisuje različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.	Učenik samostalno opisuje društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući različite vrste poveznica te raspravlja o ulozi umjetnika i umjetničkoga djela u zajednici.	Učenik samostalno i precizno analizira društveni kontekst umjetničkoga djela, stvarajući veći broj poveznica, služeći se različitim argumentima raspravlja o ulozi umjetnika i umjetničkoga djela u zajednici.

	<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te na izvanučioničkoj nastavi. Ostvaruje se zajedno s ishodima 7. A 1, 7. B 1 i 7. B 2 te sa na taj način i vrednuje. Može se realizirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama. Tijekom sedme i osme godine učenja učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj izvanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i ustanovama Preporučeni oblici rada: - organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije - uključivanje učenika u aktivnosti koje organiziraju kulturno-umjetničke ustanove (različite vrste radionica) - posjet umjetničkomu ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl. - osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima.</p>		
LIKOVNA KULTURA: 8. RAZRED			
<p>Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 8.godini učenja organizira se kroz niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.</p>			
Obvezne teme:	Opis tema:	Izborne teme:	Opis tema:
Umjetnost, tehnologija i društvo	Učenik istražuje povezanost likovnih i vizualnih umjetnosti i tehnologije te njihovu ulogu u suvremenome društvu; koristi novomedijske tehnologije za vlastito izražavanje.	Osobno i društveno	Učenik istražuje različite kulture radi razumijevanja vlastitoga kulturnog identiteta i razvoja tolerancije prema drugome i drugačijem (kulturni identitet, multikulturalnost; značenje boja, oblika, simbola itd. u različitim kulturama, prihvaćanje različitosti).
Identitet i popularna kultura	Učenik propituje utjecaj popularne kulture na oblikovanje vlastitih stavova i načine izražavanja vlastitoga identiteta te oblikuje kritički stav prema vizualnoj okolini (vizualne komunikacije, dizajn i primijenjena umjetnost, fotografija;	Prostor u kojem boravim (svjesno življenje)	Učenik istražuje povezanost oblikovanja prostora u kojem svakodnevno boravi s kvalitetom vlastitog života (namjena, veličina, boja, oblik, granice prostora itd. te životni prostori u različitim društvenim i kulturnim okruženjima).

	novomedijska i komunikacijska tehnologija itd.				
Mijenjam se, mijenjam svijet	Učenik istražuje ulogu stvaralačkog i inovativnog djelovanja u razvoju različitih aspekata društva (kulturnog, socijalnog, ekonomskog) kroz likovno i vizualno izražavanje. Učenik propituje i izražava svoje stavove, ideje, osjećaje i doživljaje kroz likovno i vizualno izražavanje.				
Umjetnost i zajednica	Učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).				
STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
NAKON 8. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
8. A 1 UČENIK OBLIKUJE IDEJE KAO PORUKE	Učenik u stvaralačkome procesu i izražavanju:	Uz pomoć učitelja učenik istražuje i izražava različite sadržaje tako da stvara ideju koju	Učenik uz učiteljevo posredovanje istražuje i izražava različite	Učenik istražuje, interpretira i izražava različite sadržaje tako da stvara više ideja	Učenik istražuje, interpretira i izražava različite sadržaje tako da stvara više

<p>KOJIMA KOMUNICIRAS OKOLINOM SLUŽEĆI SE LIKOVNIM I VIZUALNIM JEZIKOM.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - koristi asocijacije, metafore, analogije i simbole (koncepti za poticanje kreativnosti) - izražava poruku likovnim ili vizualnim radom - oblikuje više ideja te bira najbolju koju prenosi u određenu formu, materijal i medij -planira aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja - primjenjuje refleksiju kao sastavni dio stvaranja: poznaje etape kreativnog procesa (promišlja učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake) - služi se iskustvom usmjerenoga opažanja - upoznaje pojmove i forme izražavanja i oblikovanja iz likovne i vizualne umjetnosti te kulture 	<p>izražava služeći se likovnim i vizualnim jezikom te medijem; uz pomoć učitelja organizira proces vlastitoga rada po etapama kreativnoga procesa.</p>	<p>sadržaje tako da stvara više ideja te bira jednu koju izražava služeći se likovnim i vizualnim jezikom te medijem; uz pomoć učitelja organizira proces vlastitoga rada po etapama kreativnoga procesa.</p>	<p>te bira jednu koju izražava služeći se likovnim i vizualnim jezikom te medijem; povremeno samostalno organizira proces vlastitoga rada po etapama kreativnoga procesa.</p>	<p>originalnih ideja te bira jednu koju izražava služeći se likovnim i vizualnim jezikom te medijem; samostalno organizira proces vlastitoga rada po etapama kreativnoga procesa.</p>
---	---	---	---	---	---

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenik likovnim i vizualnim stvaranjem istražuje, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje:

- osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti)
- sadržaji likovne i vizualne umjetnosti te sadržaji/izrazi drugih umjetničkih područja
- sadržaji iz svakodnevnoga života i bliže okoline (informacije).

Učenik se u procesu stvaranja i izražavanja služi likovnim jezikom polazeći od oblikovanja cjeline pomoću jedinstva likovnih elemenata i načela.

Ponavljanje i integriranje svih prethodno usvojenih pojmova:

- crte prema toku, karakteru i značenju,
- ploha: privid prostora na plohi – geometrijska perspektiva (očiste), poliperspektiva, koloristička perspektiva (prostorno djelovanje boja)
- masa i prostor: masa (punina) i prostor (praznina) u skulpturi i arhitekturi; različiti odnosi mase i prostora
- kontrast (različiti kontrasti na plohi i u prostoru)
- boja: dimenzije boja (kromatska kvaliteta / vrsta boje, ton, zasićenost); simbolika i asocijativnost boja; kolorističko i tonsko slikanje, svi kontrasti boja
- površina: crtačka, slikarska i kiparska (plastička) tekstura
- ritam (pravilni, nepravilni); različiti ritmovi na plohi, u prostoru i u vremenu

- ravnoteža, simetrija i asimetrija; omjeri, razmjeri, proporcije;
- kompozicija (horizontalna, vertikalna, dijagonalna, piramidalna, kružna)

Novi obvezni pojmovi:

- boja kao svjetlost, pigment, u digitalnim i elektroničkim medijima; optičko miješanje boja
- dominacija (isticanje i naglašavanje bojom, oblikom, veličinom, smjerom itd.)
- harmonija i jedinstvo
- format
- croquis (kroki)

Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ako učitelj smatra da mu mogu pomoći u realizaciji ideje u određenome zadatku.

Učenika se u stvaralačkom procesu potiče da samostalno odabire formu, materijal, tehniku i medij kako bi izrazio svoju ideju.

Učenik upoznaje i koristi tehnike za razvoj kreativnosti.

Učenik se upoznaje i služi nekima od izražajnih mogućnosti predloženih umjetničkih praksi ili koncepata: performance, happening, konceptualna umjetnost, umjetnička instalacija, digitalna umjetnost, novi mediji.

<p>8. A 2</p> <p>UČENIK DEMONSTRIRA FINE MOTORIČKE VJEŠTINE EKSPERIMENTIRAJUĆI I VARIRAJUĆI RAZLIČITE LIKOVNE MATERIJALE I POSTUPKE U VLASTITOME LIKOVNOM IZRAŽAVANJU.</p>	<p>Učenik inventivno upotrebljuje i varira likovne materijale i postupke te istražuje osobni rukopis kako bi izradio svoj rad. Uočava i izražava obilježja likovnih materijala i postupaka pri njihovoj uporabi. Snalazi se s poznatim i nepoznatim tehnikama te likovnim materijalima. Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).</p>	<p>Učenik samostalno upotrebljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe detalja. Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe.</p>	<p>Učenik samostalno upotrebljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada povremeno istražujući postupke i mogućnosti tehnika. Pokazuje zadovoljavajući stupanj preciznosti, kontrole materijala i izvedbe detalja. Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe.</p>	<p>Učenik samostalno upotrebljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada inventivno istražujući postupke i mogućnosti tehnika te se snalazi s nepoznatim tehnikama i materijalima. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe. Prepoznaje različite rukopise i načine njihove izvedbe te</p>	<p>Učenik samostalno upotrebljuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada inventivno istražujući postupke i mogućnosti tehnika te se dobro snalazi s nepoznatim tehnikama i materijalima. Pokazuje preciznost, detaljnost i dosljednost izvedbe. Prepoznaje različite rukopise i</p>
--	---	---	---	--	--

				nalazi vlastita rješenja.	načine njihove izvedbe te nalazi vlastita rješenja.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Mogućnosti kontrole materijala uključuju pritisak, nagib, spajanja, oblikovanja i sl.</p> <p>Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - crtačke: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš - slikarske: akvarel, gvaš, tempere, pastel, kolaž-papir, kolaž iz časopisa - prostorno-plastičke: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža (i drugi didaktički neoblikovani materijal), aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé), žica - grafičke: monotipija, kartonski tisak, kolagrafija, linorez. 					
<p>8. A 3</p> <p>UČENIK U VLASTITOME IZRAŽAVANJU KORISTI TEHNIČKE I IZRAŽAJNE MOGUĆNOSTI NOVOMEDIJSKIH TEHNOLOGIJA.</p>	<p>Učenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoaparat, pametni telefon i sl.) bilježi različite sadržaje služeći se znanjem o snimanju, svjetlu, kadru, planu, likovnim elementima (kromatske i akromatske boje, plohe), kompoziciji (načini gradnje kompozicije: kontrast, ritam, dominacija, ravnoteža) i ostalim likovnim pojmovima - primjenjuje znanja o svjetlosti, boji, vrstama i načinima gradnje kompozicije služeći se programima za obradu fotografije (promjena kontrasta, formata, rekonponiranje, fotomontaža) -koristi računalne programe za obradu i prezentaciju slika (povezano s ishodom 8. c 1) 	<p>Učenik se uz učiteljevu pomoć služi izražajnim mogućnostima likovnoga jezika, osnovnim tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i videozapisa.</p>	<p>Učenik se uz učiteljevo posredovanje služi i izražajnim mogućnostima likovnoga jezika te tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i videozapisa, njihovoj obradi.</p>	<p>Učenik samostalno usklađuje izražajne mogućnosti likovnoga jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i videozapisa; uz učiteljevo posredovanje obrađuje fotografije i videozapise.</p>	<p>Učenik u odmak od uobičajenih rješenja usklađuje uporabu izražajnih mogućnosti likovnoga jezika s tehničkim i izražajnim mogućnostima novomedijskih tehnologija pri snimanju fotografija i videozapisa, njihovoj obradi; odabire tehničke metode kojima najbolje može izraziti ideju.</p>

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se ostvaruje u skladu u tehničkim mogućnostima škole i učenika. Učenici mogu raditi u paru ili grupi te se zajednički služiti dostupnom tehnologijom.

DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV

ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
NAKON 8. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA 8. B 1 UČENIK INTERPRETIRA LIKOVNO I VIZUALNO UMJETNIČKO DJELO POVEZUJUĆI OSOBNI DOŽIVLJAJ, LIKOVNI JEZIK I TEMATSKI SADRŽAJ DJELA U CJELINU.	- učenik interpretira umjetničko djelo kao cjelinu: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika, odnosa forme i sadržaja (tema, motiv, poruka, ideja) - učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom, mislima i stavovima	Učenik uz učiteljevo posredovanje detaljno opisuje suodnos tematskoga i likovnoga/vizualno ga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.	Učenik uz učiteljevo posredovanje detaljno opisuje i interpretira suodnos tematskoga i likovnoga/vizualno ga sadržaja povezujući ga s vlastitim doživljajem.	Učenik samostalno obrazlaže stavove o umjetničkome djelu, koji se temelje na promišljanju djela kao cjelini, povezujući vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje, tematskim i likovnim/vizualnim sadržajem djela.	Učenik samostalno argumentirano i precizno obrazlaže stavove o umjetničkome djelu, koji se temelje na promišljanju djela kao cjelini, te povezuje vlastiti doživljaj sa suodnosom ideje, tematskim i likovnim/vizualnim sadržajem djela.

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Učenika se potiče da:

- samostalno prikuplja informacije o umjetniku i djelu
- promišlja, interpretira i prosuđuje djelo povezujući sve prikupljene podatke i vlastiti doživljaj koji se odnose na istraživani sadržaj te se njima kasnije služi u vlastitome radu

Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički, web), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani, dokumentarni i eksperimentalni), strip.

Tijekom sedmog i osmog razreda u neposrednome susretu, u stvarnome prostoru učenik upoznaje i istražuje barem dva od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi gradskoga tkiva, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.

Preporučeni oblici rada:

- terenska nastava
- projektna nastava/ projektni zadatci
- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije.

<p>8. B 2</p> <p>UČENIK USPOREĐUJE I VREDNUJE SVOJ LIKOVNI ILI VIZUALNI RAD I RADOVE DRUGIH UČENIKA, PROMIŠLJA STVARALAČKI PROCES TE UKAZUJE NA MOGUĆE PROMJENE PRVOBITNIH RJEŠENJA.</p>	<p>Učenik interpretira i vrednuje likovne i vizualne radove kao cjelinu: odnos likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikazane teme ili motiva, izražene ideje i originalnosti, uložnog truda i dovršenosti rada.</p> <ul style="list-style-type: none"> - promišlja o mogućim promjenama prvobitnih rješenja te predlaže nova rješenja - učenik promišlja likovne ili vizualne radove tako da uviđa različite ostvarene i neostvarene mogućnosti realizacije ideje u materijalima i likovnom jeziku i na taj način djelomično vrednuje (razrađuje kriterije): <i>da sam/je napravio ovo/ovako onda bi se dogodilo</i> - učenik uspoređuje postupke kojima je došao do određenog rješenja s postupcima i rješenjima drugih učenika <p>Učenik prepoznaje razinu osobnoga zadovoljstva u stvaralačkome procesu te odnos prvobitne zamisli i konačnog rezultata.</p>	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć analizira postupke kojima je došao do određenog rješenja te analizira, interpretira i prosuđuje svoj likovni i vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik uz učiteljevu podršku analizira postupke kojima je došao do određenog rješenja, vraća se na prethodne etape i promišlja o mogućim promjenama prvobitnih rješenja te analizira, interpretira i prosuđuje svoj likovni i vizualni rad i radove drugih učenika prepoznajući i uspoređujući uporabu likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno analizira postupke kojima je došao do određenog rješenja, vraća se na prethodne etape i promišlja o mogućim promjenama prvobitnih rješenja, analizira, interpretira i prosuđuje svoj likovni i vizualni rad i radove drugih učenika raspravljajući o uspješnosti i maštovitosti uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza teme ili motiva i izražene ideje.</p>	<p>Učenik samostalno analizira postupke kojima je došao do određenog rješenja, vraća se na prethodne etape i promišlja o mogućim promjenama prvobitnih rješenja, analizira, interpretira i prosuđuje svoj likovni i vizualni rad i radove drugih učenika procjenjujući uspješnost i maštovitost uporabe likovnog jezika, likovnih materijala, prikaza motiva i izražene ideje.</p>
--	--	--	---	--	--

UMJETNOST U KONTEKSTU

ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>NAKON 8. GODINE UČENJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA</p>					
<p>8. C 1</p> <p>UČENIK LIKOVNIM I VIZUALNIM IZRAŽAVANJEM ANALIZIRA UTJECAJ VIZUALNIH KOMUNIKACIJA I PROSTORNOGA OBLIKOVANJA OKOLINE NA VLASTITI ŽIVOT TE DAJE PRIJEDLOG NJEZINA MOGUĆEG (PRE)OBLIKOVANJA.</p>	<p>Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - polazeći od analize, njegovu iskustvu dostupne, urbanističke cjeline, uočava različite potrebe i prepoznaje mogućnosti njezina preoblikovanja te predlaže i razrađuje moguće rješenje uočenoga problema - propituje kako se sadržaji popularne vizualne kulture interpretiraju u različitim medijima vizualnih komunikacija i utječu na identitet učenika te obrnuto -istražuje ulogu mode (modni i tekstilni dizajn) u oblikovanju osobnog identiteta. -koristi vizualne asocijacije, metafore i asocijativne vrijednosti pisma pri oblikovanju različitih vrsta vizualnih znakova (zaštitni znak/logotip, piktogram) i plakata. 	<p>Učenik uz posredovanje učitelja uočava utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe njezina (pre)oblikovanja te predlaže i razrađuje moguće rješenje.</p>	<p>Učenik uz posredovanje učitelja analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na neke aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina (pre)oblikovanja te predlaže i razrađuje moguće rješenje.</p>	<p>Učenik samostalno analizira utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava određene potrebe i pronalazi mogućnosti njezina (pre)oblikovanja te predlaže i razrađuje izvediva rješenja.</p>	<p>Učenik samostalno analizira i propituje utjecaj vizualnih komunikacija i prostornoga oblikovanja okoline na različite aspekte vlastitoga života i života u zajednici, uočava potrebe i pronalazi razne mogućnosti njezina (pre)oblikovanja te predlaže i detaljno razrađuje neuobičajena i izvediva rješenja.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Ishod se ostvaruje zajedno s ishodom 8. A 1 te sa na taj način i vrednuje.</p>					

Učenik analizira povezanost materijalnih i društvenih čimbenika koji uvjetuju organizaciju neke urbanističke cjeline (povezanost prostorno-plastične organizacije, sadržaja i komunikacije u prostoru).

<p>8. C 2</p> <p>UČENIK RASPRAVLJA O DRUŠTVENOME KONTEKSTU UMJETNIČKOGA DJELA.</p>	<p>- učenik raspravlja o umjetničkim djelima s obzirom na različite društvene čimbenike te ih povezuje sa stečenim znanjima iz drugih predmeta i iskustvima iz svakodnevnoga života (društveni kontekst umjetničkog djela)</p> <p>- učenik povezuje djela kulturne baštine s određenim društvenim čimbenicima koji su na njih utjecali te raspravlja na koji način ona oplemenjuju kulturne sadržaje zajednice i doprinose očuvanju kulturnog identiteta</p> <p>- učenik raspravlja o različitim ulogama koje umjetničko djelovanje može imati u životu zajednice</p>	<p>Učenik uz učiteljevo posredovanje opisuje društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući različite vrste poveznica te navodi različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.</p>	<p>Učenik samostalno opisuje društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući različite vrste poveznica te opisuje različite oblike djelovanja umjetnika u zajednici.</p>	<p>Učenik samostalno analizira društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući različite poveznice te raspravlja o ulozi umjetnika i umjetničkoga djela u zajednici.</p>	<p>Učenik samostalno interpretira društveni kontekst umjetničkoga djela stvarajući veći broj poveznica; služeći se različitim argumentima raspravlja o ulozi umjetnika i umjetničkoga djela u zajednici.</p>
--	---	--	---	---	--

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Ishod se može realizirati kroz usmeno opisivanje na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa te na izvanučioničkoj nastavi. Ostvaruje zajedno s ishodima 8. A 1, 8. B 1 i 8. B 2 te sa na taj način i vrednuje. Može se realizirati i kroz vanškolske aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i institucijama.

Učenik navodi nekoliko kulturno-umjetničkih ustanova (dostupnih njegovu iskustvu) i na temelju vlastitoga iskustva opisuje aktivnosti koje se u njima odvijaju.

Tijekom osme godine učenja učenik sudjeluje u najmanje jednoj organiziranoj izvanškolskoj aktivnosti u suradnji s umjetničkim udrugama i ustanovama.

Preporučeni oblici rada:

- organiziranje različitih vrsta nastavnih aktivnosti u prostoru muzeja/galerije
- uključivanje učenika u aktivnosti koje organiziraju kulturno-umjetničke ustanove (različite vrste radionica)
- posjet umjetničkomu ateljeu, arhitektonskom ili dizajnerskom studiju i sl.
- osmišljavanje i izvedba projekata u suradnji s umjetnicima.

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI PO DOMENAMA I RAZREDIMA NASTAVNOGA PREDMETA LIKOVNA UMJETNOST

**LIKOVNA UMJETNOST: 1. RAZRED - OPĆA GIMNAZIJA, JEZIČNA GIMNAZIJA, KLASIČNA GIMNAZIJA, PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKA GIMNAZIJA;
1. RAZRED - SREDNJE ŠKOLE KOJE IMAJU 2 GODINE PO 70 SATI (PRVIH 35 SATI U 1. GODINI UČENJA).
3. RAZRED PRIRODOSLOVNA GIMNAZIJA (PRVIH 35 SATI U 1. GODINI UČENJA LIKOVNE UMJETNOSTI)**

UMJETNOST I ČOVJEK

OBJAŠNJENJE KONCEPTA UMJETNOST I ČOVJEK:

U 1. godini učenja i poučavanja obrađuje se koncept "Umjetnost i čovjek" u kojemu se istražuje odnos čovjeka i umjetničkoga stvaranja kroz dvije teme: "Ljudsko tijelo u umjetnosti" i "Pogled na svijet". Obje teme obrađuju se s nekoliko različitih problemskih pristupa. U temi "Ljudsko tijelo u umjetnosti" problematiziraju se različiti načini prikazivanja i korištenja ljudskoga tijela u umjetnosti kroz podteme: tijelo kao objekt (predmet prikazivanja), tijelo u tragovima (razlaganje i pojednostavljenje tjelesnosti), tijelo kao subjekt (nositelj umjetničke aktivnosti). U temi "Pogled na svijet" obrađuju se sljedeće podteme: odabir i prikaz tema karakterističnih za pojedina razdoblja (akt, portret, mrtva priroda, krajolik, žanr, interijer, prikazi životinja, sakralne teme), vrste perspektiva, različiti pristupi formi (figurativno, apstraktno, konceptualno) te prikaz vizualne stvarnosti u fotografiji, filmu i videu (kroz objektiv).

Redoslijed podtema nije nametnut, a učitelj odabire sinkronijski ili dijakronijski pristup pojedinoj temi, ishodu ili podishodu (u razradi ishoda). Ishodi se prožimaju i slobodno kombiniraju.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆ A	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju 1. godine učenja i poučavanja predmeta Likovna umjetnost:						
A 1.1	UČENIK ISTRAŽUJE ODABRANI PROBLEM U SKLOPU TEMA "LJUDSKO TIJELO U LIKOVNOJ UMJETNOSTI" ILI "POGLED NA SVIJET" TE PREZENTIRA/IZLAŽE REZULTAT ISTRAŽIVANJA NA KREATIVAN NAČIN U ODABRANOME MEDIJU.	- učenik u skupini istražuje temu "Ljudsko tijelo u likovnoj umjetnosti" ili temu "Pogled na svijet", odabirući jedan problem unutar predloženih podtema - učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira odgovarajuće likovne primjere - učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju	Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i odabire odgovarajuće likovne primjere.	Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na kvalitetu tehničke izvedbe u	Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smislom za jasnoću vizualne poruke.	Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim interesom za istraživanjem u

				odabranome mediju.		njemu bliskim medijima.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: U prvome razredu obrađuju se dvije glavne teme: „Ljudsko tijelo u likovnoj umjetnosti” i “Pogled na svijet”. Unutar tih tema predlažu se sljedeće podteme koje se mogu odabrati kao istraživački zadatak (obavezan je odabir jedne podteme): tijelo kao objekt/predmet prikazivanja, tijelo u tragovima/pojednostavljenje i razlaganje tjelesnosti, tijelo kao subjekt/nositelj umjetničke aktivnosti; problem prikazivanja prostora (perspektive), tematike i sadržaja, forme (figurativno, apstraktno, konceptualno), interpretacija vizualne stvarnosti u slikarstvu i kiparstvu, filmu, videu i fotografiji. U sklopu istraživačkog rada razred se dijeli u skupine. Svaka skupina tijekom godine istražuje samo jedan problem unutar jedne izabrane podteme. Učenik realizira rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: tekst, plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice, virtualna galerija, blog, likovni rad, vizualna interpretacija, vizualna rekonstrukcija i sl. Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt Pri većem istraživačkom zadatku učenik odabire samo jedan problem unutar jedne podteme. Nastavnik odlučuje hoće li se manji istraživački zadatci provoditi unutar drugih tema, odnosno podtema.</p>						
B 1.1	<p>UČENIK ANALIZIRA UMJETNIČKO DJELO KOJE SE UKLAPA U TEME “LJUDSKO TIJELO U LIKOVNOJ UMJETNOSTI” I “POGLED NA SVIJET” TE IZRAŽAVA KRITIČKI STAV.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava kako su likovni materijali i tehnike odredili formalna obilježja umjetničkoga djela - učenik objašnjava likovne elemente, načine oblikovanja i kompozicijska načela te stilska obilježja umjetničkoga djela - učenik uspoređuje odnos teme i sadržaja umjetničkih djela različitih stilskih razdoblja - učenik uspoređuje pristup istomu likovnom problemu u umjetničkim djelima različitih stilova, pravaca i razdoblja - učenik objašnjava odabir sredstava i postupaka u izvedbenim i konceptualnim oblicima umjetnosti te interpretira njihov sadržaj/ideju - učenik kritički prosuđuje načine interpretacije vizualne stvarnosti u novim medijima - učenik analizira umjetničko djelo koristeći se likovnom terminologijom/jezikom - učenik izražava kritički stav o analiziranom djelu 	<p>Učenik prepoznaje i imenuje formalne elemente umjetničkog djela.</p>	<p>Učenik uz pomoć nastavnika analizira umjetničko djelo.</p>	<p>Učenik samostalno analizira umjetničko djelo.</p>	<p>Učenik samostalno analizira umjetničko djelo te izražava kritički stav.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnoga djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja/vođeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu, preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela kroz razne kontekste, učenik razvija kritički stav. Učenik kroz ovakav pristup analizi djela osvještava vrijednost osobnoga doprinosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.</p>						

B 1.2	UČENIK RASPRAVLJA O RAZLIČITIM UMJETNIČKIM PRISTUPIMA LJUDSKOME TIJELU I VIZUALNOJ STVARNOSTI U TE ARGUMENTIRA VLASTITI KRITIČKI STAV.	Obavezne raspravljачke teme: - učenik raspravlja o načinu na koji određena umjetnička djela odražavaju ideale ljepote te raspravlja o promjenjivosti i uvjetovanosti ideala i stereotipa - učenik raspravlja o raskoraku između vizualne stvarnosti i njezine interpretacije nastale uporabom novih medija Izborne raspravljачke teme: - učenik raspravlja o načinima prikazivanja ili korištenja ljudskoga tijela u umjetnosti različitih razdoblja, stilova i pravaca - učenik propituje (auto)portret kao oblik umjetnikova izražavanja svijesti o sebi i svijetu oko sebe - učenik raspravlja o utjecajima vaneuropskih kultura na umjetnost 19. i 20. stoljeća	Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/konceptima na temelju prethodno stečenoga znanja ili proučenoga sadržaja.	Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama smještajući ih u određeni kontekst i preispituje problem s više različitih gledišta.	Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznesene podatke, tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim kriterijima.	Učenik iznosi vlastiti kritički stav ili prijedlog i argumentira vlastito tumačenje problema ili rješenje.
PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Učenik unutar ponuđenih obaveznih i izbornih raspravljачkih tema može raspravljati o: <ul style="list-style-type: none"> - idealima i kanonu ljepote, stereotipima, njihovoj promjenjivosti i uvjetovanosti društveno-povijesnim kontekstom - utjecaju popularne kulture i masovnih medija na današnje razumijevanje ljepote i tijela - posljedicama pojave novih medija (fotografija, film, video) na bilježenje stvarnosti kao alternativa oblikovanju materijala. - promjenama u pristupu oblikovanja ljudskoga tijela uspoređujući umjetnička djela različitih stilova, razdoblja i pravaca - različitim načinima oblikovanja portreta kao odrazu društveno-povijesnoga konteksta; portretu kao iskazu karakternih osobina modela i/ili umjetnikovu viđenju modela; autoportretu kao iskazu svijesti umjetnika o sebi i svijetu oko sebe Nastavnik samostalno odlučuje hoće li ostvariti izborne raspravljачke teme.						
B 1.3	UČENIK OBJAŠNJAVA VAŽNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST OČUVANJA UMJETNIČKE NACIONALNE BAŠTINE KOJA SE UKLAPA U ZADANE TEME "LJUDSKO TIJELO" I "POGLED NA SVIJET".	- učenik objašnjava važnost odabranih primjera nacionalne kiparske, slikarske, fotografske, filmske i multimedijske baštine - učenik kritički vrednuje odnos pojedinca i društva prema pojedinim djelima nacionalne umjetničke baštine - učenik predlaže vlastita rješenja prezentacije i promidžbe pojedinih djela nacionalne umjetničke baštine	Učenik opisuje likovna obilježja odabranog primjera nacionalne baštine.	Učenik objašnjava stilska obilježja odabranog primjera nacionalne baštine.	Učenik objašnjava važnost umjetničkog djela u kontekstu nacionalne baštine.	Učenik objašnjava važnost odabranog primjera nacionalne baštine u kontekstu svjetske baštine te predlaže vlastita rješenja njegove prezentacije/promidžbe.

	<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Obrađuju se relevantni primjeri nacionalne i lokalne baštine u sklopu teme „Ljudsko tijelo“ i „Pogleda na svijet“. Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda. Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojemu se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).</p>					
B 1.4	<p>UČENIK KRITIČKI PROSUĐUJE UMJETNIČKO DJELO NA TEMELJU NEPOSREDNOGA KONTAKTA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik ostvaruje neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnome prostoru - učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednome kontaktu s umjetničkim djelom - učenik piše esej u kojemu izražava kritički stav o umjetničkome djelu na temelju neposrednoga kontakta interpretirajući formalne, tematske i stilske značajke 	<p>Učenik navodi osnovne podatke o djelu/izložbi i izražava osobni doživljaj.</p>	<p>Učenik opisuje djelo/izložbu služeći se likovnom terminologijom.</p>	<p>Učenik izražava osobnu interpretaciju izabranoga djela pokazujući razumijevanje likovnih načela.</p>	<p>Učenik kritički prosuđuje viđeno djelo/izložbu, daje preporuku i pokazuje interes za aktivnijim sudjelovanjem u kulturnome životu.</p>
	<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Potrebno je osigurati učeniku neposredno iskustvo umjetničkoga djela u izvornome kontekstu ili u prostoru u kojemu je izloženo i poticati aktivno sudjelovanje u različitim oblicima izvanučioničke nastave osmišljenim nizom aktivnosti. Ostvarenje ishoda ne mora se nužno odnositi na temu koja se obrađuje u pojedinoj godini učenja, već se prilagođava kulturnim uvjetima i mogućnostima sredine u kojoj se škola nalazi. Ishod se ostvaruje u stalnim postavima muzeja, na retrospektivnim i tematskim izložbama, u gradskome prostoru i na arheološkim lokalitetima. Provodi se organiziranim stručnim ekskurzijama, terenskom nastavom ili samostalnim učeničkim aktivnostima izvan nastave.</p>					
C 1.1	<p>UČENIK PROSUĐUJE MEĐUODNOS KONTEKSTA I UMJETNIČKOGA DJELA/STILA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik razmatra utjecaj društveno-povijesnoga konteksta na promjene ideala ljepote i načine prikazivanja ljudskoga tijela - učenik prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga konteksta na pristup tijelu u umjetnosti - učenik objašnjava različite načine prikazivanja prostora kao odraz društveno-povijesnoga konteksta - učenik razmatra utjecaj društvenoga konteksta na odabir teme, sadržaja i motiva umjetničkih djela - učenik objašnjava utjecaj umjetničkoga konteksta na promjenu pristupa formi - učenik smješta analizirano umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje 	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje.</p>	<p>Učenik samostalno smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje i uz učiteljevu pomoć donosi pretpostavke o utjecaju pojedinoga konteksta na likovno djelo/stil.</p>	<p>Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedini kontekst utjecao na likovno djelo/stil.</p>	<p>Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.</p>
	<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Aktivnosti i sadržaji teme “Umjetnost i čovjek” ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenog i umjetničkog konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje. Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.</p>					

--

LIKOVNA UMJETNOST: 2. RAZRED - OPĆA GIMNAZIJA, JEZIČNA GIMNAZIJA, KLASIČNA GIMNAZIJA, PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKA GIMNAZIJA;
 1. RAZRED - SREDNJE ŠKOLE KOJE IMAJU 2 GODINE PO 70 SATI (DRUGIH 35 SATI U 1. GODINI UČENJA).
 3. RAZRED PRIRODOSLOVNA GIMNAZIJA (DRUGIH 35 SATI U 1. GODINI UČENJA LIKOVNE UMJETNOSTI).

ČOVJEK I PROSTOR

OBJAŠNJENJE KONCEPTA ČOVJEK I PROSTOR:

U drugoj godini učenja i poučavanja obrađuje se tema "Čovjek i prostor". Sadržaji ishoda i aktivnosti učenika usmjereni su na proučavanje osnova arhitekture (konstruktivni i prostorni elementi, načela oblikovanja), upoznavanje s obilježjima specifičnih građevina pojedinoga razdoblja/stila (na primjer: hram, palača, bazilika, kazalište, stadion...), a posebni je naglasak na urbanizmu i stambenoj arhitekturi različitih razdoblja/stilova (svjetska i nacionalna), uključujući i suvremeno doba. Jedna od podtema je i odnos arhitekture, skulpture i slikarstva. Proučavajući njihove različite odnose, objedinjuju se sadržaji ishoda 4. ciklusa.

Redoslijed podtema nije nametnut, a učitelj odabire sinkronijski ili dijakronijski pristup pojedinoj temi, ishodu ili podishodu (u razradi ishoda).

Ishodi se prožimaju i slobodno kombiniraju.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju 2. godine učenja i poučavanja predmeta Likovna umjetnost:						
A 2.1	UČENIK ISTRAŽUJE ODABRANI PROBLEM U SKLOPU TEME "ČOVJEK I PROSTOR" TE PREZENTIRA/IZLAŽE REZULTAT ISTRAŽIVANJA NA KREATIVAN NAČIN U ODABRANOME MEDIJU.	- učenik u skupini provodi jedno istraživanje u sklopu teme "Čovjek i prostor" odabirući problem unutar predloženih podtema - učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira odgovarajuće likovne primjere - učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju	Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i odabire odgovarajuće likovne primjere.	Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na kvalitetu tehničke izvedbe u odabranome mediju.	Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smislom za jasnoću vizualne poruke.	Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim interesom za istraživanjem u njemu bliskim medijima.

	<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: U drugome razredu obrađuje se tema "Čovjek i prostor". Unutar ove teme predlažu se sljedeće podteme koje se mogu odabrati kao istraživački zadatak (obavezan je odabir jedne podteme): osnove arhitekture, urbanizam, pojava specifičnih građevina za pojedino razdoblje ili stil, stambena arhitektura, lokalna i nacionalna baština stanovanja (tradicionalna i reprezentativna), odnos arhitekture, skulpture i slikarstva. U sklopu istraživačkog rada razred se dijeli u skupine. Svaka skupina tijekom godine istražuje samo jedan problem unutar jedne izabrane podteme. Učenik realizira rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: tekst, plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice, virtualna galerija, blog, likovni rad, vizualna interpretacija, vizualna rekonstrukcija i sl. Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt. Pri većem istraživačkom zadatku učenik odabire samo jedan problem unutar jedne podteme. Nastavnik odlučuje hoće li se manji istraživački zadatci provoditi unutar drugih tema, odnosno podtema.</p>					
B 2.1	<p>UČENIK ANALIZIRA DJELA ARHITEKTURE I URBANIZMA KOJA SE UKLAPAJU U TEMU "ČOVJEK I PROSTOR" TE IZRAŽAVA KRITIČKI STAV.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik analizira osnovne konstruktivne i prostorne elemente te stilska obilježja arhitekture na primjeru antičkoga hrama, kršćanske bazilike i moderne/suvremene konstrukcije - učenik analizira odabrani primjer stambene arhitekture koristeći odgovarajuću terminologiju - učenik analizira i uspoređuje građevine specifične za pojedina razdoblja koristeći odgovarajuću terminologiju - učenik analizira i uspoređuje odabrane urbanističke sklopove (prepoznaje i imenuje elemente urbanizma, opisuje karakteristike oblikovanja pojedinih elemenata te načela oblikovanja cjeline) - učenik izražava kritički stav o analiziranom djelu 	<p>Učenik prepoznaje i imenuje osnovne prostorne i konstruktivne elemente arhitektonskoga djela te osnovnu strukturu urbanističke cjeline.</p>	<p>Učenik opisuje osnovne dijelove urbanističke cjeline te utjecaj konstruktivnih rješenja na oblikovanje arhitektonskoga djela.</p>	<p>Učenik objašnjava međuodnos konteksta, funkcije i oblikovanja arhitektonskog djela te uspoređuje različita urbanistička rješenja.</p>	<p>Učenik izražava kritički stav o analiziranom djelu arhitekture i urbanizma.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnoga djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja / vođeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu, preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela kroz razne kontekste, učenik razvija kritički stav. Učenje i poučavanje odvija se u pozitivnome razrednom ozračju, učenik osvještava vrijednost osobnoga doprinosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.</p>						

B 2.2	UČENIK RASPRAVLJA O SADRŽAJIMA I PROBLEMIMA SUVREMENOGA STANOVANJA I URBANISTIČKOGA OBLIKOVANJA.	<p>Obavezne raspravljačke teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o suvremenim trendovima u oblikovanju i gradnji stambene arhitekture i urbanoga prostora te donosi vlastite prijedloge - učenik raspravlja o problemu interpolacije u urbanome prostoru <p>Izborne raspravljačke teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o razlikama u oblikovanju stambene arhitekture različitih kultura - učenik raspravlja o ulozi javne skulpture u oblikovanju identiteta urbanih prostora - učenik raspravlja o grafitima i street artu 	Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/konceptima na temelju prethodno stečenoga znanja ili proučenoga sadržaja.	Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama smještajući ih u određeni kontekst i preispituje problem s više različitih gledišta.	Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznesene podatke, tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim kriterijima.	Učenik iznosi vlastiti kritički stav ili prijedlog i argumentira vlastito tumačenje problema ili rješenje.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>Učenik unutar ponuđenih obaveznih i izbornih raspravljačkih tema može raspravljati o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tome kako se razlike u načinu života u postindustrijsko/potrošačko doba odražavaju na urbanističko oblikovanje (trgovački centar, porast prometa, briga za javni prostor, briga za kvalitetu života, odgovornost prema baštini, različitim oblicima, namjenama i sadržajima perivojne arhitekture), na oblike stanovanja, karakteristike novih tipova kuća (niskoenergetska, pasivna, pametna), nove trendove u oblikovanju i eksperimentiranju s materijalima i tehnologijom (zelena arhitektura, dinamična arhitektura, utjecaj tradicionalne arhitekture na suvremenu stambenu arhitekturu), stambenoj arhitekturi različitih kultura - urbanističkim problemima i arhitektonskim rješenjima stambenoga prostora u učeniku poznatoj okolini (naselje ili grad gdje živi ili pohađa školu) - različitim rješenjima interpolacije - intervencijama u urbanom prostoru na primjeru javne skulpture, grafita i street arta <p>Nastavnik samostalno odlučuje hoće li ostvariti izborne raspravljačke teme.</p>						

B 2.3	UČENIK OBJAŠNJAVA VAŽNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST OČUVANJA NACIONALNE STAMBENE I URBANISTIČKE BAŠTINE TE SKULPTURE U JAVNOME PROSTORU.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik opisuje djela tradicionalne i reprezentativne stambene arhitekture te objašnjava njihovu važnost u kontekstu nacionalne baštine (učenik objašnjava i tumači odabir materijala, oblikovanje i organizaciju prostora objekta tradicionalnoga i reprezentativnoga stanovanja s obzirom na društveno-povijesni i geografsko-klimatski kontekst) - učenik uspoređuje oblikovanje urbanističkih cjelina različitih stilova i razdoblja na odabranim primjerima nacionalne baštine - učenik objašnjava ulogu skulpture u oblikovanju javnoga prostora i prosuđuje važnost njezinog očuvanja i zaštite - učenik navodi i objašnjava suvremene oblike zaštite i kriterije vrednovanja nacionalne arhitektonske baštine - učenik prosuđuje važnost i stupanj očuvanja nacionalne arhitektonske i urbanističke baštine te iznosi vlastite ideje njezine zaštite i/ili prezentacije / promidžbe 	Učenik opisuje likovna obilježja arhitektonskog, urbanističkog i skulpturalnog djela nacionalne baštine.	Učenik objašnjava stilska obilježja arhitektonskog, urbanističkog i skulpturalnog djela nacionalne baštine.	Učenik objašnjava važnost i očuvanost arhitektonskog, urbanističkog i skulpturalnog djela u kontekstu nacionalne baštine.	Učenik objašnjava važnost odabranog primjera nacionalne arhitektonske, urbanističke i skulpturalne baštine u kontekstu svjetske baštine te predlaže vlastita rješenja njegove prezentacije/promidžbe i/ili zaštite.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Obrađuju se relevantni primjeri nacionalne i lokalne baštine u sklopu teme "Čovjek i prostor". Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda. Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojemu se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).</p>						
B 2.4.	UČENIK KRITIČKI PROSUĐUJE UMJETNIČKO DJELO NA TEMELJU NEPOSREDNOGA KONTAKTA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik ostvaruje neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnome prostoru - učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednome kontaktu s umjetničkim djelom - učenik piše esej u kojem izražava kritički stav o izložbi ili posjećenome kulturnom spomeniku (javna skulptura, arhitektonski objekt ili urbanistički sklop) - učenik kritički prosuđuje viđena djela 	Učenik navodi osnovne podatke o djelu/izložbi/ambijentu i izražava osobni doživljaj.	Učenik opisuje djelo/izložbu/ambijent služeći se likovnom terminologijom.	Učenik izražava osobnu interpretaciju izabranoga djela pokazujući razumijevanje likovnih načela.	Učenik kritički prosuđuje viđeno djelo/izložbu/ambijent, daje preporuku i pokazuje interes za aktivnijim sudjelovanjem u kulturnome životu.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Potrebno je osigurati učeniku neposredno iskustvo umjetničkoga djela u izvornome kontekstu ili u prostoru u kojemu je izloženo i poticati aktivno sudjelovanje u različitim oblicima izvanučioničke nastave osmišljenim nizom aktivnosti. Ostvarenje ishoda ne mora se nužno odnositi na temu koja se obrađuje u pojedinoj godini učenja, već se prilagođava kulturnim uvjetima i mogućnostima sredine u kojoj se škola nalazi. Ishod se ostvaruje u stalnim postavima muzeja, na retrospektivnim i tematskim izložbama, u gradskome prostoru i na arheološkim lokalitetima. Provodi se organiziranim stručnim ekskurzijama, terenskom nastavom ili samostalnim učeničkim aktivnostima izvan nastave.</p>						

C 2.1	UČENIK PROSUĐUJE MEĐUODNOS KONTEKSTA I UMJETNIČKOGA DJELA/STILA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava utjecaj društveno-povijesnih okolnosti na formiranje stilskih obilježja na odabranim primjerima arhitekture i urbanizma - učenik uspoređuje različite primjere arhitekture i urbanizma kroz odabrane stilove/razdoblja - učenik analiziranu građevinu ili urbanistički sklop smješta u odgovarajući stil/razdoblje - učenik objašnjava geografsko-klimatski utjecaj na oblikovanje u stambenoj arhitekturi i urbanizmu - učenik povezuje i objašnjava utjecaj novih tehnologija na oblike, konstrukciju, nove namjene u arhitekturi i oblikovanju gradova od prapovijesti do danas - učenik objašnjava odnos arhitekture, skulpture i slikarstva u odgovarajućem društveno-povijesnom kontekstu 	Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje.	Učenik samostalno smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje i uz učiteljevu pomoć donosi pretpostavke o utjecaju pojedinoga konteksta na likovno djelo/stil.	Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedinu kontekst utjecao na likovno djelo/stil.	Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.
	<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Aktivnosti i sadržaji teme "Čovjek i prostor" ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenog, klimatsko-geografskog i umjetničkog konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje. Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.</p>					

**LIKOVNA UMJETNOST: 3.RAZRED - OPĆA GIMNAZIJA, JEZIČNA GIMNAZIJA, KLASIČNA GIMNAZIJA,
3.RAZRED / IZBORNO - PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKA GIMNAZIJA;
2. RAZRED - SREDNJE ŠKOLE KOJE IMAJU 2 GODINE PO 70 SATI (PRVIH 35 SATI U 2. GODINI UČENJA)**

UMJETNOST I TUMAČENJE SVIJETA

OBJAŠNENJE KONCEPTA UMJETNOST I TUMAČENJE SVIJETA:

U 3. godini učenja i poučavanja obrađuje se koncept "Umjetnost i tumačenje svijeta". Sadržaji ishoda i učenikova aktivnost ostvaruju se problemski u temama "Umjetnost i duhovnost" i "Umjetnost i znanost". Temom "Umjetnost i duhovnost" prate se promjene u oblikovanju, funkciji i ikonografiji umjetničkoga djela kao odraz filozofskog, kulturnog, vjerskog ili duhovnog koncepta. Temom "Umjetnost i znanost" pristupa se umjetnosti dvojako: kao načinu tumačenja svijeta metodama svojstvenima znanosti - promatranjem i tumačenjem zakonitosti - te kroz primjenu znanstvenih spoznaja i tehnoloških postignuća u likovnome oblikovanju. Tematski sadržaj obuhvaća promjene likovnog oblikovanja pod utjecajem znanstvenih koncepata i konkretnu primjenu znanstvenih i tehnoloških otkrića u nastanku novih likovnih rješenja. Teme su usklađene i omogućuju odabir likovnih primjera urbanizma, arhitekture, kiparstva, slikarstva, fotografije, filma i suvremenih medija, a koji na različite načine iskazuju kulturni, vjerski, duhovni, filozofski ili idejni sadržaj i/ili djela nastala primjenom znanstvenih otkrića i tehnoloških inovacija.

Redoslijed podtema nije nametnut, a učitelj odabire sinkronijski ili dijakronijski pristup pojedinoj temi, ishodu ili podishodu (u razradi ishoda).

Ishodi se prožimaju i slobodno kombiniraju.						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
Na kraju 3. godine učenja i poučavanja predmeta Likovna umjetnost:			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A 3.1	UČENIK ISTRAŽUJE ODABRANI PROBLEM U SKLOPU TEME "UMJETNOST I TUMAČENJE SVIJETA" TE PREZENTIRA/IZLAŽE REZULTAT ISTRAŽIVANJA NA KREATIVAN NAČIN U ODABRANOME MEDIJU.	- učenik u paru provodi jedno istraživanje u sklopu teme "Umjetnost i tumačenje svijeta" odabirući problem u sklopu predloženih podtema - učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira odgovarajuće likovne primjere - učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju	Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i odabire odgovarajuće likovne primjere.	Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na kvalitetu tehničke izvedbe u odabranome mediju.	Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa smislom za jasnoću vizualne poruke.	Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim interesom za istraživanjem u njemu novim medijima.
	<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:</p> <p>U trećem razredu se unutar koncepta "Umjetnost i tumačenje svijeta" obrađuju teme "Umjetnost i duhovnost" i "Umjetnost i znanost". Unutar tih tema predlažu se sljedeće podteme koje se mogu odabrati kao istraživački zadatak (obavezan je odabir jedne podteme): duhovnost/religija i umjetnost, znanost i umjetnost, umjetnost i tehnologija. U sklopu istraživačkog rada učenici se dijele u parove i svaki par tijekom godine istražuje samo jedan problem unutar izabrane podteme. Učenik realizira rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: tekst, plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice, virtualna galerija, blog, likovni rad, vizualna interpretacija, vizualna rekonstrukcija i sl. Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt. Pri većem istraživačkom zadatku učenik odabire samo jedan problem unutar jedne podteme. Nastavnik odlučuje hoće li se manji istraživački zadatci provoditi unutar drugih tema, odnosno podtema.</p>					

B 3.1	UČENIK ANALIZIRA UMJETNIČKO DJELO KOJE SE UKLAPA U TEME „UMJETNOST I DUHOVNOST“ I „UMJETNOST I ZNANOST“.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik analizira likovno djelo služeći se odgovarajućom likovnom terminologijom/jezikom - učenik analizira oblikovanje forme, stilska obilježja, ikonografske sadržaje i značenje djela interpretirajući odraz kulta, vjere, filozofije, znanosti i tehnologije na likovnim primjerima - učenik analizira materijale, tehnike i postupke koji omogućuju nova konstruktivna i oblikovna rješenja (arhitektura, urbanizam, slikarstvo, kiparstvo, fotografija, film, novi mediji) - učenik analizira i uspoređuje odnos arhitekture, kiparstva i slikarstva sakralnih prostora - učenik uspoređuje pristup istom likovnom problemu u umjetničkim djelima različitih stilova, pravaca i razdoblja interpretirajući odraz kulta, vjere, filozofije, znanosti i tehnologije na oblikovanje odabranih likovnih primjera - učenik izražava kritički stav o analiziranom djelu 	Učenik prepoznaje i imenuje formalne elemente umjetničkog djela.	Učenik uz pomoć nastavnika analizira umjetničko djelo.	Učenik samostalno analizira umjetničko djelo.	Učenik samostalno analizira umjetničko djelo te izražava kritički stav.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnoga djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja / vođeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu, preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela kroz razne kontekste, učenik razvija kritički stav. Učenik osvještava vrijednost osobnoga doprinosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.</p>						
B 3.2	UČENIK RASPRAVLJA O UTJECAJU KULTA, VJERE, DUHOVNOSTI, FILOZOFIJE, ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE NA UMJETNIČKO STVARALAŠTVO TE ARGUMENTIRA VLASTITI KRITIČKI STAV.	<p>Obavezne raspravljačke teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o međusobnom utjecaju znanosti, tehnologije i umjetnosti - učenik raspravlja o načinima oblikovanja građevina različitih religija i kultura <p>Izborne raspravljačke teme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o simboličkoj i funkcionalnoj ulozi svjetlosti u djelima arhitekture, kiparstva, slikarstva ili kao samostalnog mediju - učenik raspravlja o simboličkoj ulozi boje i primjeni znanstvenih spoznaja o boji u umjetničkom stvaralaštvu - učenik raspravlja o simboličkoj ulozi proporcija - učenik raspravlja o relativnosti percepcije i njezinu korištenju u umjetnosti 	Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/konceptima na temelju prethodno stečenoga znanja ili proučenoga sadržaja.	Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama smještajući ih u određeni kontekst i preispituje problem s više različitih gledišta.	Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznesene podatke, tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim kriterijima.	Učenik iznosi vlastiti kritički stav ili prijedlog i argumentira vlastito tumačenje problema ili rješenje.

<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Učenik unutar ponuđenih obaveznih i izbornih raspravljačkih tema može raspravljati o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objašnjava međusobni utjecaj znanosti i umjetnosti kroz pojavu novih tehnologija, materijala, formi i sadržaja - uspoređuje primjere sakralnoga/kulturnoga prostora i primjenu znanosti i tehnoloških novina u njihovu oblikovanju - uspoređuje sličnosti i razlike u oblikovanju sakralne i svjetovne arhitekture različitih religija i kultura - objašnjava utjecaj svjetlosti na doživljaj arhitektonskoga djela, na artikulaciju prostora i arhitektonskih elemenata, odnos svjetlosti i materijala, ulogu svjetlosti u usmjeravanju kretanja građevinom; tumači specifične kultne, vjerske i znanstvene ideje/koncepte vidljive u načinu korištenja svjetlosti u arhitekturi; objašnjava i uspoređuje ulogu svjetlosti kao simbola, teme ili samostalnoga medija u kiparstvu, slikarstvu i novim medijima - objašnjava primjenu različitih teorija i tehnologija boje na pojavu pojedinih likovnih pravaca i stilskih karakteristika, razvoj i uporabu likovnih tehnika i materijala; razmatra simboličku ulogu i različite funkcije boje u oblikovanju arhitekture, skulpture, djelima slikarstva i novih medija na odabranim likovnim primjerima - uspoređuje različite proporcijske odnose i njihova značenja u odgovarajućem društveno-povijesnom kontekstu - objašnjava relativnost percepcije i raskol između oka i viđenja kroz optičke korekcije i iluzije, <i>trompe l'oeil</i> i dinamička svojstva boje <p>Nastavnik samostalno odlučuje hoće li ostvariti izborne raspravljačke teme.</p>						
B 3.3	<p>UČENIK OBJAŠNJAVA VAŽNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST OČUVANJA UMJETNIČKE NACIONALNE BAŠTINE KOJA SE UKLAPA U ZADANE TEME "UMJETNOST I DUHOVNOST" I "UMJETNOST I ZNANOST".</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava važnost odabranih primjera nacionalne urbanističke, graditeljske, kiparske, slikarske, fotografske, filmske i multimedijske baštine - učenik kritički promatra odnos pojedinca i zajednice prema nacionalnoj baštini - učenik objašnjava povijesnu i stilsku slojevitost arhitektonskih primjera baštine u Hrvatskoj - učenik raspravlja o utjecaju pojedinih umjetnika i umjetničkih djela na daljnji tijek umjetničkoga stvaralaštva u nacionalnome kontekstu - učenik objašnjava vrijednost, stupanj očuvanja baštine te iznosi vlastite ideje zaštite i/ili prezentacije / promidžbe 	<p>Učenik opisuje likovna obilježja odabranog primjera nacionalne baštine.</p>	<p>Učenik objašnjava stilsku obilježja odabranog primjera nacionalne baštine.</p>	<p>Učenik objašnjava važnost umjetničkog djela u kontekstu nacionalne baštine.</p>	<p>Učenik objašnjava važnost odabranog primjera nacionalne baštine u kontekstu svjetske baštine te predlaže vlastita rješenja njegove prezentacije/promidžbe i/ili zaštite.</p>
	<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Obrađuju se relevantni primjeri umjetničke baštine u sklopu koncepta "Umjetnost i tumačenje svijeta": djela nacionalne sakralne baštine i/ili djela koja se odlikuju inovativnošću u primjeni znanstvenih spoznaja i tehnologija. Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda. Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojemu se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).</p>					

UČENIK KRITIČKI PROSUĐUJE UMJETNIČKO DJELO NA	- učenik ostvaruje neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnome prostoru	Učenik opisuje djelo/izložbu/ambijent	Učenik izražava osobnu	Učenik objašnjava	Učenik kritički prosuđuje
---	---	---------------------------------------	------------------------	-------------------	---------------------------

B 3.4	TEMELJU NEPOSREDNOGA KONTAKTA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednome kontaktu s umjetničkim djelom - učenik piše esej u kojemu izražava kritički stav o umjetničkome djelu na temelju neposrednoga kontakta interpretirajući formalna, tematska i stilska obilježja 	služeći se likovnom terminologijom.	interpretaciju izabranoga djela pokazujući razumijevanje likovnih načela.	odgovarajući kontekst djela (izložba, ambijent) te kritički prosuđuje viđeno.	različite oblike umjetničkih događanja u kojima aktivno sudjeluje, pokazuje radoznalost i afinitet za aktivnijim sudjelovanjem u kulturnome životu.
<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Potrebno je osigurati učeniku neposredno iskustvo umjetničkoga djela u izvornome kontekstu ili u prostoru u kojemu je izloženo i poticati aktivno sudjelovanje u različitim oblicima izvanučioničke nastave osmišljenim nizom aktivnosti. Ostvarenje ishoda ne mora se nužno odnositi na temu koja se obrađuje u pojedinoj godini učenja, već se prilagođava kulturnim uvjetima i mogućnostima sredine u kojoj se škola nalazi. Ishod se ostvaruje u stalnim postavima muzeja, na retrospektivnim i tematskim izložbama, u gradskome prostoru i na arheološkim lokalitetima. Provodi se organiziranim stručnim ekskurzijama, terenskom nastavom ili samostalnim učeničkim aktivnostima izvan nastave.</p>						
C 3.1	UČENIK PROSUĐUJE MEĐUODNOS KONTEKSTA I UMJETNIČKOG DJELA/STILA.	<ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava utjecaj kulta i vjere na odabranim primjerima arhitekture, kiparstva, slikarstva i drugih medija različitih kultura, stilova i razdoblja - učenik objašnjava utjecaj znanosti i novih tehnologija na arhitekturu, kiparstvo, slikarstvo i druge medije - učenik tumači ikonografske elemente umjetničkog djela - učenik objašnjava ikonografske metode na odabranim likovnim primjerima - učenik smješta analizirano umjetničko djelo u odgovarajući stil ili razdoblje 	Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje.	Učenik samostalno smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje i uz učiteljevu pomoć donosi pretpostavke o utjecaju pojedinoga konteksta na likovno djelo/stil.	Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedini kontekst utjecao na likovno djelo/stil.	Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Aktivnosti i sadržaji teme "Umjetnost i tumačenje svijeta" ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenog i umjetničkog konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje. Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.</p>						

**LIKOVNA UMJETNOST: 4.RAZRED - OPĆA GIMNAZIJA, JEZIČNA GIMNAZIJA, KLASIČNA GIMNAZIJA,
4.RAZRED / IZBORNO - PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKA GIMNAZIJA;
2. RAZRED - SREDNJE ŠKOLE KOJE IMAJU 2 GODINE PO 70 SATI (DRUGIH 35 SATI U 2. GODINI UČENJA)**

UMJETNOST I MOĆ, UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES

OBJAŠNJENJE KONCEPTA UMJETNOST I MOĆ, UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES:

U 4. godini učenja i poučavanja predmeta Likovna umjetnost obrađuju se teme "Umjetnost i moć" i "Umjetnost i stvaralački proces".

Sadržaji ishoda i aktivnosti učenika u sklopu teme "Umjetnost i moć" usmjereni su na proučavanje odnosa između umjetnosti i moći s nekoliko gledišta: razumijevanje propagandnih mogućnosti umjetnosti, uloge umjetnosti u osvještanju bitnih društvenih pitanja, položaja i uloge umjetnika u društvu, cenzure kao oblika oduzimanja moći, institucionalizacije umjetnosti i njezine eksploatacije u komercijalne svrhe, preplitanja umjetnosti i popularne kulture te utjecaja popularne kulture i masovnih medija na svakodnevicu.

Sadržaji ishoda i aktivnosti učenika u sklopu teme "Umjetnost i stvaralački proces" usmjereni su na istraživanje prirode stvaralačkoga umjetničkoga procesa kao egzistencijalne ljudske potrebe koja se izražava kroz različite umjetničke aktivnosti od prapovijesti do danas. Promatraju razvoj ideja od skice do konačne realizacije unutar individualnoga umjetničkoga stvaralačkoga opusa. Problemskim se konceptima istražuju različiti pristupi umjetničkome procesu te njihova povijesna, znanstvena, filozofska i tehnološka uvjetovanost (proces kao tehnička vještina, ritual, automatizam i apsurd, destrukcija, konstrukcija, proces kao intelektualni čin, umjetnost bez tehnološkoga procesa).

Redoslijed podtema nije nametnut, a učitelj odabire sinkronijski ili dijakronijski pristup pojedinoj temi, ishodu ili podishodu (u razradi ishoda).

Ishodi se prožimaju i slobodno kombiniraju.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
Na kraju 4. godine učenja i poučavanja predmeta Likovna umjetnost:						
A 4.1	UČENIK ISTRAŽUJE ODABRANI PROBLEM U SKLOPU TEMA "UMJETNOST I MOĆ" I "UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES" TE PREZENTIRA/ IZLAŽE REZULTAT ISTRAŽIVANJA NA KREATIVAN NAČIN U ODABRANOME MEDIJU.	- učenik samostalno istražuje temu "Umjetnost i moć" odabirući problem unutar predloženih podtema - učenik samostalno istražuje temu "Umjetnost i stvaralački proces" odabirući stvaralački opus jednoga umjetnika - učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira prikladne likovne primjere - učenik prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju	Učenik s razumijevanjem primjenjuje osnovne likovne pojmove i ideje, izlaže problem s jednoga gledišta i odabire odgovarajuće likovne primjere.	Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na kvalitetu tehničke izvedbe u	Učenik izlaže i razmatra problem s više gledišta, uspoređuje i suprotstavlja nekoliko ideja i argumentira ih te prezentira/izvodi vizualno rješenje sa jasnoću vizualne poruke.	Učenik preispituje činjenice, tumači ih s više aspekata i izražava vlastite prijedloge, rješenja, zaključke ili stavove te prezentira/izvodi vizualno rješenje na kreativan način i s izraženim interesom za istraživanjem u njemu novim medijima.

				odabranome mediju.		
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: U četvrtom razredu se obrađuju teme "Umjetnost i moć" i „Umjetnost i stvaralački proces“. Unutar tih tema predlažu se sljedeće podteme koje se mogu odabrati kao istraživački zadatak (učenik odabire i samostalno istražuje jednu podtemu unutar svake teme): "Umjetnost i moć" - umjetnost kao propaganda; umjetnost kao društveni komentar; umjetnost i cenzura; umjetnost, popularna kultura i masovni mediji; komercijalizacija, institucionalizacija i eksploatacija umjetnosti i kulture; „Umjetnost i stvaralački proces“ - stvaralački opus jednoga umjetnika (u učeničkim istraživanjima podjednako trebaju biti zastupljeni slikari, kipari, grafičari, arhitekti, konceptualni umjetnici, fotografi i video-umjetnici; učenik istraživanje usmjerava na objašnjavanje razvoja ideja od skice do konačnoga rješenja; isticanje umjetnikova doprinosa određenoj tehnici eksperimentiranjem s materijalima; objašnjavanje elemenata koji povezuju umjetničke radove pojedinoga umjetnika: ideja/koncept, motiv, sadržaj, tehnološki proces, materijal...).</p> <p>Učenik realizira rezultate istraživanja u jednome od predloženih medija: tekst, plakat, maketa, fotografija, video, portfolio, e-portfolio, prezentacija, izrada mrežne stranice, virtualna galerija, blog, likovni rad i sl.</p> <p>Istraživanje više problema unutar jedne teme može se ujediniti u projekt.</p> <p>Pri većem istraživačkom zadatku učenik odabire samo jedan problem unutar jedne podteme. Nastavnik odlučuje hoće li se manji istraživački zadatci provoditi unutar drugih tema, odnosno podtema,</p>						
A 4.2	UČENIK REINTERPRETIRA IDEJU UMJETNIČKOGA DJELA IZRAŽAVAJUĆI SE U ODABRANOME MEDIJU.	- u sklopu teme "Umjetnost i moć" učenik analizira likovne metode i postupke kojima se prenose i ističu poruke odabranoga umjetničkoga djela te izvodi vlastitu likovnu reinterpretaciju umjetničke ideje - u sklopu teme "Umjetnost i stvaralački proces" učenik reinterpreтира postupke realizacije ideje	Učenik uočava materijalne/izvedbene karakteristike i postupke realizacije umjetničkoga djela.	Učenik oponaša stvaralački proces izvođeci grafičke analize umjetničkoga djela.	Učenik izvodi likovne rekonstrukcije umjetničkoga djela razumijevajući je kao rezultat umjetničkoga eksperimentiranja s postupcima, materijalima i dostupnom tehnologijom.	Učenik prezentira reinterpretaciju stvaralačkoga procesa na temelju razumijevanja koncepta umjetničkoga djela.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Likovnim rekonstrukcijama i reinterpretacijama djela učenik u vlastitim radovima oponaša one likovne elemente ili metode koji su ključni za dublje razumijevanje pojedinoga djela te za uočavanje likovnih metoda i mehanizama prenošenja poruke. Mogućnosti izvođenja likovnih rekonstrukcija i reinterpretacija omogućiti će učeniku: rekonponiranje umjetničkoga djela preoblikovanjem i reorganizacijom njegovih dijelova; redefiniranje umjetničkoga djela intervencijama na reprodukciji i/ili promjenama konteksta; reinterpretaciju stvaralačkoga procesa istraživanjem tragova fizičkih aktivnosti umjetnika u materijalu; rekonstrukciju početaka komponiranja umjetničkoga djela izvođenjem geometrijskih konstrukcija formata, od odabira formata do razmještaja elemenata u formatu; grafičko oponašanje linija i poteza kojima istražuje rukopis i uspoređuje umjetnička djela izvedena u različitim likovnim medijima (npr. crtež i slikarstvo); osmišljavanje aktivnosti s umjetničkim djelima u obliku funkcionalnih igara kojima se interpretira logika nastanka djela.</p>						
	UČENIK ANALIZIRA DJELO KOJE SE UKLAPA U TEME	U SKLOPU TEME "UMJETNOST I MOĆ" UČENIK:	Učenik prepoznaje i imenuje formalne	Učenik uz pomoć	Učenik samostalno	Učenik samostalno analizira

B 4.1	„UMJETNOST I MOĆ“ I „STVARALAČKI PROCES“.	<ul style="list-style-type: none"> - analizira materijalna i izvedbena obilježja djela, likovne i ikonografske elemente, načine oblikovanja i kompozicijska načela korištena u svrhu iskazivanja moći i društvenoga položaja - analizira materijalna i izvedbena obilježja djela, likovne elemente, načine oblikovanja i kompozicijska načela korištena u svrhu izražavanja društvenoga komentara - analizira i interpretira motive popularne kulture u likovnoj umjetnosti te vizualna sredstva i metode reklamne industrije i drugih masovnih medija <p>U SKLOPU TEME “UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES”</p> <p>UČENIK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizira materijalna i izvedbena obilježja djela, likovne elemente, načine oblikovanja i kompozicijska načela korištena u svrhu iskazivanja umjetničke ideje - analizira i uspoređuje rukopisna obilježja istoga umjetnika u različitim medijima te utvrđuje rukopisne posebnosti različitih umjetnika u istome mediju - analizira stilske i tematske osobitosti djela objašnjavajući ikonografske elemente, simbole, motive i sadržaje umjetničkoga djela 	elemente umjetničkog djela.	nastavnika analizira umjetničko djelo.	analizira umjetničko djelo.	umjetničko djelo te izražava kritički stav.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Odgajanje opažaja i razvoj kritičkoga mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize likovnoga djela. Učitelj doprinosi učenikovu razumijevanju likovnoga djela vodeći ga kroz proces gledanja / vođeno promatranje. Od izražavanja prvog doživljaja o djelu, preko opisivanja i formalne analize do interpretacije i sagledavanja djela kroz razne kontekste, učenik razvija kritički stav. Učenik osvještava vrijednost osobnoga doprinosa i mišljenja te uvažava mišljenje i gledište drugih učenika.</p>						
B 4.2	UČENIK RASPRAVLJA O RAZLIČITIM ODNOSIMA IZMEĐU UMJETNOSTI I MOĆI TE UMJETNOSTI KAO STVARALAČKOM PROCESU I ARGUMENTIRA VLASTITI KRITIČKI STAV.	Izborne raspravljačke teme u sklopu teme “Umjetnost i moć”: <ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o uporabi likovne umjetnosti u propagandne svrhe - učenik raspravlja o utjecaju popularne kulture i masovnih medija na umjetnost i svakodnevni život - učenik raspravlja o ulozi umjetnosti kao društvenog komentara - učenik raspravlja o cenzuri u umjetnosti - učenik raspravlja o institucionalizaciji, komercijalizaciji i eksploataciji likovne umjetnosti 	Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama/konceptima na temelju prethodno stečenoga znanja ili proučenoga sadržaja.	Učenik raspravlja o likovnim djelima ili određenim tezama smještajući ih u određeni kontekst i preispituje problem s više	Učenik raspravlja o zadanoj problematici, kritički preispituje prikupljene/iznesene podatke, tvrdnje i stavove, a između suprotstavljenih mišljenja daje	Učenik iznosi kritički stav ili prijedlog i argumentira vlastito tumačenje problema ili rješenje, vrednuje umjetničko djelo u odnosu na druge suvremene umjetničke pojave i

	<p>- učenik raspravlja o položaju i ulozi umjetnika u društvu.</p> <p>Izborne raspravljačke teme u sklopu teme "Umjetnost i stvaralački proces":</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik raspravlja o tradicionalnome (tehnička vještina) i suvremenom (konceptualnom) odnosu prema stvaralačkome procesu - učenik raspravlja o oblicima anti-umjetničkoga pristupa procesu stvaranja - učenik raspravlja o umjetničkome stvaralaštvu kao racionalnom ili emocionalnom procesu - učenik raspravlja o odnosu pojedinih faza unutar individualnoga stvaralačkog procesa (ideja, afektivni poticaj, realizacija) 		različitim gledišta.	relativnu prednost jednom argumentu ili više njih prema objektivnim kriterijima.	određuje važnost za vlastito razumijevanje umjetnosti.
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Broj sati nastave određuje broj raspravljačkih tema koje će nastavnik odabrati. Potrebno je minimalno realizirati dvije rasprave, po jednu iz svake teme.</p> <p>U nastavku su dana kratka pojašnjenja i smjernice za vođenje pojedinih raspravljačkih tema.</p> <p>U SKLOPU TEME "UMJETNOST I MOĆ" UČENIK RASPRAVLJA O:</p> <ul style="list-style-type: none"> - načinima na koje su pojedina društva i kulture koristile likovnu umjetnost za isticanje društvenoga položaja i moći pojedinca ili propagiranje pojedinih društveno-političkih i vjerskih zajednica - ulozi naručitelja u produkciji likovnoga djela - umjetnosti kao načinu iskazivanja društvenih nepravdi i propitivanja uvriježenih stavova, ideja i vrijednosti - cenzuri kao oduzimanju moći i ograničavanju stvaralačke slobode pojedinca - preplitanju likovnih umjetnosti, popularne kulture i masovnih medija (npr. utjecaj fotografije i filma na likovnu umjetnost; plakat, strip, grafiti, <i>street art</i>, <i>pop-art</i>) - utjecaju likovne umjetnosti i stvaralaštva na popularnu kulturu (film, video spotovi, igrice) - utjecaju popularne kulture, masovnih medija i vizualnih komunikacija na svakodnevni život - ulozi muzejsko-galerijskih ustanova u određivanju statusa umjetničkog djela - odnosu umjetničke i tržišne vrijednosti umjetnina - reproduciranju umjetnina i eksploataciji umjetnosti (umjetnost kao tržišna roba) - primjerima otpora prema institucionalizaciji, komercijalizaciji i eksploataciji umjetnosti u likovnim pravcima i pokretima 20. i 21. stoljeća <p>U SKLOPU TEME "UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES" UČENIK KROZ RASPRAVU:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje tradicionalne oblike procesa čija se vrijednost očituje vještinom rada u materijalu, s konceptualnim pristupom stvaralaštvu u suvremenoj umjetnosti - objašnjava stvaranje bez kontrole razuma kao oblik automatiziranoga bilježenja znakova i simbola 					

	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava uvođenje elemenata slučajnosti u stvaralački proces kao posljedicu apsurdna i antiumjetničkih stavova - raspravlja o ekspresivnim oblicima umjetničkoga stvaranja koji se iskazuju kroz destrukciju forme i materijala - razmatra stvaralački proces kao intelektualni čin uspoređujući racionalne oblike komponiranja i građenja 					
B 4.3	<p>UČENIK OBJAŠNJAVA VAŽNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST OČUVANJA NACIONALNE KULTURNE/UMJETNIČKE BAŠTINE KOJA SE UKLAPA U TEME "UMJETNOST I MOĆ" TE "UMJETNOST I STVARALAČKI PROCES".</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava važnost nacionalne urbanističke, graditeljske i umjetničke baštine - učenik raspravlja o tome kako su pojedini umjetnici i umjetnička djela utjecali na daljnji tijek umjetničkoga stvaralaštva u nacionalnome kontekstu - učenik kritički vrednuje odnos pojedinca i društva prema pojedinim djelima umjetničke baštine - učenik kritički prosuđuje ulogu spomeničke i umjetničke baštine u globalizacijskim procesima - učenik kritički prosuđuje promidžbenu i gospodarsku ulogu spomeničke i umjetničke baštine te predlaže vlastita rješenja prezentacije i kulturne promidžbe pojedinih umjetničkih djela 	<p>Učenik opisuje likovna obilježja odabranog primjera nacionalne baštine.</p>	<p>Učenik objašnjava stilska obilježja odabranog primjera nacionalne baštine.</p>	<p>Učenik objašnjava važnost umjetničkog djela u kontekstu nacionalne baštine.</p>	<p>Učenik objašnjava važnost odabranog primjera nacionalne baštine u kontekstu svjetske baštine te predlaže vlastita rješenja njegove prezentacije/promidžbe i/ili zaštite.</p>
<p>PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Obrađuju se relevantni primjeri umjetničke baštine u sklopu koncepta "Umjetnost i moć" i "Umjetnost i stvaralački proces". Biraju se oni primjeri kojima će se najbolje ostvariti podishodi navedeni u razradi ishoda. Ishodi vezani uz baštinu mogu se obrađivati kao zasebna podtema ili u sklopu ostalih podtema, istodobno sa svjetskom baštinom. Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojemu se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).</p>						
B 4.4	<p>UČENIK ANALIZIRA I KRITIČKI PROSUĐUJE UMJETNIČKO DJELO NA TEMELJU NEPOSREDNOGA KONTAKTA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učenik ostvaruje neposredan kontakt s umjetničkim djelom u galeriji/muzeju ili u javnome prostoru - učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima pri neposrednome kontaktu s umjetničkim djelom - učenik piše esej u kojemu izražava kritički stav o umjetničkome djelu na temelju neposrednoga kontakta interpretirajući formalna, tematska i stilska obilježja 	<p>Učenik opisuje djelo/izložbu/ambijent služeći se likovnom terminologijom.</p>	<p>Učenik izražava osobnu interpretaciju izabranoga djela pokazujući razumijevanje likovnih načela.</p>	<p>Učenik objašnjava odgovarajući kontekst djela (izložba, ambijent) i kritički prosuđuje viđeno.</p>	<p>Učenik kritički prosuđuje različite oblike umjetničkih događanja u kojima aktivno sudjeluje te pokazuje radoznalost i afinitet za aktivnijim angažmanom u kulturnome životu.</p>
<p>PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE ISHODA: Potrebno je osigurati učeniku neposredno iskustvo umjetničkoga djela u izvornome kontekstu ili u prostoru u kojemu je izloženo i poticati aktivno sudjelovanje u različitim oblicima izvanučioničke nastave osmišljenim nizom aktivnosti. Ostvarenje ishoda ne mora se nužno odnositi na temu koja se obrađuje u pojedinoj godini učenja, već se prilagođava kulturnim uvjetima i mogućnostima sredine u kojoj se škola nalazi. Ishod se ostvaruje u stalnim postavima muzeja, na retrospektivnim i</p>						

	tematskim izložbama, u gradskome prostoru i na arheološkim lokalitetima. Provodi se organiziranim stručnim ekskurzijama, terenskom nastavom ili samostalnim učeničkim aktivnostima izvan nastave.					
C 4.1	<p>UČENIK PROSUĐUJE MEĐUODNOS KONTEKSTA I UMJETNIČKOGA DJELA/STILA.</p>	<p>U sklopu teme "Umjetnost i moć":</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik objašnjava i uspoređuje propagandnu ulogu umjetnosti u različitim društvima - učenik objašnjava na koji način likovna djela zrcale ili kritiziraju vrijednosti, ideje i uvjerenja vremena u kojemu su nastala (umjetnost kao društveni komentar) - učenik objašnjava i uspoređuje različite uzroke cenzure u likovnoj umjetnosti povezujući ih s odgovarajućim društveno-povijesnim kontekstom (vjerska, društvena, politička cenzura) - učenik objašnjava pojavu institucionalizacije, komercijalizacije i eksploatacije umjetnosti i različite primjere otpora ovim pojavama u umjetnosti 20. stoljeća - učenik prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga konteksta na položaj i ulogu umjetnika u društvu - učenik objašnjava utjecaj popularne kulture, masovnih medija i vizualnih komunikacija na svakodnevni život. <p>U sklopu teme "Umjetnost i stvaralački proces":</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenik prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga i umjetničkog konteksta na stvaralaštvo pojedinoga umjetnika - učenik prosuđuje utjecaj društveno-povijesnih i umjetničkih okolnosti na individualizaciju stvaralačkoga procesa i likovnoga izričaja u 19. st. - učenik prosuđuje kako su znanost, tehnologija, društvene i umjetničke okolnosti utjecale na eksperimentiranje s materijalima i procesima u 20. st. (proces kao ritual, intelektualni čin, destrukcija, konstrukcija, automatizam, slučajnost) - učenik smješta analizirano umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje 	<p>Učenik uz učiteljevu pomoć smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje.</p>	<p>Učenik samostalno smješta umjetničko djelo u odgovarajući stil/razdoblje i uz učiteljevu pomoć donosi pretpostavke o utjecaju pojedinoga konteksta na likovno djelo/stil.</p>	<p>Učenik samostalno prosuđuje kako je pojedini kontekst utjecao na likovno djelo/stil.</p>	<p>Učenik samostalno dijakronijski i sinkronijski povezuje umjetničko djelo s odgovarajućim kontekstom.</p>

PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE ISHODA:

Aktivnosti i sadržaji tema "Umjetnost i moć" i "Umjetnost i stvaralački proces" ostvaruju se istraživanjem umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenog i umjetničkog konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje. Likovnim se problemima pristupa tematski, komparativno, sinkronijski ili dijakronijski.

NIJE LEKTORIRANO

E. POVEZANOST S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM PODRUČJIMA, MEĐUPREDMETNIM TEMAMA I OSTALIM PREDMETIMA

Predmeti Likovna kultura i Likovna umjetnost pripadaju umjetničkomu i društveno-humanističkomu odgojno-obrazovnomu području. Sadržajima svojih ishoda omogućuju strukturnu, pojamnu i tematsku korelaciju sa svim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama te time produbljuju uporabu pojedinih pojmova i sadržaja iz drugih predmeta.

Likovna kultura i Likovna umjetnost doprinose razvoju različitih komunikacijskih kanala služeći se likovnim/vizualnim jezikom, refleksijom, propitivanjem i raspravom, relevantnim izvorima literature i informacijama na stranome jeziku te njihovim prenošenjem na materinskom jeziku.

Matematičke kompetencije razvijaju se istraživanjem matematičkih principa, geometrijskih i proporcijских odnosa u umjetničkim djelima te iskustvenim razvijanjem osjećaja za prostor i prostorne koncepte.

Digitalne i računalne kompetencije učenici razvijaju tako da primjenjuju likovni/vizualni jezik pri uporabi različitih medijskih tehnologija i računalnih programa u vlastitome stvaralačkom procesu. Upotrebljavaju ih za prezentaciju znanja, aktivnosti, pretraživanja i vrednovanja različitih izvora podataka. Istraživanjem inovacija u medijskim tehnologijama i njihova utjecaja na umjetnost, vrijednosti, kulture i ideje omogućuje se razumijevanje suoblikovanja društva i tehnologije.

Organizacija učenja i poučavanja omogućuje učenicima da upotrijebe svoja iskustva iz svakodnevnoga života, predznanje, znanje iz drugih nastavnih predmeta (interdisciplinarnost) te uče od drugih učenika. Učenici uče kako učiti i razvijanjem svijesti o relativnosti znanstvene spoznaje, potiče ih se na postavljanje pitanja i pronalaženje odgovora kao neizostavnim dijelovima kreativnoga procesa i (samo)spoznaje.

U susretu s kulturno-umjetničkim nasljeđem u različitim kontekstima potiče se želja za razumijevanjem drugih kultura. Razvijanjem pozitivnoga stava prema individualnim razlikama svakoga pojedinca i razumijevanjem različitih društvenih skupina, uklanjanju se predrasude i različiti oblici diskriminacije, potiče se razvoj empatije, omogućuje izgradnja vlastitoga sustava vrijednosti, odnosno doprinosi osobnome i socijalnome razvoju učenika te njegovu građanskomu odgoju i obrazovanju.

U učenika se razvija poduzetnost upoznavanjem s mogućnostima uporabe kreativnih potencijala i prijenosa ili dopune usvojenoga znanja u širokome spektru profesija kao i onim specifičnima poput vizualnih komunikacija, grafičkoga i industrijskoga dizajna, turizma i kreativnih industrija kao važnih gospodarskih grana.

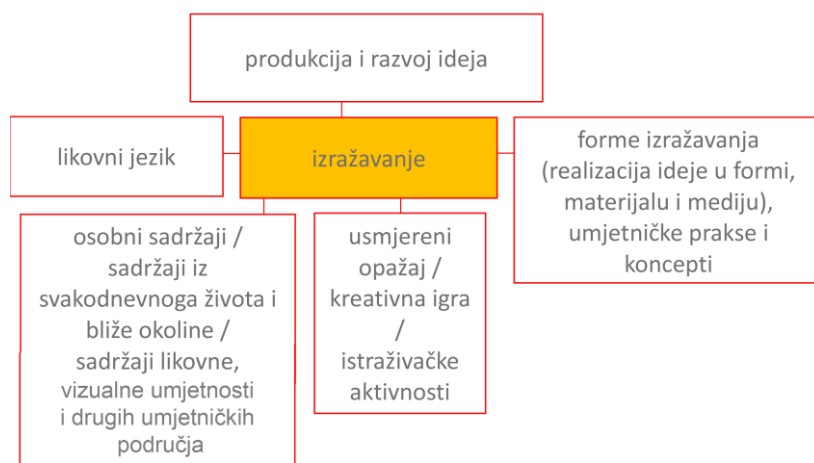
Istodobno ih se upoznaje s problemima održivoga razvoja razvijanjem svjesnosti o materijalima i alatima kojima se služe u stvaralačkome procesu te istraživanjem arhitektonskoga i urbanističkoga oblikovanja okoline propitivanjem utjecaja čovjekova djelovanja na okoliš.

F. UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA LIKOVNA KULTURA I LIKOVNA UMJETNOST

Iskustva učenja

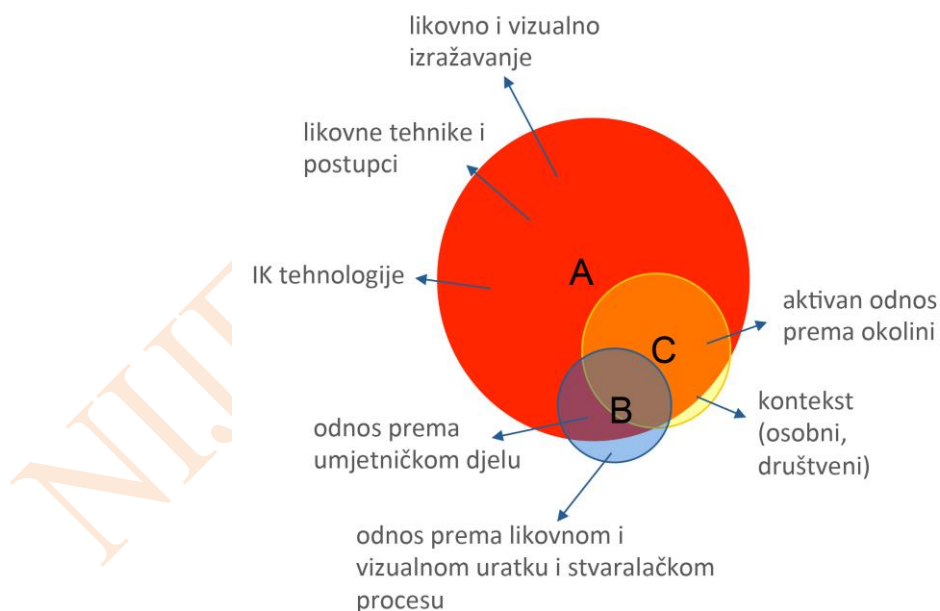
Ostvarivanje ciljeva predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost provodi se stvaralačkim radom, istraživačkim gledanjem i usvajanjem vještina kojima se razvijaju kreativnost i kritičko mišljenje kao metakompetencije koje su primjenjive u svim životnim aspektima. U tu svrhu potrebno je uključiti nekoliko razina pedagoškoga pristupa - kognitivnu, psihomotoričku, afektivnu i motivacijsku - koje u najboljem omjeru učenicima osiguravaju uvjete za aktiviranje viših misaonih procesa. Proces učenja i poučavanja oblikuje se tako da omogućuje svim učenicima ostvarenje njihovih potencijala. Osobno iskustvo učenika i suvremena okolina bitni su aspekti odgojno-obrazovnoga procesa. Učenici stječu kompetencije za čitanje slojevitih značenja slika iz vlastite okoline kreiranih masovnim medijima i novim tehnologijama koje istodobno potiču vizualnu, auditivnu, taktilnu i kinestetičku percepciju. Polazište razvoja kreativnosti uvijek je u samoj osobnosti učenika, njegovu iskustvu i odnosu s okolinom. Izuzetno važna dimenzija učenikova iskustva jesu emocije koje znatno utječu na čin percepcije pa ih je nemoguće izuzeti iz procesa učenja.

Stjecanje znanja i vještina u učenju i poučavanju predmeta Likovna kultura temelji se na neposrednu stvaranju u materijalima i vizualnim medijima. U prva tri odgojno-obrazovna ciklusa ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda iz sve tri domene vezuje se uz stvaralačke aktivnosti odnosno uz praktičan rad učenika.

2. slika: U procesu likovnoga i vizualnoga izražavanja međusobno su povezani različiti aspekti stvaralaštva

Sadržaji domena se preklapaju, međusobno nadopunjuju i nadograđuju osnovnu stvaralačku aktivnost.

3. slika: U prva tri odgojno-obrazovna ciklusa ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda iz sve tri domene vezuje se uz stvaralačke aktivnosti.

U predmetu Likovna umjetnost naglasak je na razumijevanju uloge umjetnosti i stvaralaštva u odgovarajućem kontekstu te njezinu doprinosu životu pojedinaca i cjelokupnomu društvu. Razumijevanje se temelji na opažanju i iskustvu analitičkoga promatranja likovnoga djela te stavljanju djela u širi kontekst nastanka, na temelju kojega proizlazi argumentiran kritički stav.

Učenje i poučavanje organizirano je u tematske cjeline koje učenicima omogućuju cjelovito i smisleno strukturiranje znanja, iskustava i vještina stavljajući ih u odnos s različitim kontekstima. Proces učenja i poučavanja prilagođen je svakomu učeniku tako da razumije svrhu svih aktivnosti i sadržaja. Unutar tematskih cjelina učenici povezuju sadržaje ishoda Likovne kulture i Likovne umjetnosti s temama i sadržajima ostalih nastavnih predmeta, međupredmetnim temama te spoznajama i iskustvima iz vlastitoga života. Teme se istražuju kao kombinacija informacija, proživljenog iskustva i višestrukih značenja.

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura organizira se u svakome razredu kroz četiri zadane teme koje obuhvaćaju obavezni godišnji broj sati. Teme se realiziraju nizom manjih ili većih projektnih i kontekstnih cjelina. Trajanje i realizacija cjelina ovisi o potrebama učenika, odluci učitelja i školskome kurikulumu.

Pri učenju i poučavanju predmeta Likovna umjetnost sadržaj je tematski podijeljen po godinama učenja s nekoliko podtema unutar svake teme te obuhvaća cijeli raspon umjetničkoga stvaranja od pretpovijesti do danas. Sadržaj se unutar pojedine godine učenja ne mora poučavati kronološkim slijedom, već učitelj odabire onaj pristup kojim će najbolje ostvariti teme i podteme zadanim ishodima, slobodno ih ispreplićući i kombinirajući. Teme i podteme provlače se u svim trima domenama u kojima učenici stječu vještine istraživačkoga rada, analize i kritičkoga mišljenja, razvijaju pozitivan stav i aktivan odnos prema baštini, afinitet prema neposrednu doživljavanju umjetničkoga djela te razumiju važnost kontekstualizacije umjetničkoga djela.

Uloga učitelja

Učitelj ima izuzetno važnu ulogu u strukturiranju i vođenju odgojno-obrazovnoga procesa. On odabire različite pristupe učenju i poučavanju, odnosno metode i strategije kojima se potiče aktivno sudjelovanje učenika u odgojno-obrazovnome procesu preuzimanjem inicijative, razvojem kreativnoga i kritičkoga mišljenja, refleksijom, samoprocjenjivanjem i vrednovanjem. Učitelj uvažava individualnost svakoga učenika, njegove potrebe, mogućnosti i interese, stil učenja i izražavanja. Od osobite je važnosti da učitelj organizira odgojno-obrazovni proces kao medijator tako da jasno izrazi ciljeve, potiče učenike na samostalnost i daje im strukturirana uputstva za sudjelovanje u procesu. Potrebno je stvoriti pozitivno i poticajno ozračje za učenje, atmosferu povjerenja te usmjeriti učenje i poučavanje na učenika i ohrabrivati ga u iznošenju vlastitih prijedloga i rješenja.

Učitelj je taj koji osmišljenim aktivnostima, komunikacijom svih sudionika odgojno-obrazovnoga procesa, interaktivnom metodom učenja (interpersonalnom: učenik-učenik, učenik-učitelj) i interakcijom s umjetničkim djelima i služenjem prethodno stečenim kompetencijama usmjeravaju poučavanje na stjecanje novih znanja i vještina koja se nadovezuju na prethodna. Učitelj bira relevantne primjere umjetničkih djela i pristupe učenju i poučavanju (suradničko učenje, iskustveno učenje, samostalno istraživanje, istraživanje u parovima i skupinama, prezentacija, e-učenje, terenska nastava, integrirana nastava, korelacije, projektna nastava i uporaba novomedijskih tehnologija) kojima će najbolje ostvariti zadane ciljeve i ishode učenja. Učitelj upućuje učenika da upoznaje i istražuje oblikovanje vizualne okoline s kojom je povezan svakodnevnim aktivnostima i osobnim iskustvom. Učitelj ukazuje na to da su likovno i vizualno oblikovanje sastavni dio života zajednice, važan element u određivanju njezina identiteta i u mnogim se aspektima odražavaju na život svakog pojedinca.

Materijali i izvori

Za učenje i poučavanje koriste se oni alati za koje učitelj procijeni da će njima najkvalitetnije i najučinkovitije potaknuti učenika u postizanju zadanih ciljeva i ishoda učenja. Materijali i izvori za učenje uključuju relevantne izvore informacija, didaktički prilagođene i poticajne te originalne sadržaje, zatim stvarne situacije i sadržaje koji povezuju ishode učenja sa svakodnevnim životom. Nužna je nacionalna baza kvalitetnih digitalnih reprodukcija umjetničkih djela nacionalne i svjetske baštine za slobodnu uporabu u procesu učenja i poučavanja, baza sadržaja na koju se upućuje učenik tijekom istraživačkoga rada te dodatni multimedijски i tiskani materijali za vježbu. Obavezan su izvor informacija i udžbenici za svaku nastavnu godinu od 1. do kraja 5. odgojno-obrazovnoga ciklusa. Udžbenici mogu biti u elektroničkome/digitalnome i tiskanome obliku. Materijale za alternativne oblike učenja i poučavanja

planirane školskim kurikulumom (izborna nastava, interdisciplinarni ili stručni moduli, izvannastavne aktivnosti itd.) osmišljava učitelj u suradnji s učenicima.

Bitna je kvaliteta reproduciranih materijala, tiskanih ili digitalnih, koji se koriste u odgojno-obrazovnome procesu. Preporuča se uporaba stručnih internetskih stranica, stranica muzeja i galerija koje omogućuju interaktivno istraživanje digitalne reprodukcije umjetničkih djela visoke rezolucije.

Okruženje

Osnovni preduvjet za cjeloviti rad učenika i učitelja u učenju i poučavanju predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnosti radi provođenja aktivnosti i sadržaja vezanih za sve domene jest specijalizirana učionica koju čine: računalo s internetskom vezom, projektor visoke rezolucije, koji ima kvalitetnu i neizmijenjenu reprodukciju boja ili proporcija, podloga za reprodukciju velikoga formata, adekvatno i kontrolirano osvjetljenje (mogućnost zamračenja učionice), audiooprema, prostor za čuvanje učeničkih radova (likovnih radova, mapa, istraživačkih radova), umivaonik i pristup tekućoj vodi u samoj učionici. Elektroničku opremu treba redovito obnavljati/nadograđivati novim audiovizualnim multimedijским tehnologijama, kako one ulaze u širu upotrebu, i adekvatnim računalnim programima za obradu fotografije, za montažu filma te za obradu i stvaranje slike.

Osim specijalizirane učionice, poželjno je okruženje za izvođenje učenja i poučavanja galerija, muzej ili bilo koji autentični prostor čuvanja umjetničkoga djela, javna skulptura, pojedinačni arhitektonski objekt, lokalitet ili urbanistički prostor. Učenik uspostavlja neposredan odnos s djelom, upoznaje se s radom i aktivnostima kulturnih ustanova i društava te postaje aktivni sudionik kulturnoga života svojega naselja/grada.

S obzirom na stvaralački karakter učenja i poučavanja predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost potrebno je omogućiti učenicima da prezentiraju rezultate svojega rada i izvan učionice kako bi bili dostupni i drugim učenicima i roditeljima. U osnovnoj školi to podrazumijeva i sudjelovanje u oblikovanju neposredne vizualne okoline. Učenici se potiču da različitim stvaralačkim aktivnostima sudjeluju u oblikovanju vizualnoga identiteta škole i promociji rada škole u užoj ili široj zajednici (estetsko uređenje škole, izrada scenografije i rekvizita za školske priredbe i različite oblike okupljanja i prezentacija te oblikovanje mrežnih sadržaja koji se odnose na promociju i prezentaciju rada škole i sl.). Planiranjem školskoga kurikuluma potrebno je osigurati vrijeme te prostorne i materijalne uvjete za provođenje tih dodatnih aktivnosti. Uspostavljanje komunikacije s okolinom potiče se i uključenošću učenika u život lokalne i šire zajednice tako da vizualnim intervencijama i performativnim akcijama promiču pozitivne stavove i vrijednosti. Javno djelovanje i prezentacija rada doprinosi osjećaju samopouzdanja učenika te im omogućuje dodatno vrednovanje vlastitoga rada u širem kontekstu.

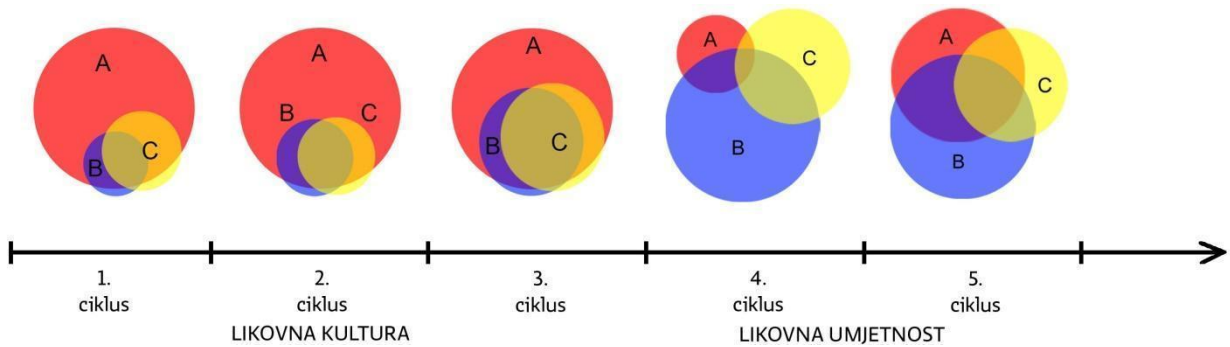
Određeno vrijeme

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura provodi se u 1., 2. i 3. odgojno-obrazovnome ciklusu osnovne škole.

Učenje i poučavanje predmeta Likovna umjetnost provodi se u 4. i 5. odgojno-obrazovnome ciklusu srednje škole.

U učenju i poučavanju predmeta Likovna kultura domena Stvaralaštvo i produktivnost polazište je i poveznica svih odgojno-obrazovnih ishoda pa joj se posvećuje najviše vremena. Ostvarivanje ishoda iz te domene provodi se tijekom većine nastavnih sati dok se realizacija ishoda iz drugih dviju domena ostvaruje usporedno i većim se dijelom preklapa i prožima s njom. Odnosi između domena Doživljaj i kritički stav te Umjetnost u kontekstu mijenjaju se tijekom odgojno-obrazovnih ciklusa. U drugome i trećem ciklusu povećava se značaj razvoja kritičkoga mišljenja i povezivanja stvaralačkoga procesa s različitim kontekstima.

Vrijeme koje je u prvim trima razredima srednje škole predviđeno za učenje i poučavanje pojedine domene u predmetu Likovna umjetnost raspoređeno je tako da je za domenu Stvaralaštvo i produktivnost predviđeno okvirno 20% satnice, za domenu Doživljaj i kritički stav okvirno 50% satnice te za domenu Umjetnost u kontekstu okvirno 30% satnice. Vrijeme koje je u četvrtome razredu srednje škole predviđeno za učenje i poučavanje pojedine domene raspoređeno je tako da je za domenu Stvaralaštvo i produktivnost predviđeno okvirno 50% satnice, za domenu Doživljaj i kritički stav okvirno 30% satnice te za domenu Umjetnost u kontekstu okvirno 20% satnice.

4. slika: Zastupljenost domena unutar odgojno-obrazovnih ciklusa

Grupiranje učenika

Učenici se raznoliko grupiraju ovisno o vrsti zadataka ili aktivnosti, mjestu izvođenja učenja i poučavanja, istraživanju u učionici i školi i izvan učionice i škole, samostalnim zadacima itd. Stoga je moguće učenike grupirati fleksibilno i dinamično, s čestim promjenama združivanja i umrežavanja. Pritom treba paziti na posebnosti i dinamiku svakoga razreda, skupine i para. Učitelj treba dobro poznavati učenike da bi ih grupirao prema različitostima s obzirom na njihove individualne potrebe, interese i stilove učenja. Potrebno je unaprijed pripremiti i dogovoriti ulogu svakoga učenika u skupini ili paru te strukturirati samovrednovanje i vrednovanje da bi se učenici aktivno uključili i potaknuli na učenje. Tako je moguće pratiti napredak pojedinca i njegov rad u skupini. Za učenike koji imaju izražen interes za umjetničko područje potrebno je osigurati produbljivanje znanja i interesa organiziranjem izbornih aktivnosti i sadržaja. Grupiranje učenika izvan redovne nastave moguće je i u izbornim i u fakultativnim predmetima, modulima, u izvanučioničkoj nastavi, izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima te u različitim vrstama projekata, koji su sastavni dio školskoga kurikulumu. U tim se grupiranjima potiče razvoj individualnih interesa i sposobnosti te se naglašava međuvršnjačko učenje.

Učenici s teškoćama i daroviti učenici

Radi zadovoljavanja odgojno-obrazovnih potreba učenika s teškoćama kurikulum se prilagođava u skladu sa smjernicama dokumenata Okvir za poticanje i prilagodbu iskustava učenja i Vrednovanje postignuća djece i učenika s teškoćama.

Radi zadovoljavanja odgojno-obrazovnih potreba darovitih učenika uvodi se razlikovni kurikulum u skladu sa smjernicama dokumenata Okvir za poticanje iskustava učenja i Vrednovanje postignuća darovite djece i učenika.

G. VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U PREDMETU

Elementi vrednovanja proizlaze iz domena ukazujući na različite aspekte znanja, sposobnosti i vještina učenika. Vrednovanje se treba temeljiti na kontinuiranom praćenju aktivnosti i napretka učenika.

Likovna kultura

VREDNOVANJE KAO UČENJE I VREDNOVANJE ZA UČENJE TIJEKOM UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA

Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje sastavni su dio procesa učenja i poučavanja. Učenici usvajaju i primjenjuju kriterije za vrednovanje stvaralačkoga procesa te likovnih i vizualnih radova. Vrednovanje se provodi tijekom čitavoga procesa učenja i poučavanja:

- učitelj prati prolazak učenika kroz stvaralački proces (učeničke aktivnosti i refleksije) i analizu radova
- učenik prati vlastiti stvaralački proces i proces drugih učenika te analizu radova (samovrednovanje i vršnjačko vrednovanje);
- portfolio učenika koji može uključivati učeničke radove, skice, bilješke o razvoju ideja, fotografije radova itd. pohranjenih u likovnu ili digitalnu mapu

VREDNOVANJE NAUČENOGA TIJEKOM UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA LIKOVNA KULTURA

Vrednovanje se naučenoga provodi u skladu s ostvarenošću odgojno-obrazovnih ishoda raspoređenih u tri domene. Domena Stvaralaštvo i produktivnost polazište je i poveznica svih odgojno-obrazovnih ishoda te iz nje proizlaze dva elementa vrednovanja. Vrednovanje ishoda iz te domene predstavlja težište procjene postignuća učenika dok se vrednovanje realizacije ishoda iz drugih domena nadovezuje na nju. Domene Doživljaj i kritički stav te Umjetnost u kontekstu vrednuju se zajedno.

U prvome se ciklusu veća važnost u vrednovanju ovoga elementa ocjenjivanja daje doživljaju, a u drugome i trećem ciklusu razvoju kritičkoga mišljenja i povezivanju stvaralačkoga procesa s različitim kontekstima.

Elementi ocjenjivanja i vrednovanja uključuju:

1. stvaralaštvo (stvaralački proces)

- artikuliranje i razvijanje ideje
- stvaranje originalnih ideja (izbjegavanje šablonskih i stereotipnih prikaza)
- sposobnost improvizacije
- poznavanje i primjena etapa kreativnoga procesa
- refleksija i samorefleksija (promišlja učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake)

2. produktivnost (likovni i vizualni izraz: realizacija ideje u formi, materijalu i mediju)

- uporaba likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija
- sposobnost improvizacije
- estetska osjetljivost
- interpretacija teme
- način prikaza motiva
- uloženi trud, dovršenost radova

3. kritičko mišljenje i kontekst (način na koji učenik sagledava proces stvaranja i njegov rezultat; sagledavanje umjetničkog djela i njegovog konteksta)

- analiza i vrednovanje stvaralačkog procesa
- analiza i vrednovanje vlastitog likovnog i vizualnog uratka te uradaka drugih učenika
- stvaranje različitih poveznica između interpretirane teme, učenikova likovnoga ili vizualnoga izraza, umjetničkih djela i konteksta
- estetska osjetljivost (umjetnička djela, učenički radovi, okolina).

U prvome se ciklusu veća važnost u vrednovanju ovoga elementa ocjenjivanja daje doživljaju, a u drugome i trećem ciklusu razvoju kritičkoga mišljenja i povezivanju stvaralačkoga procesa s različitim kontekstima.

Učitelj daje opisnu procjenu generičkih kompetencija - odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost, komunikacija i suradnja:

- odgovoran pristup radu, motivacija, aktivno sudjelovanje u svim etapama učenja i poučavanja, uvažavanje mišljenja drugih, samoinicijativnost u radu
- stupanj suradničkoga učenja i komunikacije, tolerancija, uvažavanje i vrednovanje tuđega mišljenja, aktivnost u radu u grupi ili u radu u paru, doprinos radu skupine.

IZVJEŠĆIVANJE

Svrha izvješćivanja jest pravodobna, jasna i točna povratna informacija učenicima, roditeljima i učiteljima o postignućima u trima postojećim predmetnim domenama te u napredovanju u razvoju socijalnih, komunikacijskih i metakognitivnih vještina. S učenicima je nužno izgraditi ozračje suradništva i povjerenja, kako bi slobodno raspravljali o vlastitim postignućima te bili motivirani za daljnje učenje.

Izvješćivanje se provodi kao kvalitativno opisivanje postignuća na ljestvici od tri stupnja: potrebna podrška, u skladu s očekivanjima, iznimno u odnosu na očekivanja, uz dodatno vrednovanje bročanom ocjenom i zaključnom bročanom ocjenom.

ODREĐIVANJE ZAKLJUČNE (PR)OCJENE

Zaključna (pr)ocjena postignuća učenika u učenju i poučavanju predmeta Likovna kultura proizlazi iz jasno određenih i razrađenih odgojno-obrazovnih ishoda. Davanje važnosti pojedinoj domeni u donošenju zaključne (pr)ocjene treba biti u suglasju sa zastupljenošću domena u nastavi kroz odgojno-obrazovnu vertikalu.

Likovna umjetnost

U Likovnoj umjetnosti vrednuje se primjena stečenog znanja i iznošenje argumentiranih stavova/mišljenja u poznatim i u novim okolnostima (kontekstima, problemima o kojima se argumentirano raspravlja, likovnim problemima), na poznatim djelima i učeniku u tom trenutku nepoznatim djelima. Prilikom odabira učenicima nepoznatog djela, treba voditi računa da je primjer relevantan za vrednovanje postignuća određenog ishoda ili grupe ishoda te da ne može zbuniti učenika. Poznavanje činjenica i definicija nema nikakvu značajniju vrijednost, osim ako nisu primijenjene smisleno i s razumijevanjem.

VREDNOVANJE ZA UČENJE

– opisno se vrednuje učenikova samostalnost, odgovornost i zainteresiranost za aktivnosti i sadržaje te napredak.

VREDNOVANJE KAO UČENJE

– treba se temeljiti na samoprocjeni i procjeni učenika njihovim uključivanjem u vrednovanje istraživačkih i projektnih zadataka tako da sami dogovaraju kriterije i mjere uspješnost svoje i tuđe izvedbe.

VREDNOVANJE NAUČENOGA

Vrednovanje naučenoga je sumativno vrednovanje kojim se procjenjuje usvojenost odgojno-obrazovnih ishoda nakon određenog razdoblja učenja i poučavanja. Ono daje informaciju o ostvarenju odgojno-obrazovnih ishoda u određenim točkama odgojno-obrazovnog procesa. Vrednovanje naučenoga je kriterijsko vrednovanje.

Unutarnje vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda provodi učitelj. Pri osmišljavanju metoda vrednovanja i kriterija vrednovanja učitelj se orijentira odgojno-obrazovnim ishodom i razinama usvojenosti koje u određenom trenutku ispituje. Pritom treba voditi računa da se razine usvojenosti ne mogu direktno primijeniti obzirom da su u ishodima pisane kao razine na kraju školske godine, a ne u trenutku vrednovanja.

Vrednovat se mogu pojedini ishodi, grupa ishoda unutar iste domene ili kombinirajući ishode više domena.

Potrebno je koristiti raznolike metode vrednovanja, vodeći računa o njihovoj primjerenosti za određene ishode. Ocjena se može temeljit na primjeni jedne metode vrednovanja ili na kombinaciji više metoda vrednovanja. Metode vrednovanja mogu biti: pismena provjera primjene znanja i vještina, usmeno ispitivanje primjene znanja i vještina, opažanje procesa istraživačkog rada i njegovog ostvarenja u nekom mediju, analiza rezultata istraživačkog rada, procjena argumentiranja u raspravama u kojima učenik sudjeluje, analiza eseja i različitih uradaka i dr.

Za vrednovanje se mogu koristiti razne mogućnosti informacijsko-komunikacijske tehnologije (računalni ispiti, e-portfolio, objedinjavanje etapa istraživačkog rada u digitalnom okruženju služeći se programima za komunikaciju i suradničko učenje u digitalnome okruženju i dr.).

Elementi ocjenjivanja:

Stvaralaštvo i produktivnost: vrednuju se etape i rezultati istraživačkoga rada (etape koje je moguće vrednovati su: osmišljavanje koncepta istraživanja, istraživanje izvora, pisani rad, prezentacija vizualnih rješenja), likovni rad. Istraživački rad se izvodi u skupini, paru ili pojedinačno. Kod istraživanja u skupini i paru, učenici se ocjenjuju zasebno ovisno o izvedenome segmentu istraživačkoga rada. Učitelj može vrednovati svaku etapu učenikovog rada pojedinačno ili njegov istraživački rad u cjelini.

Doživljaj i kritički stav: vrednuje se razumijevanje i primjena likovnoga jezika, sposobnost analize likovnoga djela, izražavanje vlastitog kritičkog stava i argumentirano iznošenje mišljenja, predlaganje vlastitih rješenja.

Umjetnost u kontekstu: vrednuje se razumijevanje umjetničkih djela i likovnih problema u odgovarajućemu kontekstu, smještanje djela u stil/razdoblje (poznavanje stilskih karakteristika), dijakronijsko i sinkronijsko povezivanje.

Ocjene treba rasporediti prema broju ishoda u pojedinoj domeni tako da domena Stvaralaštvo i produktivnost čini 20% ocjene, domena Doživljaj i kritički stav 50% ocjene, a domena Umjetnost u kontekstu 30% ocjene.

ODREĐIVANJE ZAKLJUČNE (PR)OCJENE

Sve brojčane ocjene iz pojedinih domena imaju jednaku vrijednost. Zaključna ocjena ne bi trebala biti aritmetička sredina pojedinačnih ocjena iz pristupa vrednovanja naučenog, nego učitelj treba voditi računa o učenikovom napredovanju. Zaključna (pr)ocjena donosi se na kraju nastavne godine i iskazuje sveukupnu usvojenost ishoda. Učitelju kao smjernice mogu poslužiti kurikulumom definirane razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda. Razine usvojenosti ne predstavljaju izravno školske ocjene, ali zadovoljavajuća razina predstavlja minimum usvojenog znanja i vještina potrebnih za pozitivnu zaključnu ocjenu.

Učitelj daje procjenu generičkih kompetencija (odgovornost, samostalnost, samoinicijativnost, komunikacija i suradnja) služeći se listom procjena i ljestvicom od četiriju stupnjeva: potrebna podrška, zadovoljavajuće, dobro, vrlo dobro.

Učenička se postignuća u četvrtome i petom odgojno-obrazovnome ciklusu izražavaju brojčanom ocjenom i zaključnom brojčanom ocjenom.

Zaključna (pr)ocjena upisuje se u svjedodžbu.

NIJE LEKTORIRANO